

«ԻՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՓԱՌԱՏՈՆԻՆ ՍՓԻՒՌԷՆ ԿԸ ՄՊԱՍՈՒԻ ՄՕՏ 1000 ՄԱՍՆԱԿԻՑ

Յունիսի 29-ին, Չուարթնոց պատմաճարտարապետական համալիրին մէջ պիտի մեկնարկէ «Իմ Հայաստան» համահայկական փառատօնը, որուն կ'ակնկալուի, որ Սփիւռքէն մասնակցի մօտ 1000 մարդ:

Ապրիլ 10-ին, լրագրողներու հետ հանդիպման ընթացքին, փառատօնի կազմակերպիչները մանրամասնեցին, որ ծրագրին մէջ պիտի ներկայացուին պարի, խմբերգի, անհատ կատարողներու, ինչպէս նաեւ տուտուկի համահայկական օրեր: Ընդհանուր առմամբ պիտի ըլլան աւելի քան 50 ձեռնարկներ:

Սփիւռքի նախարարութեան համահայկական ծրագրերու վարչութեան պետ Ատոմ Մխիթարեան պարզաբանեց, որ «Իմ Հայաստան» փառատօնը շարունակութիւնն է երկու տարին մէկ անգամ կազմակերպուող «Մէկ ազգ մէկ մշակոյթ» փառատօնի, որուն հիմնադրամը լուծարուեցաւ:

Սակայն ի տարբերութիւն «Մէկ ազգ մէկ մշակոյթ»-ի, «Իմ Հայաստան» փառատօնը աւելի ծաւալուն պիտի ըլլայ թէ՛ ժամանակազրական, թէ՛ ժանրային եւ թէ՛ աշխարհագրական ծաւալներով:

Ատոմ Մխիթարեանի խօսքով՝ փառատօնի նախաձեռնութիւնը կը պատկանի Սփիւռքի նախարարութեան, որուն պիտի մասնակցին նաեւ շահագրգիռ այլ կողմեր, ինչպէս օրինակ՝ Մշակոյթի նախարարութիւնը, Կրթութեան եւ գիտութեան նախարարութիւնը, Ոստիկանութիւնը եւ այլն:

Փառատօնի ծրագրային հիմնադրոյթները ներկայացուցած է կառավարութեան եւ արժանացած հաւանութեան:

Ատուլիսին ներկայ «Իմ Հայաստան» համահայկական փառատօնի ղեկավար Սամուէլ Շարոյեան, իր հերթին ըսաւ, որ Սփիւռքէն կը սպասուի մօտ 1000 մասնակից, որոնք Հայաստան պիտի գան ԱՄՆ-էն, Գանատայէն, Արժանթինէն, Եւրոպայէն, Ռուսաստանէն, Լիբանանէն, Պարսկաստանէն, Պուլկարիայէն եւ այլ երկիրներէ:

Փառատօնի ղեկավարը նշեց, որ այս երկիրներէն արդէն յայտեր ստացած են, իսկ մասնակիցները յատկապէս պիտի ըլլան երիտասարդները:

Փառատօնի համար պետական պիւտձէէն յատկացուած է 84 միլիոն դրամ:

ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՅԱՆՈՒՄԻ ԴԵՄՊԱՆԸ ՎՍԱՅ ԵՆՈՐ ՀԱՅ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻԱՅՆ 12 ՏՈԿՈՍԸ ԿԸ ՀԱԿԱՏԱՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՆՆԵՐՈՒ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ

Հայաստանի մէջ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու դեսպան ձոն Հեֆերնի համար վստահելի են Ազգային Դեմոկրատական Ինստիտուտի կատարած հետազոտութեան արդիւնքները, որոնց համաձայն Հայաստանի մէջ ազատ եւ արդար ընտրութիւններու կայացման կը հաւատայ ժողովուրդի միայն 12 տոկոսը:

«Թերթ» կայքէջին հետ իր ունեցած հարցազրոյցի ընթացքին, դեսպանը անդրադարձած է սոցիոլոգ Ահարոն Ադիբեկեանի այն խօսքերուն, թէ դեսպանը կամ ներողութիւն պէտք է ինդրէ հայ ժողովուրդէն կամ պատժ անոնց, որոնք նման տեղեկութիւններ տուած են իրեն:

«Այս հարցումը կատարուած էր Ազգային Դեմոկրատական Ինստիտուտի կողմէ, որ վստահելի հետազոտութիւն կատարող կազմակերպութիւն է: Իմ խօսքին մէջ ես ըսած եմ, թէ որ աղբիւրը կը

նշէ այդ թիւը եւ ես ճշգրտորէն չիշած եմ այն, ինչ այդ հարցման արդիւնքն էր», - ըսած է դեսպանը:

Ադիբեկեան, որ Հայաստանի քաղաքական շրջանակներուն մօտ ծանօթ է, որպէս իշխանութիւններու պատուէրը կատարող սոցիոլոգ, 1650 հափահասներու մասնակցութեամբ իր կատարած հարցախոյզի տուեալները հրատարակելով, կը յայտնէ որ, իբրեւ թէ, ընտրողներու 40%-ը կը հաւատայ, որ յառաջիկայ ընտրութիւնները արդար կրնան ըլլալ: Այդ 40%-էն 10.6%-ը կը հաւատայ, որ ընտրութիւնները կ'ըլլան արդար, բայց ոչ եւրոպական մակարդակով, 27,3%-ը կը կարծէ, որ կ'ըլլան նախկինի պէս «թեթեւ խախտումներով»:

Դեսպանը յայտնած է որ, տեղեակ է թէ տարբեր կազմակերպութիւններու հարցումները տարբեր

Շաբ.ը էջ 5

ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԵԶ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ տէր եւ տիկին Սերժ Սարգսեան ամպիռովանիի տակ կ'աւղղուին դէպի Մայր Տաճար

Ապրիլի 8-ին, Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին տօնեց Յիսուս Քրիստոսի հրաշափառ Սուրբ Յարութեան տօնը: Համայն հայութեան հոգեւոր կենտրոնի՝ Միածնաէջ Սուրբ Տաճարէն ներս պատարագ մատուցեց եւ համայն հայութեան Ս. Յարութեան կենդանարար աւետիսը չղեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Մայրապետ Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

Հայրապետական պատարագին ներկայ էին նախագահ Սերժ Սարգսեան, ԱԺ նախագահ Սամուէլ Նիկոյան, վարչապետ Տիգրան Սարգսեան, ինչպէս նաեւ պատգամաւորներ, կառավարութեան անդամներ, Գերագոյն Հոգե-

ւոր Խորհրդի անդամներ, Հայաստանի մէջ հաւատարմագրուած դիւանագիտական առաքելութիւններու ներկայացուցիչներ, Մայր Աթոռի բարերարներ, գիտութեան, կրթութեան եւ մշակոյթի գործիչներ:

Նախքան Պատարագի սրբազան արարողութիւնը, խաչվառագարդ հանդիսաւոր թափօրը գանգերու աւետաբեր ղօղանջներու ներքեւ՝ Վեհափառ Հայրապետին եւ նախագահին Վեհարանից առաջնորդեց Մայր Տաճար:

Պատարագի ընթացքում Ս. Յարութեան հոգեւորոգ տօնի առիթով Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը հայրապետական իր պատգամն ուղղեց աշխարհասփիւռ հաւատաւոր հայ ժողովրդին: (էջ 18)

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԳԱՆՉՑԱԾ ԹՈՒՐՔ ՄՏԱԴՈՐԱԿԱՆ ԶԱՐԱՔՈԼՈՒ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ Է

Պոլսոյ ծանր յանցագործութիւններու 15-րդ դատարանի որոշումով, Ապրիլ 10-ին ազատ արձակուած է յայտնի իրաւապաշտպան Ռակրի Զարաքոյուն:

Ռակրի Զարաքոյուն բանտէն դուրս գալէն ետք

Բանտէն դուրս գալէն ետք, ան ձեպագրոյց ունեցած է եւ նշած, որ իրեն համար ինչպէս իր ձեռքակալութիւնը անակնկալ եղած է, այնպէս ալ բանտէն ազատ արձակուելու:

«Ոչ բանտարկելու ժամանակ կարծիքս հարցուցին, ո՛չ ալ ազատելու ժամանակ», - ըսած է ան:

Անդրադառնալով իրեն ուղղուած մեղադրանքներուն, թէ ահա-

բեկչական ուժերու քաղաքական ակադեմիաներուն մէջ դասաւանդելով, օժանդակած է ահաբեկչական խմբաւորման, Զարաքոյուն գանտնք անիմաստ եւ անհիմն համարած է:

«Քաղաքական ակադեմիաներ աշխարհի բոլոր կուսակցութիւնները ունին: Ես դասաւանդած եմ

Շաբ.ը էջ 5

ԼԱԻՐՈՎԻ ԱՅՑՆ ՈՒ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՅԱՐՑՈՎ ՄԱԿ-Ի ԲԱՆԱԶԵԻԵՐԸ

ԱՍՏՂԻԿ ԽԱՉԱՍՏԻՆԱՆ

Ատրպեյձանը թուրքիայի աջակցությամբ վերջին շրջանում անընդմեջ բողոքում է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի գործունեությունից՝ պնդելով, որ 20 տարուց միջնորդական առաքելության ընթացքում այս կառույցն այդպես էլ չի արդարացրել իրեն: Ատրպեյձանը անընդմեջ մոռանում է, որ այս կառույցի առաքելությունը ոչ թե իր «տարածքների ազատագրման» համար ջանքեր գործադրելն է ու Հայաստանի վրայ ճնշում գործադրելը, այլ կոնֆլիկտի կողմերին համաձայնություն հարցում աջակցություն ցուցաբերելը եւ համաձայնության հասնելու գործընթացն աւելի դիւրին դարձնելը:

Ատրպեյձանը մշտապես ռազմական հետադարձություն կիրառելով, ծայրայեղ ապակառուցողական դիրքորոշում որդեգրելով, արդէն նաեւ ՀՀ-ի տարածքների նկատմամբ տարածքային հավակնություններ ներկայացնելով հանդերձ՝ դարաբաղեան կոնֆլիկտի հարցում առաջընթացի ու համաձայնության գալու անհնարի նույնիսկ մեղքը բարդում է Հայաստանի, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբին: Ապա մեղադրանքները ուղղեց դէպի Ֆրանսա Հայոց Ցեղասպանության ժխտումը քրէականացնող օրինագծի առիթով՝ նրա փոխարէն առաջարկելով «խիստ անաչառ ու անկողմնակալ» իր մեծ եղբայր, Հայաստանին ծնկի բերելու հարցում իր թիւ մէկ դաշնակից թուրքիային: Սակայն, քանի որ միջազգային հանրության աջակցությունն այս հարցում չի ստանում (օրերս Եւրամիութեան ընդլայնման եւ եւրոպական հարեւանությունների քաղաքականության հարցերով յանձնակատար Շտեֆան Ֆյուլէն կրկին ընդգծեց, որ խօսք չի կարող գնալ Ֆրանսային ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի կազմում փոխարինելու մասին), փորձում է դրան գուգահեռ լողոզել ողջ գործընթացն ու կարգաւորման այլ ձեւաչափեր առաջարկել եւ մասնաւորապէս այն տեղափոխել ՄԱԿ յատկապէս ՄԱԿ-ի ԱՌ-ի ոչ մշտական անդամ դառնալուց յետոյ:

Պատահական չէ, որ ՄԱԿ-ի ԱՌ ոչ մշտական անդամ դառնալուց անմիջապէս Ատրպեյձանից յայտարարեցին, որ օգտագործելու են դարաբաղեան հարցի վերաբերեալ իրենց տեսակէտն առաջ տանելու համար: Ատրպեյձանը շարունակում է միջազգային հանրության «գլուխը տանել» այն յայտարարութեամբ, որ դարաբաղեան հարցով ընդունուած ՄԱԿ-ի ընդունած 4 բանաձեւերը չեն իրագործուած՝ խեղաթիւրելով բանաձեւերի էությունը: Մասնաւորապէս Ատրպեյձանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը «գարմացած» հարցերեց, թէ ինչու Լիպիայի վերաբերող բանաձեւերն իրագործուեցին մի քանի օրում, իսկ Ղարաբաղեան խնդրին վերաբերող բանաձեւերն արդէն 20 տարի է չեն իրագործուած:

Սակայն Ալիեւի մանիպուլացիային չտրուելու համար չի չեցնեք, որ Լիպիայի հարցով ՄԱԿ-ի տուած մանդատը ՆԱՏՕ-ն բազմիցս խախտեց՝ բոլոր հնարաւոր եղանակներով օգնելով ապստամբներին տապալել Մուամար Քա-

դաֆիի ռեժիմը: Եւ հենց այս համատեքստում անդրադառնանք օրերս Ատրպեյձան այցի ժամանակ Սերգեյ Լաւրովի յայտարարութեանը կապուած այդ հարցի հետ, որը շատ կարեւոր էր Ատրպեյձանի ոգեւորութիւնը կոտրելու տեսանկիւնից. «Լեռնային Ղարաբաղի կոնֆլիկտը ոչ մի պարագայում չպէտք է համեմատել Լիպիայի հետ, քանի որ Լիպիայի հարցով բանաձեւի իրագործումը իրականացուել է կոպիտ խախտումներով»:

Լաւրովն ընդգծեց նաեւ, որ ՄԱԿ-ի բանաձեւերն ընդունուել են պատերազմի ամենաթէժ պահին եւ ընդունման նպատակներից էր ռազմական գործողությունների դադարեցումը, ինչին հնարաւոր եղաւ հասնել: Ըստ Լաւրովի՝ դրանից յետոյ արդէն ստեղծուեց ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը եւ, հենց կողմերը համաձայնութեան եկան կոնֆլիկտը կարգաւորել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ձեւաչափով: Սակայն Ատրպեյձանի արտգործնախարար էլմար Մամեդարովն իրեն չկորցրեց ու յայտարարեց, թէ իբր այդ բանաձեւերում արտայայտուած է «ատրպեյձանական տարածքների ազատագրման ժամկէտները» եւ որ դրանք իրենց «օրինակաւորութիւնը չեն կորցրել»:

Այս հարցին էլ արդէն տեղին արձագանքել էր ՀՀ արտգործնախարար Էդուարդ Նալբանդեանը Լաւրովի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսի ժամանակ՝ շեշտելով, որ Ատրպեյձանն իրաւունք չունի այդ բանաձեւերի վրայ յղում տալ, երբ ինքն է խախտել դրանք. «Ամէն բանաձեւի ընդունումից յետոյ Ատրպեյձանը ոչ միայն չէր կատարում դրանք, այլեւ աւելի էր ինտենսիվացնում ռազմական գործողությունները եւ պարտութիւն կրում տեղի հայկական ուժերից», - ասաց նա՝ շեշտադրելով, որ բանաձեւերում հասցեգրումն արուած է «տեղի հայկական ուժերին»:

Նալբանդեանը յաւելեց նաեւ, որ պարտութիւնով՝ Ատրպեյձանը ստիպուած եղաւ ինդրել ստորագրել հրադադարի հաստատման համաձայնագիր: Իսկ արդէն համաձայնագրի ստորագրումից յետոյ կողմերը ձեռնամուխ եղան հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացին. «Այժմ աննպատակալարմար է անդրադառնալ այդ բանաձեւերին, որոնց հիմնական նպատակը հրադադարի հաստատումն էր եւ դրանք կապ չունեն կարգաւորման գործընթացի հետ, առաւել եւս, որ ԵԱՀԿ ՄՈՒ-ն, որի շրջանակներում ընթանում է բանակցային գործընթացը, նման յղումներ չի անում», - յայտարարեց Նալբանդեանը: Իսկ Ապրիլի 5-ին արդէն անդրադառնալով Եւրանեսթի նիստի ժամանակ հայ պատգամաւորների ներկայութեամբ հայերին «Ֆաշիստ անուանելուն», Նալբանդեանն ընդգծեց, որ այն, ինչ ասում եւ անում է Ատրպեյձանը, վարկաբեկում է ՄԱԿ-ի ԱՌ-ին: Սրան ի պատասխան Ատրպեյձանում սկսեցին փրփրուրներից կախուել՝ Նալբանդեանի ասածը որակելով պոպուլիստական յայտարարութիւն յանուն յայտարարութեան:

Այս անգամ կարծես թէ Ատրպեյձանի փորձերը իրենց արդ-

Շաբ.ը էջ 19

ՕՍԿԱՆԵԱՆՆ ԸՆԴԴԵՍ ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ

ՅԱԿՈՒԲԱԴԱԼԵԱՆ

Մինչ ԲՀԿ նոր անդամ, նախկին արտգործնախարար Վարդան Օսկանեանը հերթական անգամ քննադատում է վերջին քառամեակի տնտեսական քաղաքականութիւնը, վարչապետ Տիգրան Սարգսեանը դրանից առաջ եղած քաղաքականութիւնը հռչակում է փուչիկ, իսկ դրանում ներգրաւուած փողերի մեծ մասը որակում սպեկուլիցատիւ փողեր:

Տիգրան Սարգսեանը նշել է, որ Հայաստանում շինարարական անկում եղաւ, որովհետեւ այդ ոլորտում մեծ քանակի սպեկուլիատիւ փող էր առկայ, եւ համաշխարհային ճգնաժամի հետեւանքով այդ փուչիկը պայթեց:

Այդ տարիներին Տիգրան Սարգսեանը կենտրոնական պանքի նախագահ էր: Կարծես թէ չի եղել մի հրապարակային դէպք, երբ Տիգրան Սարգսեանն իր դժգոհութիւնը կամ մտահոգութիւնը յայտնէր երկրի տնտեսութեան կարեւորագոյն ուղղութիւններից մէկում առկայ սպեկուլատիւ մեծաքանակ փողի մասին, զգուշացնելով, որ այդ ամէնը ոլորտի աճը վերածում է փուչիկի, որը կարող է պայթել:

Տիգրան Սարգսեանը կենտրոնական պանքի լուռ նախագահ էր, եւ այժմ երբ իրեն բնորոշ հանդարտ եւ սահուն տոնով բացատրում է նախկին փուչիկի էությունը, թերեւս լաւ կը լինի, որ տայ նաեւ այդ հարցի պատասխանը՝ որպէս այդ տարիներին կարեւորագոյն ֆինանսական համակարգի՝ ԿԲ նախագահ, արդեօք նա փորձել է որեւէ կերպ յուշել տնտեսական քաղաքականութիւն իրականացնողներին, նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանին, որ վարուող քաղաքականութիւնը չափազանց հեղհեղուկ եւ թոյլ հիմքեր ունի:

Միւս կողմից սակայն, Տիգրան Սարգսեանը գուտ բովանդակային առումով թերեւս իրաւացի է, եւ այդ տեսանկիւնից, երբ Վարդան Օսկանեանը գնահատում է ներկայիս քաղաքական իրավիճակը, ապա թերեւս ի գուր է փորձում 2008 թուականի դիժ քաշել, որովհետեւ տնտեսութեան մէջ գծերը շարաբերական հասկացութիւն են, եւ մի տնտեսական քայլի էֆեկտը կամ դեֆեկտը կարող է զգացուել շատ աւելի ուշ:

Օրինակ, փորձառու տնտեսագէտները թերեւս կարող են համաձայնել, որ երբ Ռոբերտ Քոչարեանն իր նախագահութեան ընթացքում 2000 թուականից սկսած մօտ երկնիշ տնտեսական աճ էր արձանագրում, իսկ 2001-ից էլ արդէն երկնիշ, դրանում զգալի դեր ունէին նաեւ այն քայլերը, որ կատարուել էին ասեք Հրանտ Բագրատեանի կառավարութեան տնտեսական քաղաքականութեան շրջանակում:

Հետեւաբար, գնահատելով 2008 թուականից յետոյ առկայ տնտեսական վիճակը, քննադատութեան մէջ առաւել համոզիչ լինելու համար թերեւս արժէ փոքր ինչ մանրամասն կանգ առնել դրանից առաջ տեղի ունեցած քայլերի վրայ, մինչեւ 2008 թուականը եղած տնտեսական բազայի վրայ:

Բանն այն է, որ մակրոտնտեսական ցուցանիշների համեմատութեամբ հանդերձ, կան ընդ-

հանրութիւններ, որոնց համար 2008 թուականը, կամ որեւէ թուական, սահման չէ: Խօսքը տնտեսութեան կլանային բնոյթի, քուտաւորուածութեան, մոնոպոլ եւ օլիգոպոլ համակարգի մասին է:

Հայաստանի տնտեսական, ինչպէս նաեւ քաղաքական իրավիճակի, արատաւոր համակարգի գլխաւոր, հիմնական պատճառներից մէկն այդ երեւոյթներն են, որոնք կային թէ 2008 թուականից առաջ, թէ կան դրանից յետոյ:

Իսկ մնացեալ մակրոտնտեսական ցուցանիշներն արդէն ընդամէնը «սպազմներն» են, երբ ասեք հիւանդ անձնաւորութեանը նաեւ մրսացնում են: Միգուցէ Սերժ եւ Տիգրան Սարգսեանները մրսացրել են քաղցկեղով հիւանդ տնտեսութիւնը, ինչի հետեւանքով էլ վերջին չորս տարում սպազմներն իսկապէս շատացել են՝ ինչպէս արդարացիորէն նկատում է Վարդան Օսկանեանը: Բայց միգուցէ բանն այն էր, որ նաեւ անհնար էր հիւանդին չօդափոխելը, այլապէս նա արդէն կարող էր ուղղակի շնչահեղձ լինել:

Տեսակէտները տարբեր են, գնահատականները տարբեր են, ու դրա շուրջ կարող է ծաւալուել իսկապէս երկար տնտեսագիտական բանավէճ:

Բայց, հազիւ թէ ոեւէ մէկը վիճարկի այն, որ Հայաստանի տնտեսութիւնն ինչպէս կար Ռոբերտ Քոչարեանի նախագահութեան երկնիշ աճի տարիներին, այդպէս էլ շարունակում է Սերժ Սարգսեանի նախագահութեան տարիներին մնալ կլանային, օլիգոպոլ եւ մոնոպոլ բնոյ-

Շաբ.ը էջ 19

ՄԱՍԻՍ ՏԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
 ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
 ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
 ԽՄԲԱԳԻՐ՝
 SOPEA. ԱՐՇԱԿ ԳԱՁԱՆՃԵԱՆ
 ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
 ԳԱԲՐԻԷԼ ՄՈՒՆՅԵԱՆ
 ՍԱՐԱԿ ԹՈՒԹՅԵԱՆ
 ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ
 ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
 ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com
 (USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August
 ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$50.00, \$80.00 (First Class)
 Canada \$125.00 (Air Mail)
 Overseas \$225.00 (Air Mail).
 All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
 Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՊԵՏՔ Է ԴՈՒՐՍ ԳԱԼ 14-15 ՏԱՐՈՒԱՅ ՄՂՁԱԲԱՆՁԻՑ. ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Հայ ազգային կոնգրէս ընդ- դիմադիր դաշինքի առաջնորդ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն Ապրիլ 10-ին Արագածոտնի մարզի Օհանա- ւան գիւղում ՀԱԿ նախընտրական հանդիպմանը նախ համակիրներին շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց կողքին լինելու համար եւ նշեց, որ հարկաւոր է դուրս գալ 14-15 տարուայ մղձաւանջից:

«Միրելի ժողովուրդ ես շատ բան չունեմ ասելու: Ուղղակի օգ- տագործելով առիթը՝ ուզում եմ յայտնել շնորհակալութիւն, որ դուք միշտ քուէարկել էք ընդդի- մութեան օգտին», - ասաց ՀՀ առա- ջին նախագահը:

«Այնպէս է եղել, որ դուք միշտ քուէարկել էք ընդդիմու- թեան օգտին, իսկ յաղթել է իշխանութիւնը: Հիմա ձեր վրէժը լուծելու ժամանակն է: Այս մղձաւանջից պէտք է դուրս գանք, այս 14-15 տարուայ մղձաւանջից դուրս գալու հնարաւորութիւնը կայ: Պէտք է անէք այն, ինչպէս արել էք 2003թ., 2008թ.», - ասաց Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը:

ՀԱԿ առաջնորդը նաեւ նշեց, որ եկել է ժամանակը, որպէսզի ժողովուրդն ազատուի գործող չա- րիքից: «Չարիքի էներգիան կը սպառուի, չկայ մի չարիք որի էներգիան չի սպառուում: Իշխա- նութիւնները չեն համարձակուե- լու անել այն բռնութիւնները, ինչ արել են նախկինում», - ասաց ՀԱԿ առաջնորդը:

Անդրադառնալով ընտրակա- շառքերի թեմային, ՀՀ առաջին նախագահն ասաց, որ ուսումնասի- րութիւնները ցոյց են տալիս, որ շատերն են վերցնում ընտրակա- շառք եւ քուէարկում հակառակը, իսկ խախտումները արւում են բռնութիւնների միջոցով, ինչը այս տարի, ըստ նրա, տեղի չի կարող ունենալ:

ՀԱԿ համամասնական ցուցա- կի 2-րդ հորիզոնականը զբաղեց- նող Ստեփան Դեմիրճեանն էլ իր ելույթի ժամանակ հաւաքուածնե- րին կոչ արեց գալիք ընտրու- թիւններին քուէարկել ՀԱԿ-ի օգ- տին, ինչը հակասօրէն կը փոխի քաղաքական իրավիճակը:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ «ԷՔԶԻԹ ՓՈԼ» ԱՆՑԿԱՑՆԵԼ ԶՆԱՐԱԲՈՐ Է՝ ԱՆԿԱԽ ՎԱԽԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻՑ»

Սոցիալ արցումներ անցկացնող Gallup International Association ըն- կերութեան փոխնախա- գահ Կանչօ Ստոնչեւը կար- ծում է, որ Հայաստանում վախի մակարդակն այն- պիսին է, որ հնարաւոր չլինի անցկացնել «էք- զիթ փոլ» (ընտրատեղա- մասերից դուրս եկած քա- ղաքացիներին հարցնում են, թէ ում օգտին են քուէարկել):

Ապրիլ 10-ին լրագ- րողների հետ հանդիպ- մանը նա նշեց, որ ընկե- ըրութիւնը Հայաստանում արդէն որոշակի ուսումնասիրու- թիւն է իրականացրել եւ պարզել, որ «էքզիթ փոլը» կարելի է իրա- կանացնել նորմալ պայմաններում:

«Ուսումնասիրութիւն ար- դէն արել ենք. Հայաստանն այն միջավայրն է, որտեղ «էքզիթ փո- լը» կարող է իրականացնել նորմալ պայմաններում: Վախ չունեցող հա- սարակութիւն գոյութիւն չունի: Հայաստանում վիճակն այնպիսին է, որ մարդիկ յայտնում են իրենց տեսակէտը», - ասաց Ստոնչեւը:

Յիշեցնենք, որ Gallup International Association-ը եւ «Արմեն- իա» հեռուստաընկերութիւնը լրագ- րողների հետ հանդիպմանը ստո- ըրագրեցին պայմանագիր, որի հա- մաձայն ընկերութիւնն Ազգային ժողովի Մայիսի 6-ի ընտրութիւն- ների նախընտրական եւ ընտրա- կան շրջանում կ'իրականացնի սոց- հարցումներ, իսկ ընտրութեան օրն առաջին անգամ Հայաստանում կ'անցկացուի «էքզիթ փոլ»:

Կանչօ Ստոնչեւը նաեւ նշեց, որ եթէ հասարակութիւնում կայ

Gallup-ի ներկայացուցիչներու հանդիպումը լրագրողներու հետ

վախի մթնոլորտ, ապա, իհարկէ, այն կը խանգարի հարցման անց- կացմանը:

Հարցին՝ արդեօք ընկերու- թիւնն ուսումնասիրել է բնակչու- թեան առանձնապատկութիւնները, Ստոնչեւն ասաց. «Ոչ: Կիրառում են ստանդարտ տեխնիկայ եւ կախուած է տեղական պայմաննե- րից, քանի որ «էքզիթ փոլը» նպատակ ունի պարզելու հասարա- կութիւնը ազատ է թէ ոչ»:

Իսկ հարցին, թէ ինչպէս կը մեկնաբանի վերջերս սոցիոլոգ Ահա- րոն Ադիբեկեանի այն տեսակէտը թէ Gallup-ը վատահելի եւ խորը հարցումներ չի կատարում, Ստոն- չեւն ասաց. «Կան լաւ կօշկակարներ եւ վատ կօշկակարներ: Կան կանոն- ներ, որոնք պահպանելիս հարցման տուեալները, ճիշդ կը լինեն: Խնդիրն է այն է, որ միւսները չեն պահպա- նում այդ կանոնները, իսկ մենք պահպանում ենք», - ասաց նա:

Կանչօ Ստոնչեւը նշեց նաեւ, որ հարցումների անցկացմանը կը ներգրաւուի 400 մարդ:

ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆ ԱՎՆԿԱԼՈՒՄ Է 15- 17 ՏՈԿՈՍ ԶԱՅՆ ԶԱԲԱԲԵԼ

Հայաստանի Կոմունիստա- կան կուսակցութիւնը Մայիսի 6- ին կայանալիք խորհրդարանական ընտրութիւններին ակնկալում է 15-17 տոկոս ձայն հաւաքել: Այդ մասին Ապրիլի 9-ի մամուլի ասուլիսում յայտարարել է Հա- յաստանի կոմունիստական կու- սակցութեան կենտրոնական կոմի- տէի առաջին քարտուղար Ռուբէն Թովմասեանը՝ յաւելելով, որ ապ- րիլի 15-ից ՀԿԿ-ն կը սկսի ընտ- րողներին հետ հանդիպումները:

Ռուբէն Թովմասեանի խօս- քով՝ վստահութիւնը, որ ՀԿԿ-ն կը կարողանայ ձայների նման զգալի քանակ հաւաքել, պայմանաւոր- ուած է նրանով, որ «երկրում 1 մլն 300 հազար չքաւոր կայ, որոնք չեն մոռացել կոմունիստական ժա- մանակները»: Արդէն հիմա, Թով- մասեանի խօսքով, ՀԿԿ-ի անդամ- ները մարզերում հանդիպումներ են ունենում ընտրողների հետ: Նա նշել է Գաւառի ուշադրաւ դէպքը, երբ ՀԿԿ-ի տեղական ներկայացու- ցիչը իրեն խնդրել է նոր կարգախօս յօրինել, եւ հենց ինքն էլ առաջարկել է իր տարբերակը՝ «Ընտրիր եւ փնտրիր»՝ նկատի ունենալով այն, որ որոշ պատգա- մաւորներ ընտրուելուց յետոյ չեն երեւում խորհրդարանում եւ չեն հանդիպում ընտրողներին հետ:

Խօսելով կուսակցութիւննե- րի քարոզչական տեսահոլովակնե- րի մասին՝ Թովմասեանը նշել է, որ

ՀԿԿ առաջին քարտուղար Ռուբէն Թովմասեան

դրանց հիմնական բովանդակու- թիւնը վերցուած է ՀԿԿ-ից, այն է՝ սոցիալական թեման: Ամենից շատ թովմասեանին զարմացում է այն, որ այդ թեման օգտագործում են այն կուսակցութիւնները, որոնց ժամանակ քաղաքացիների սոցիա- լական կացութիւնը կտրուկ վա- տացել է: Այն հարցին, թէ ինչ տեղի կ'ունենայ, եթէ ՀԿԿ-ն խորհր- դարան չանցնի, Թովմասեանը պա- տասխանել է. «Ժողովուրդը շատ բան կը կորցնի, քանի որ խորհր- դարանում կը լինեն միայն կլա- նային համակարգին աջակցող ուժեր»:

Խօսելով ՀԿԿ-ի նախընտրա- կան քարոզարշաւի ֆինանսաւոր- ման մասին՝ նա նշել է, որ, ելնելով կոմկուսի ֆինանսական ծանր կա- ցութիւնից, նրան օգնել են Ռու- սաստանի հայ համայնքի ներկայա- ցուցիչները, ինչպէս նաեւ միջոց- ների հաւաք է կազմակերպուել:

«ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ»-Ը ՍԿՍԵՑ ՔԱՐՈՉԱՐՇԱԲԸ

«Այսօր սկսում է յաղթական ճանապարհը դէ- պի Նոր Հայաստան, եւ այդ ճանապարհը մենք տանելու ենք իւրաքանչիւր գիւղ եւ քաղաք, եւ իշխանութիւնն՝ առաջին անգամ Հայաստա- նի նորագոյն պատմութեան մէջ, վերադարձնելու ենք հայ մարդուն», - յայտարա- րելով քարոզարշաւի մեկ- նարկը՝ ասաց կուսակցու- թեան հիմնադիր եւ առաջ- նորդ Րաֆֆի Յովհաննիսեանը:

«Ժառանգութիւն» ֆարգարշաւի մեկնարկի ընթացքին ելույթ կ'ունենայ Րաֆֆի Յովհաննիսեանը

«Ժառանգութիւն»-ը, որի համամասնական ցու- ցակում, ինչպէս յայտնի է, ընդգրկուել են նաեւ «Ազատ «Ժառանգութեան» ֆարգարշաւի ղեկավարտներ» կուսակ- ցութեան եւ քաղաքացիա- կան հասարակութեան ներ- կայացուցիչները, Ապրիլ 9-ին նա- եւ հանրութեան դատին ներկա- յացրեց իր նախընտրական ծրագ- րի համառօտ տարբերակը:

Նախընտրական ծրագրի հա- մառօտ տարբերակում, մասնաւոր ապէս, կարողում ենք. - ««Ժա- ռանգութեան», «Ազատ դեմոկ- րատներին» եւ քաղաքացիական հա- սարակութեան ձեւաւորած խորհր- դարանն ու կառավարութիւնը առաջիկայ 5 տարիների ընթաց- քում կը լուծեն բոլոր հայաստան- ցիների առանցքային խնդիրները՝ կ'ապահովեն ազատ տնտեսական մրցակցութիւն, արդիւնաբերու- թեան գիտատար, բարձր տեխնո- լոգիական ճիւղերի եւ գիւղատն- տեսութեան զարգացում, արդար հարկահաւաքութիւն եւ աջակցու- թիւն փոքր ու միջին բիզնէսին, կ'ապահովեն Մեծ վերադարձ դէ- պի Հայաստան, որի շնորհիւ 5 տարուայ ընթացքում Հայաստա- նից մեկնողների ու վերադարձող- ների հաշուեկշիւը կը դառնայ դրական՝ տարեկան միջինը 100 հազար մարդ, կը պաշտպանեն ազգային շահերը, կը պայքարեն յանուն Արցախի ինքնիշխանու- թեան եւ տարածքային ամբողջա- կանութեան միջազգային ճանաչ- ման, կը պաշտպանեն Չաւախքի մեր հայրենակիցների իրաւունք-

ները, կը ձգտեն կարգաւորել հայ- թուրքական յարաբերութիւննե- րը՝ միջազգային իրաւունքի, Հա- յոց ցեղասպանութեան ու Մեծ հայրենազրկման ճանաչման եւ հատուցման հիման վրայ»:

«Ժառանգութեան» առաջ- նորդը նաեւ յայտարարեց, թէ իրենց թիմը «ոչ միայն կազմելու է մեծամասնութիւն Ազգային ժո- ղովում, այլեւ մասնակցելու է գործադիր իշխանութեան՝ կառա- վարութեան, ապա եւ նախագա- հութեան եւ դատական իշխանու- թեան ձեւաւորմանը». - «Ով չի հաւատում այսօր, կը հաւատայ 30 օր անց»:

Միջոցառման աւարտին Րաֆ- ֆի Յովհաննիսեանը, պատասխա- նելով «Ազատութիւն» ռադիոկա- յանի հարցերին, իրենց վարելիք քարոզարշաւը բնորոշեց որպէս «համեատ եւ համապարփակ»:

Հարցին, թէ ինչպիսի ար- դիւնք են ակնկալում, «Ժառան- գութեան» առաջնորդը պատաս- խանեց. - «Միմիայն առաջին տե- դը: Ազատ, արդար, թափանցիկ ընտրութիւնների բերմամբ՝ եթէ լինեն մեր 20 տարուայ պետեա- կանութեան ընթացքում առաջին ան- գամ, «Ժառանգութիւն»-ը կը լինի առաջին տեղում թէ՛ Երեւանում, թէ՛ Հայաստանի ողջ տարածքով»:

ԼՈՒՐԵՐ

«ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ ՈՉ ՈՔ ՉԻ ԿԱՍԿԱԾՈՒՄ, ՈՐ ԹՈՒՐՔԻԱՅՈՒՄ 1915-ԻՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Ե ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԵԼ».- ԹՈՒՐՔ ԼՐԱԳՐՈՂ

Թուրքական «Ռատիքալ» թերթի սիւնակագիր Օրհան Քեմալ Չենգիզը անդրադարձել է Հայոց ցեղասպանութեան խնդրին՝ ներկայացնելով նաեւ Լիբանանից վերադարձած իր ընկերոջ ուսումնասիրութիւնները Լիբանանահայերի շրջանում:

Թուրք լրագրողը նշում է, որ ընկերը պատմել է, թէ այցելել է Պէյրութի հայկական թաղամաս եւ համոզուել, որ հազար տարի էլ անցնի Հայկական հարցը չի վերջանալ:

«Ընկերս նշում է, որ այնտեղի հայերի համար 1915-ը կարծես երէկ եղած լինի եւ այդ հոգեբանութիւնը փոխանցում է սերնդէ-սերունդ: Իսկ Թուրքիան միայն ժխտում է՝ յոյս ունենալով, որ մի օր այդ հարցը կը փակուի: Սակայն Թուրքիան Հայոց ցեղասպանութեան հարցում որեւէ քաղաքականութիւն չունի, բացի Ցեղասպանութիւնը օրակարգ բերողներին սպառնալուց:

«Արդարութիւն եւ Զարգացում» կուսակցութեան՝ իշխանութեան գալուց յետոյ շատ բան է փոխուել, սակայն նրանք հարիւրամեայ հարցի վերաբերեալ բացի ժխտողականութեան կրկնութիւնից այլ բան չեն զարգացրել:

Այս պահի դրութեամբ 20-ից աւել երկիր պաշտօնապէս ճանաչել է Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ այդ երկրների թիւն օր-օրի աւելանում է: Հայոց ցեղասպանութիւնը չճանաչած երկրները ոչ թէ չեն հաւատում Ցեղասպանութեանը, այլ չեն ճանաչում, քանի որ այն հակասում է իրենց շահերին:

Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման օրինագիծն այս տարի էլ է բերուել ԱՄՆ Սենատ: Սակայն օրակարգում Սիրան եւ Իրանն է եւ համոզուած ենք, որ այն այս տարի էլ չի անցնի: Լաւ, իսկ 10, 20 տարի յետո՞յ:

Թուրքիան խորքային վախերի պատճառով այս հարցին լուծ-

մանը չի կարողանում նայել: Այս հարցի նկատմամբ անտարբերութիւնն իր հերթին շատ լուրջ ռիսկեր է բերում: Այն յաղթաթուղթ է ցանկացածի ձեռքում, ով կը ցանկանայ Թուրքիային հեռացնել ինչ որ պլատֆորմից: Դե արդէն լաւ գիտէք, թէ Թուրքիան այդ դէպքում ինչպէս է արձագանքելու, ինչպիսի բառեր է օգտագործելու: Եթէ ուզում էք Թուրքիային Եւրոպայից հեռացնել, այդ յաղթաթուղթը ցոյց տուէք եւ Թուրքիայի ցուցաբերած ռեակցիայով ցոյց կը տաս, որ այն Եւրոպական երկիր չէ:

Երբ Սարկոզին Հայկական նախագիծը օրակարգ էր բերում, իհարկէ, նա դրանով նպատակ ունէր հայերի ձայները ստանալ, սակայն գլխաւոր նպատակն այն էր՝ ապացուցել, որ Թուրքիան չի կարող Մերձաւոր Արեւելքում մոզել եւ Եւրամիութեան անդամ լինել:

Ցեղասպանութիւնը իրաւական տերմին է: Այդ տերմինը ստեղծող, միեւնոյն ժամանակ ՄԱԿ-ի Ցեղասպանութեան մասին կոնվենցիայի հեղինակ Ռաֆայէլ Լեմկինը նշել է, թէ այդ եզրույթը սահմանելիս հաշուի է առել Հայոց ցեղասպանութիւնն ու հրեաների Հոլոքոստը: Այսինքն՝ ՄԱԿ-ի Ցեղասպանութեան կոնվենցիան ստեղծուել է 1915-ին տեղի ունեցածների հիման վրայ: Աշխարհում ոչ ոք չի կասկածում, որ 1915-ին Թուրքիայում ցեղասպանութիւն է տեղի ունեցել: Ներկայումս քննարկում է, թէ դրա համար ժամանակակից Թուրքիան ինչքան եւ ում դէմ է պատասխանատուութիւն կրում:

Ուզում եմ նշել, նաեւ, որ հողային փոխհատուցման հարցում իրաւական որեւէ քննարկում չկայ: Հայկական հարցի միջոցով Թուրքիայից հողային փոխհատուցում պահանջելու միջազգային որեւէ իրաւական մեխանիզմ էլ չկայ», - գրել է Չենգիզ Աքթարը:

ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՇՏԱԲԻ ՍՏԵՂԾՄԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒՄ

Միացեալ շտաբ ստեղծելու շուրջ քննարկումներում մասնակցող կուսակցութիւններու ներկայացուցիչները

«Ժառանգութիւն» կուսակցութիւնը Ազգային ժողովի ընտրութիւնների հանրային վերահսկողութեան միասնական շտաբի հետագայ աշխատանքներին կը մասնակցի պայմանով, որ շտաբի ձեւաւորման հռչակագիրը ստորագրեն նաեւ քաղաքական ուժերի լիդերները:

«Եթէ մենք չունենք նախնական համաձայնութիւն, որ այդ փաստաթղթի տակ կը լինի առաջին դէմքերի ստորագրութիւնը, մենք երեւի ձեռնպահ կը մնանք», - Ապրիլ 11-ին կազմակերպուած քննարկմանը յայտարարեց «Ժառանգութեան» փոխնախագահ Ռուբէն Յակոբեանը:

Անցած շաբաթ, ընտրութիւնների վերահսկման միասնական շտաբի ձեւաւորման փաստաթղթի տակ իրենց ստորագրութիւններն էին դրել ՀԱԿ-ի, «Ժառանգութեան», ՀՅԴ-ի եւ «Բարգաւաճ Հայաստան»-ի ներկայացուցիչները:

Յակոբեանի յայտարարութիւնը յարուցեց միւս երեք ուժերի ներկայացուցիչների տարակուսանքը: Դաշնակցութեան ներկայացուցիչ Արմէն Ռուստամեանն անընդունելի համարեց նախապայմաններ դնելը, Կոնգրէսի համակարգող Լեւոն Զուրաբեանը նշեց, որ անցած շաբաթ փաստաթղթի տակ իրենց ստորագրութիւնը դրած անձինք լիազօրուած էին այդ ու-

ժերի ղեկավարների կողմից, ուստի փաստաթուղթը նորացնելու անհրաժեշտութիւն չեն տեսնում:

Ինչպէս Զուրաբեանը, այնպէս էլ Ռուստամեանը ասացին, թե պատրաստ են, որ փաստաթուղթը ստորագրեն նաեւ առաջին դէմքերը:

Քննարկմանը «Բարգաւաճ Հայաստան»-ը ներկայացնող Վարդան Օսկանեանը ձեռնպահ մնաց Զուրաբեանի եւ Ռուստամեանի յայտարարութեանը միանալ՝ ասելով, որ հարցը պիտի քննարկի Գագիկ Ծառուկեանի հետ:

Ռուբէն Յակոբեանի կարծիքով՝ պէտք է ինքնախաբէութեամբ զբաղուել: Զտարանջատելով կողմիցիտն ուժերին՝ նա յայտարարեց, որ նրանք անօրինական գործողութիւններով են զբաղուած՝ անձնագրեր են հաւաքում, մարզերում ընտրակաշառք են բաժանում: Ուստի, ըստ Յակոբեանի, առաջնորդների ստորագրութեամբ կը ճշդուի, թէ որ դաշտում են նրանք գործում:

Երկար բանավէճից յետոյ «Ժառանգութեան» փոխնախագահը հեռացաւ եւս մէկ անգամ չի շեղելով իրենց պայմանը:

Իսկ Հայ ազգային կոնգրէսի, Դաշնակցութեան եւ «Բարգաւաճ Հայաստան»-ի ներկայացուցիչները քննարկեցին նաեւ շտաբի աշխատակարգին վերաբերող հարցեր:

ԹՈՒՐՔ ԸՆԴԴԻՍԱԴԻՐԸ ՖՐԱՆՍԻԱՅՈՒՄ ԺԽՏԵԼ Ե ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքիայի «Ազգայնական շարժում» կուսակցութեան ղեկավար Դեւլեթ Բահչէլին Հայոց ցեղասպանութեան, հայկական սփռութիւն եւ «հայամէտ Ֆրանսիայի» մասին կոշտ յայտարարութիւններ է արել հենց Ֆրանսիայում:

«Անկարայում ինչ որ ասում եմ, այստեղ էլ կարող եմ ասել՝ Ցեղասպանութեան մասին պնդումներն անհիմն են եւ նման բան չի եղել», - ասել է նա:

Անդրադառնալով Ֆրանսիայի կողմից Ցեղասպանութիւնների ժխտումը քրէականացնող օրինագծի հակասահմանադրական ճանաչմանը, Բահչէլին նշել է, որ Ֆրանսիան առհասարակ իրաւունք չունի Թուրք ժողովրդին որպէս մեղադրեալ ներկայացնել: «Ժողովրդավարութեամբ պարծեցողները Եւրոպայում թուրքերի խօսքի ազատութիւնը սահմանափակելու

«Ազգայնական շարժում» կուսակցութեան ղեկավար Դեւլեթ Բահչէլի

իրաւունք չունէին», - ասել է նա: Անդրադառնալով հայկական Սփիւռքին՝ Բահչէլին յայտարարել է. «սփիւռքի հայութիւնը նոյնպէս պէտք է համակերպուի իրականութեան հետ եւ հասկանայ, որ թուրքերն ամաչելու ոչինչ չունեն: Մեր ազգը որեւէ մէկից սովորելու որեւէ բան չունի»:

ՇԱՌԼ ԱԶՆԱԴՈՒՐԸ ԲԱՑԱՏՐԵԼ Ե, ԹԵ ԻՆՉՈՒ Ե ԻՐԵՆ ՈՉ ԹԵ ՀԱՅ, ԱՅԼ ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ՀԱՄԱՐՈՒՄ

Աշխարհահռչակ շանսոնի Շառլ Ազնաւուրը համերգներ տալու նպատակով մեկնել է Նիւ Եորք: Աւելի քան 100 երգերի հեղինակ, 60 ֆիլմերում նկարահանուած Ազնաւուրը, ում 88-ամեակը կը լրանայ մայիսին, Նիւ Եորքում 3 մենահամերգ կ'ունենայ. տեղեկացնում է «Ռիա նովոստի» գործակալութիւնը:

Աշխարհահռչակ շանսոնի Շառլ Ազնաւուր

այն դուները, որոնք շատ դժուար են բացուում՝ օգնելու համար մարդկանց: Յաւոք, ես չգիտեմ գրել հայերէն, ես չեմ կարող երգել Հայաստանի հիմնը, ես անգամ հայերէն աղօթքներ չգիտեմ: Ես ֆրանսիացի եմ», - ասել է նա:

Շառլ Ազնաւուրը հրաժարուել է երգել լրագրողների համար. նրա խօսքերով՝ պրոֆեսիոնալները միայն բեմի վրայ են երգում: 88-ամեայ երգիչը համոզուած է, որ Նիւ Եորքի համերգները վերջինը չեն լինելու: Նա երազում է երգել Մոսկուայի կարմիր հրապարակում, յունական Ակրոպոլիսում եւ եգիպտական բուրգերի մօտ:

«Ես գրել եմ երգեր սիրոյ մասին, բայց որպէս կանոն երբեք չեմ ասել «ես քեզ սիրում եմ, դու ինձ սիրում ես»: Դա հափազանց ծեծուած է: Որպէս կանոն դժբախտ սիրոյ մասին երգերն ասելի հետաքրքիր են, քան երջանիկները», - ասել է նա:

«Չնայած նրա երակներում հայկական արիւն է հոսում, ֆարիզում ծնուած երգիչն իրեն միշտ ֆրանսիացի է համարել, չնայած, խոստովանում է, որ օգնում է իր պատմական հայրենիքին՝ Հայաստանին», - մեկնաբանում է «Ռիա նովոստի» թղթակիցը: «Ես ընդունել եմ հրաւերը դառնալու ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ում Հայաստանի դեսպանը: Երկրին իմիջ էր պէտք, ոչ թէ քաղաքականութիւն եւ դա արդարացուած է: Ես կարող եմ բացել

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԽՈՐՏԵՐ

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒԻ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Ապրիլ ամսուն կը յիշենք մեր նահատակներն ու բռնագրաւեալ հողերու հետ առնչուող հայ դատը: Գնահատանքի խօսքերով շնորհակալութիւն կը յայտնենք բոլոր անոնց որոնք կը զօրակցին մեզ հետ, եւ ճակատագրակից ազգերու ալ կը յայտնենք մեր փոխադարձ յարգանքն ու զօրակցութիւնը: Այսպիսի յարգանքի զգացումէ մղուած է որ 1967 թուականին, Արաբ-Իսրայէլ Վեցօրեայ պատերազմի նախօրեակին, Պէյրութի մէջ լոյս տեսնող նահատակ Լիբանանցի ազգային հերոս՝ Քամալ ձուճպլաթի «Ալ-Անպա» կոչուող շաբաթաթերթի, Շաբաթ Յունիս 3-ի թիւին մէջ, Արաբերէն լեզուով գրած էի յօդուած մը՝ «Պաղեստին Որո՞ւ Դատն է Սա» վերնագրով, ուր ամբողջ մէկ էջի վրայ ցոյց տալ կ'ուզէի Լիբանանի հայ երիտասարդութեան զօրակցութիւնը Արաբական-Պաղեստինեան դատին: Պաղեստին, որու դատն է սա: Արդեօ՞ք ան Պաղեստինեան-Արաբական գուտ դատ է, թէ չէ համամարդկային ու միջազգային ընդհանրական դատ: Արդեօ՞ք ան բռնագաղթ եղած ժողովուրդի մը դատն է, կամ դատ է ան ընդդէմ բոլոր մարդ կոչեցեալներուն, որոնց ներաշխարհէն դուրս նետուած են ամէն մարդկային զգացում եւ արժէք: Ան իմ դատն է, ես մարդը մարդուն, ես բռնագաղթ եղած հայրերի գաւակ, ես որ լեցուն եմ ցաւով եւ կիրքով հանդէպ բոլոր անոնց որոնք գիտ եւ պաղեստինցի գաղթականի զաւակ դարձուցին, եւ մեզ այս ներկայ անարդար գոյալիճակին մէջ դրին»: Զօրակցելով Պաղեստինեան դատին հետ, նպատակս էր այն ատեն Լիբանանցի Արաբին ուշադրութիւնը հրաւիրել հայ դա-

տին, եւ ցոյց տալ, թէ հայն ալ գիտեցաւ ցաւը հայրենագրեալ գաղթականին: Այսօր, 2012 թուականին եւ քառասունհինգ 45 տարիներ ետք, տակաւին Հայն ու Պաղեստինցին, յափշտակուած հայրենի հողի դատ կը հետապնդեն: Ամբողջ Արաբական աշխարհ մը իր անասման հարուստ կարելիութիւններով կեցած է Պաղեստինեան դատի կողքին: Նմանապէս, մարդկութեան մեծամասնութիւնը ներկայացնող երկիրներ ու ազգեր կեցած են հայ դատի եւ հայկական ցեղասպանութեան ճանաչման կողքին: Դժբախտաբար սակայն, աշխարհի մենատէր հական ու թուրքիոյ եւ Իսրայէլի պաշտպան՝ Ամերիկան, կը շարունակէ արգելք հանդիսանալ հայ եւ Պաղեստինցի ժողովուրդներու անիրաւուած իրաւունքներու արդար լուծումին: Պաղեստինի մէջ տակաւին անօրէն բնակեցման վայրեր (Settlements) կը շինուին, եւ գրաւեալ Արեւմտահայաստանի մէջ տակաւին հայկական սրբավայրեր ու մշակութային կոթողներ կ'այլափոխուին: Սակայն, անժամանցելի են դատերը հայ եւ Պաղեստինցի ժողովուրդներուն: Ժամանակի փոշիին մէջ չեն թաղուիր ժողովուրդային եւ ազգային հարցերու ծրարները: Հայ ու Պաղեստինցի գիտակից եւ պատուախնդիր սերունդներ, անկասկած որ պիտի շարունակեն պայքարիլ իրենց արդար իրաւունքներու ձեռքբերման համար: Կարելի ոմանք հարց տան թէ ինչու՞ Հայ դատի հետ զուգահեռ կը նշեմ Պաղեստինեան դատը: Քանի որ կը ցաւիմ երբ խղճալի նեղմտութեամբ եւ անվայել ամբարտաւանութեամբ լեցուն կարգ մը հրեաներ, չեն ուզեր իրենց Հոլոքոսթի (Holocaust) համագործակցութիւնը հայկական Ցեղասպանութիւնը, եւ նման մեծամիտ բաց

անընդունելի մտածելակերպի մակարդակ մերժելով, չեն ուզեր գանազանութիւն դնել մեր դատի եւ ուրիշի, այս պարագային, Պաղեստինցիի արդար նկատուող դատի միջեւ, եւ գայն ստորադաս նկատել: Ապրիլ ամիս է նորէն: Ամէն հայու մտքի եւ հոգիի աշխարհը կը ցնցուի եւ կ'ալեկոծուի Ապրիլ ամսուն: 1915-ի Ապրիլին եւ յաջորդող գարնանային ամիսներուն, հայ գողգոթայի ճամբու եզերքներուն գտնուող չոր անապատներու կամ կանաչապատ եւ ծլարցակած դաշտերու եւ հովիտներու մէջ, հայ կեանքի հեւքը ընդհատուեցաւ եւ հայ մտքի հանճարը կասեցուեցաւ: Մեր ցեղի անթաղ նահատակ կէսին արդարութիւն պահանջող կանչը կը խոցէ միւս քաղաքներէ կէսի գաւակներուն, թոռներուն եւ թոռնորդիներուն սրտերն ու հոգիները: Տակաւին ոճրագործ ցեղը անմեղութիւն կը քարոզէ, եւ մարդկային արդարութիւնն ալ իր ճակտի թուքը մաքրելու օրուն կը սպասէ: Սակայն, որեւէ ժամանակէ աւելի անարդարութիւն չընդունող աշխարհի մէջ կ'ապրինք: Զօրաւորը բացարձակ տէր ու տիրական չէ, ինչպէս նաեւ տկարն ալ բացարձակ ծառայ եւ հնազանդ չէ: Անիրաւուածին ձայնը որեւէ ժամանակէ աւելի բարձր կը հնչէ. եւ իրաւագրկողին դէմ անոր պայքարելու կամքն ու կորովն ալ վառ է: Ազգային անյոյժ դատեր ունեցող ժողովուրդներու երիտասարդ սերունդները, զինուած զիտական բարձր մակարդակի գիտելիքներով, տենդագին կը հետապնդեն իրենց դատերը: Նման միջոցառումներ մէջ, ազգերու ճակատագրով խաղցող կողմեր կամ ուժեր, աշխարհի հարստութիւնը ձեռք առած, նոր տեսակի ստրկացումի մատնել կ'ուզեն անիրաւուածներն ու տկարները, անգործութիւն սփռելով ամէնուրեք եւ երկիրներ սնանկացումի մատնելով: Բողոք կայ ամէն տեղ եւ դժգոհութիւն: Յղի է ժամանակը մարդկութեան: Այսպիսի յօդուած, տազնապած

եւ վիրաւոր աշխարհի մը մէջ դիւրին չէ երբեք հին դատերու մասին խօսիլ, երբ նոր դատեր կը բռնանին մեր շուրջը: Սակայն եւ այնպէս, ամէն մարդ իր խաչը կրելու վիճակուած ըլլալով, մենք ալ մեր դատը շալակ առած վիճակուած ենք քալելու մինչեւ որ հասնինք արդարութեան: Մեր դատին կողմնակից է մարդկութեան մեծամասնութիւնը: Սակայն, մարդկութիւնը յաջողութիւններ ծաղկեփունջով կը վարձատրէ եւ ձախողութիւններ ալ ծաղկեպսակ դնելով ցաւակցութիւն կը յայտնէ: Սեփական ուժերով միայն կարելի է հայ դատ հետապնդել եւ հայ դատի քարոզչութեամբ մարդկութեան սիրտն ու միտքը թափանցել: Մեր ներկան թէեւ չունի բաղձալի վիճակ, սակայն որեւէ ժամանակէ աւելի լաւ է: Մեր սփիւռքահայ երիտասարդութիւնը, Լիբանանէն մինչեւ Ֆրանսա, Գանատա եւ Ամերիկա, ուժացումի եւ այլասերումի ընթացք ցոյց չտար եւ հայ դատի լուրջ աշխատանքի մէջ է: Ու թէեւ Հայաստանի մէջ մեր տկարութիւնները շատ են եւ ցաւալի, ինչպէս օլիկարգիա, մաֆիա, անգործութիւն չարաչառութիւն, եւ արտագաղթ, հոն կան սակայն ուրախալի եւ ոգեւորիչ տուեալներ կամ երեւոյթներ հայ մանուկի դաստիարակութեան եւ կրթութեան գծով: Հայրենի դպրոցներուն մէջ, հայ մանուկը, իր ազգային պատմութեան դասընթացքի ծիրէն ներս, հերթականօրէն Միջերկրածովային կայսրէի, եւ կը մկրտուի որպէս հայ դատի պաշտպան ու զինուոր: Նոյն այդ մանուկը, նախակրթարանի երկրորդ դասարանէն սկսեալ, ճատրակի պարտադիր դասընթացքի կը հետեւի, եւ այդպէսով կը ստանայ սուր միտք, զօրաւոր կամք եւ կը սորվի համբերութիւն: Ու Հայ դատի արդար լուծումին համար, իսկապէս որ համբերութիւն է պէտք, զօրաւոր կամք ու սուր միտք է պէտք հայ դատի զինուորին, որպէսզի դժուարութիւններ հարթուին եւ յաղթանակներ տարուին:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՅԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԵՍՊԱՆԸ ԿՍՏԱՅ Է

Շարունակուած էջ 1-էն
տուեալներ ցոյց կու տան, սակայն, այդ ուղղակի տարբեր քաղաքականութեան հետեւանք է:
Դեսպանը դարձեալ պնդած է, որ իր ներկայացուցած արդիւնքները հրապարակած է վստահու-

թեան արժանացած կազմակերպութիւն. «Ազգային Դեմոկրատական ինստիտուտը վստահարժան կազմակերպութիւն է եւ անոնց կատարած հարցումն ալ, կը կարծեմ, նոյնպէս արժանահաւատ է», - «Թերթ»-ին ըսած է ԱՄՆ դեսպան ձոն Հեֆերն:

ԶԱՐԱՔՈՒՄ ԱՂԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԾ Է

Շարունակուած էջ 1-էն
նաեւ արտասահմանի մէջ, օրինակ՝ Գերմանիոյ Սոցիալ-Դեմոկրատական կուսակցութեան ակադեմիային մէջ: Այս միջադէպը իրականութեան մէջ ցոյց կու տայ, թէ ինչպիսի խտրական վերաբերմունք կայ», - ըսած է ան:

Յիշեցնենք, որ Ռակրփ Զարաքոլուն յայտնի իրաւապաշտպան եւ հրատարակիչ է Թուրքիոյ մէջ: Անոր գլխաւորած «Բելգէ» հրատարակչատունէն տպագրուած են Հայոց ցեղասպանութեան մասին բազմաթիւ գիրքեր:
Զարաքոլու 2011-ի Փետրուարին այցելած էր Հայաստան:

Հ.Մ.Մ.ի Տիկնանց Յանձնախումբը կազմակերպած է պտոյտ մը դէպի

SAN DIEGO

Շաբաթ, Ապրիլ 21-ին, առաւօտեան ժամը 8:00ին Մեկնում հանրակառօնվ Բասատիմայի ակումբէն

Սակը \$40

Նախ պիտի այցելենք Valley View Casino, ապա պտոյտ շուկայի մէջ:

Հեռաձայնել – Լեմա (626) 485-6434 Կարինէ (818) 324-0574

833 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծածախաներու և մանուկներու Քայրափոքրից բուժում:
Գլխացաւ, վզի, սեւքի, յօզային և մկանային ցաւեր:
Ինքնաշարժի վթարի ետեւանքով պտտուած
վնասուածքներու բուժում:

Չեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

ՀԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՐԵՒՍՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՅՈՎՆԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻ ՔԱՐՈՋ

«Ձէ աստ, քանզի յարեալ» (ՄՄՏԹ. ԻԸ. 6)

Հրեշտակին խօսքն է այս ուղղուած իւղաբեր կանանց, որոնք Կիրակի լուսաբացին Քրիստոսի գերեզմանին այցի կ'երթային: Իրենց կը դիմաւորէ հրեշտակը եւ կ'աւետէ անմահութեան ճանապարհը արշալոյսող Յիսուսի Յարութեան մեծ հրաշքի մասին. «Ձէ աստ, քանզի յարեալ»:

Յարութեան խորհուրդը՝ մարդկութեան կեանքը յեղաշրջող մեծագոյն հրաշքն է, որուն փառքը հիւսած են եկեղեցւոյ հայրերը: «Յարութեան մտածումը, թէ մարդուն կեանքը չի վերջանար գերեզմանով, անմահութեան հաւատքին առաջին լոյսն է՝ հոգիին մէջ ծագած: Յիսուս պատմութեան մեծագոյն հրաշքն է ու ասիկա՝ իր յարութեամբ մանաւանդ» (Եղիշէ պատրիարք):

Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդովը իր կեանքը լուսաւորող քրիստոնեան իր էութեանը մէջ կը հաստատէ նոր կեանքը ի Քրիստոս: Նոր կեանք, որ ժամանցելի իրականութենէն անդին՝ հորիզոնին միւս կողմին տարածուած կեանքը կը տեսնէ հաւատքի ներշնչումով: Հաւատքի այսպիսի ներշնչումով մը միայն մարդը ինքզինք կը գերազանցէ, երբ կը դառնայ ստեղծագործող, լոյսի ճարտարապետ, հոգիներու մէջ կամուրջներ հաստատող ոգեղէն ներկայութիւն, իր նմանին կեանքը առաջնորդելու համար տիեզերքի Արարիչ՝ Աստուծոյն:

Յարութեան խորհուրդին բացատրութիւնը այնքան գունազեղ

կերպող թուղթին է արձանագրած հոգեւոյս Եղիշէ պատրիարքը, որուն բառերը մեր աչքերուն առջեւ կը կերպարանաւորէ Քրիստոսի ներկայութիւնը. «Յարութեան իրականութեան մէջ յաղթական մահուան պարտութիւնը կը զգացուի, քանի որ մարդկային հոգին իր մէջ կը կրէ Աստուծոյ պատկերը, անիկա սահմանուած է վերածնելու ոչ թէ ժամանակին, այլ յաւիտենականութեան մէջ»:

Արդարեւ, Քրիստոսի Յարութիւնը՝ յաղթական մահուան պարտութիւնն է: Յարութեան հրաշքը՝ հրաշքներու ծնունդ տուող իրականութիւնն է: Յարութեան հրաշքին առջեւ մարդկութիւնը ծնրադրած է դարերով եւ իր մէջ է գտած աստուածայինը՝ յաւիտենականութեան խորհուրդը: Պարպուել այս խորհուրդէն կը նշանակէ մեր մէջ կորսնցնել Աստուծոյ պատկերը եւ ապրիլ միայն ժամանցելի կեանքով մը: Իսկ լեցուիլ Յարութեան խորհուրդէն ծնած յաւիտենականութեան ճշմարտութեամբ կը բացատրէ ապրուած կեանքը՝ Յարութեան տեսիլքով, հաւատքի գործերով, դառնալով մարմնաւորուած Աւետարան:

Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդը պայծառակերպած է ժողովուրդներու կեանքը: Յարութեան խորհուրդի մէջ ծնունդ է առած եկեղեցին, որուն ապրող մասնիկներն ենք, մեր կոչումը ստացած ըլլալով Քրիստոսի Աւետարանէն մկրտութեամբ: «Քրիստոսի ճշմարիտ Յարութիւնը իր եկեղեցին է, անոր կազմաւորած քրիստոնէական կեանքը եւ անկէ ծնած տիեզերական քաղաքակրթութիւնը» (Եղի-

շէ պատրիարք): Ուրիշ խօսքով, եկեղեցին պատկերն է Քրիստոսի Յարութեան ներկային մէջ: Եկեղեցին? Նոյն ինքն Քրիստոսի Յարութեան մշտական ճառագայթումն է, որուն պատկերին մէջ մենք մեզ պիտի տեսնենք:

«Ձէ աստ, քանզի յարեալ»:
Քրիստոսի Յարութեան իրականութեան խորհուրդին առաջնորդող հոգեւոր ճանապարհորդութիւնն էր Մեծ Պահքը, որուն ամբողջ ընթացքին, երբ քրիստոնեան աղօթքով է զարդարած կեանքը, ահա այն ժամանակնոր մարդը արդար իրաւունքը կ'ունենայ յայտարարելու հրեշտակին ճայնակցութեամբ. «Ձէ աստ, քանզի յարեալ»:

Հոգեւոյս Եղիշէ Պատրիարք, երբ իր հաւատքին զօրութեամբ կը խօսի մեզի Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդի մասին, անոր մէջ կը տեսնէ եկեղեցին. «Սերմանուած, բայց վերընձիւղումի վիճակին ենթարկուած ցորենահատիկն է Քրիստոս, իբր հաւատք ու կեանք, որ դարերէ ի վեր կ'աճի եւ կը զարգանայ իր եկեղեցիով, պարպուած՝ գերեզմանի խորհուրդին մէջ»:

Քրիստոսի Եկեղեցին մենք ենք այսօր մեր հաւատքի կեանքով: Մեր էութեանը մէջ կ'ապրինք Քրիստոսի ներկայութիւնը, Անոր հետ քալելով խաչի ճանապարհով, եւ Անոր հետ բարձրանալով Յարութեան լեռ, ուր մարդը պիտի զգայ Աստուծոյ մօտ, իր կեանքն ապրելու համար Աստուծոյ հետ:

Հայց. եկեղեցին կը տօնախմբէ Քրիստոսի Յարութիւնը սողմոս երգելով. «Փառք յարութեան քո Տէր»:
Այս բառերուն մէջ խտացած է մեր հաւատամբը: Եւ եթէ մեր հայրերը չունենային այս հաւատամբը, որպէս ուղենիշը իրենց կեանքին, անտարակոյս, ժամանակներու մարտահրաւէրին դիմաց ի սպառ պիտի կորսուէին պատմութեան թատերաբեմէն: Քրիստոսի

Յարութեան խորհուրդով եւ զօրութեամբը միայն կարելի է բացատրել մեր ազգին Յարութիւնը, մեր Մայր երկիրն ու Ս. Էջմիածինը վերագարթօնքի ճանապարհին: Պատմութեան մէջ արմատացած մեր ազգի կեանքը եղած է նահատակութեան ճանապարհ, մնալով չարչարակից Քրիստոսի, բայց միշտ «յաղթական մահուան» վրայ ամբարձրելով հրաշքներու շղթայումներ: Վկայ մեր պատմութիւնը, թէ ինչպէս մեր ազգը մերժած է մահուան խորհուրդը որպէս ժամանցելի ճշմարտութիւն եւ կերտած է անմահութիւնը՝ Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդով ու զօրութեամբը:

«Ձէ աստ, քանզի յարեալ»:
Թափուր գերեզմանէն ճառագայթած է Քրիստոսի Յարութիւնը եւ Անոր լոյսը իջած է աշխարհի մարդկանց հոգիներուն մէջ:

«Փառք Յարութեան քո Տէր»:
Քանզի Յարութեան խորհուրդով առաջնորդուած մարդը իր կեանքի բոլոր հանգրուաններուն կը հաստատէ վերածնունդը, որպէս աստիճան՝ դէպի յաւիտենականութիւն:

Սիրելի բարեպաշտ հաւատացեալներ,

Սուրբ Յարութեան տօնին ընդառաջ երթանք դէպի մեր Ս. եկեղեցւոյ խորանները, ուր պիտի տեսնենք Յարութիւնը Քրիստոսի՝ Ս. պատարագի ընդմէջէն: Հաղորդուինք Ս. Յարութեան զօրութեամբ, որպէսզի մեր կեանքը դարձնենք լոյսը մեր Ս. եկեղեցւոյ, լոյսը՝ մեր գաւակներուն, լոյսը՝ գալիք սերունդներուն, հորիզոնէն անդին մեր առջեւ բացուող յաւիտենականութեան ճանապարհը:

«Քրիստոս Յարեալ Ի մեռելոց»

Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի»:

ՅՈՎՆԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆՆԱԿՆԵՐ

1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91104

Գրասենեակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով
Յետաքրքրուողներէն հեռաձայնել՝
(626) 398-0506

Bedros S. Maronian 818/500-9585
Siamanto B. Maronian 818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

6300 Wilshire Blvd. Suite 1900 Los Angeles, CA 90048
805 East Broadway Glendale, CA 91205
300 N. Lake Ave. Suite 500 Pasadena, CA 91101

- Life Insurance
- Health Insurance
- Group & Individual
- Long Term Care
- Disability
- Estate Planning
- Will & Living Trust
- Full Annual Review
- Mortgage Protection
- College Planning
- Workman's Compensation
- Employee Benefits
- Annuity
- IRA
- 401K & 403B

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Աճիրաճեղալ է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

ՇԱՅԷ ՄԱՆԿՐԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐ՝ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՅՕՐԴ ՊՐԱՒՕ ՄՐՑԱՆՔԻՆ

Լուս Անճելլուս Գալաուրի Հանրային, Անճնական եւ Պայմանագրուած վարժարանները կը Մեծարուին Իբրեւ Արուեստի Տիպար Կեդրոններ

Մարտ 1ին, Երաժշտական Կեդրոնը, որ աշխարհի լաւագոյն երաժշտական կեդրոններէն մէկն է, յայտարարեց մրցանակակիրներու անուանացանկը տարեկան իր 30րդ Պրաւօ մրցանակին: Այս տարի, Մայքըլ Անթոնովիչի վերահսկողութեան ներքեւ գտնուող Լուս Անճելլուս Գալաուրի Հինգերորդ տարածաշրջանի մրցանակակիրն էր Պարոն Շահէ Մանկրեանը, տնօրէն Փաստինայի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Ա. եւ Մ. Յովսէփեան վարժարանին: Երաժշտական Կեդրոնին Պրաւօ Մրցանակը, որ հիմնուած է 1982ին, կը գնահատէ եւ կ'արժեւորէ այն դպրոցներն ու ուսուցիչները, որոնք արուեստի հանդէպ սէր եւ յարգանք կը սերմանեն իրենց աշակերտներուն մէջ: Կրթական մշակները կը գնահատուին արուեստի տարբեր ենթադաւաններու օգտագործման համար իրենց դասաւանդութիւններուն ընթացքին, եւ սոյն գործընթացով կ'ապահովեն իրենց աշակերտներուն յաջողութիւնը եւ կը ներշնչեն անոնց մէջ ինքնավստահութիւն, իմբայցիւն աշխատանքի եւ միջ-մշակութային հասկացողութեան ընդմէջէն:

Պարոն Շահէ Մանկրեան, հայ առաջին դաստիարակն է, որ ստացաւ Պրաւօ մրցանակը, իբրեւ Անգլերէն լեզուի ուսուցիչ իր արձանագրած յաջողութիւններուն համար: Տնօրէն Մանկրեան կը հաւատայ, որ տնօրէնները իրենք իրենց պէտք չէ մեկուսացնեն՝ վարչական եւ տնօրինական աշխատանքներուն յանձնուելով, այլ գործօն մասնակցութիւն պէտք է բերեն աշակերտներուն ուսումնական մակարդակին բարգաւաճման աշխատանքին: Ան, իբրեւ տնօրէն, իր օրը կը սկսի դասաւանդելով երկու պահանգներէն, Միջնակարգի աշակերտներուն: Ըլլալով մրցանակակիր բանաստեղծ, Մանկրեանը կը քաջալերէ արուեստի օգտագործումը լեզուական ծրագրին մէջ, ներշնչելով եւ խրախուսելով իր աշակերտները գրելու բանաստեղծութիւններ, հեղինակելու պատմութիւններ, ցուցադրելով եւ օգտագործելով հուշակաւոր արուեստագէտներու ստեղծագործութիւններու նկարները: Առաւել, Մանկրեանը դասարանային ամսական պտոյտներ կը կազմակերպէ, իր աշակերտներուն հետ այցելելով տարբեր թանգարաններ, զարգացնելու համար անոնց տեսողական ճաշակը:

Պրաւօ մրցանակին մրցանակակիրները յատուկ հանդիսութեան մը արժանացան, որ տեղի ունեցաւ Երաժշտական Կեդրոնի Disney Concert սրահին մէջ: «Մենք կը գնահատենք այն հիւսնային դաստիարակները, որոնք մասնակցեցան Պրաւօ ծրագրին: Անոնք կը ներշնչուին»

Շաբ.բ էջ 19

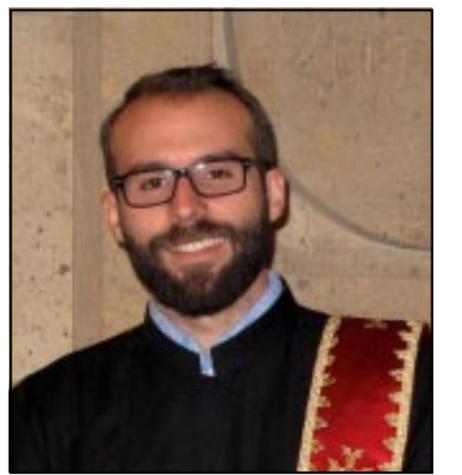
ՔԱՅԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕԾՈՒՄ ՄԵԹՈՒ ՄՐԿ. ԱՇԻ

Մէթիու Սրկ. Աշի Բահանայական Ձեռնադրութիւնը եւ Օծումը պիտի կատարուի Կիրակի, Ապրիլ 29ին, 2012 առաւօտեան ժամը 11:00ին Սան Ֆրանսիսկոյի Սուրբ Յովհաննէս Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ Սուրբ Պատարագի ընթացքին:

Արարողութեանց աւարտին Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդը կազմակերպած է պաշտօնական ճաշկերոյթ ի պատիւ նորընծայ քահանային, որ տեղի պիտի ունենայ կէսօրէ յետոյ ժամը 3:30ին ANNUNCIATION GREEK ORTHODOX Եկեղեցւոյ Սրահին մէջ (245 Valencia St., San Francisco):

Նորած Տէր Հայրը իր հոգեւոր խորհրդածութեանց եւ պատրաստութեան «քառասունք»ի շրջանին որպէս հոգեւոր ուսուցիչ պիտի ունենայ Արժ. Տ. Արշակ Աւագ Բհնյ. Խաչատուրեանը եւ Սան Ֆրանսիսկոյի Սուրբ Յովհաննէս Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ իր Անդրանիկ Սուրբ Պատարագը պիտի մատուցանէ Կիրակի, Յունիս 3ին, 2012:

Մէթիու Աշի ծնած է Յունիս 12ին, 1981: Զաւակն է Տէր եւ

Տիկին Ռալֆ եւ ձրնին Աշի: Ունի երկու եղբայրներ՝ Ռալֆ Քեննէթ եւ Ռիչըրտ եւ քոյր մը՝ Սթեֆընի: Մեծցած է Լուս Անճելլուսի Հարաւային Ծոցի շրջանին մէջ: Անդամ է Լուս Անճելլուսի Սուրբ Յակոբ Հայց. Եկեղեցւոյ: Փոքր տարիքին ի վեր կը ծառայէ Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ՝ վարելով զանազան պաշտօններ, ինչպէս եղած է Կիրակնօրեայ

Շաբ.բ էջ 17

97th armenian genocide commemoration
 april 24, 1915

presented by
 armenian community coalition

co-sponsored by
 the city of pasadena

with the participation of
 all armenian organizations,
 churches and schools

tuesday, april 24, 2012
 10:00 am – 12:00 noon
 pasadena city hall
 100 n. garfield ave., pasadena, ca 91101

for additional information, please call, email or visit:
 [818] 306-0413 • [626] 399-1799 • paccoalition@gmail.com • www.acc-us.org

Ս. Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ 125-ԱՄԵԱԿ ՓՐՈՖ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳԱՅԱՆԵԱՆ

ՏՈՒՔԹ. ԵՂԻԿ ՃԵՂԵՃԵԱՆ

Հայ ազգային ազատագրական շարժման, ինչպես նաև Հնչակեան Կուսակցության առաջին սերունդի մտաւորական գործիչներէն է փրոֆ. Յովհաննէս Գայանեան:

Յովհաննէս Գայանեան ծնած է Մարգուանի Հաճի գիւղը, 1864-ին: Նախակրթութիւնը իր ծննդավայրին մէջ ստանալէ ետք, 1881-ին կը յաճախէ Մարգուանի Բարձրագոյն վարժարանը (1886-էն՝ Անաթոլիա Գոլէճ): Շրջանաւարտ ըլլալէ անմիջապէս ետք, 1884-1893 կը պաշտօնավարէ միեւնոյն հաստատութեան մէջ, նախ որպէս օգնական՝ փրոֆ. Կարապետ Թումայեանին, եւ ապա որպէս ուսուցիչ հայերէն լեզուի եւ մատենագրութեան: Կը դասաւանդէ նաև Հայ Աւետ. Աղջկանց Բարձրագոյն վարժարանին մէջ: (1) 1885-ին Մարգուանի մէջ կը հիմնուի գաղտնի պայմաններու մէջ գործող «Փոքր Հայքի Կազմակերպութիւնը», որուն նպատակն էր հայ երիտասարդներուն մօտ վառ պահել հայրենասիրութեան եւ պայքարի ոգին: «Կազմակերպութեան» կեդրոնն էր Անաթոլիա Գոլէճը: Անոր հիմնադիրն ու ղեկավարն էր Յ. Գայանեան, գործակցութեամբ Կ. Թումայեանի: «Կազմակերպութեան» հիմնական անդամներն էին Անաթոլիա Գոլէճի աշակերտներն ու շրջանաւարտները, որոնք իրենց գոյգ ուսուցիչներուն շունչին տակ արդէն ստացած էին հայրենասիրական դաստիարակութիւն: «Կազմակերպութիւնը», Մարգուանէն դուրս, կապեր կը հաստատէ նաև շրջակայ գիւղերու եւ աւաններու երիտասարդութեան հետ:

1889-ին, Կ. Պոլսոյ մէջ լոյս կը տեսնէ Յ. Գայանեանի բանաստեղծական առաջին հատորը, «Առաջին Մրմունջը» խորագրով: (2)

1891-ին երբ Շմաւոն (Գաբրիէլ Կաֆեան) Մարգուան կու գայ, «Փոքր Հայքի Կազմակերպութիւնը», իր ամբողջ կազմով կը միանայ Հնչակեան Կուսակցութեան: Շմաւոն կը մեկնի Արաբկիր, իսկ Յ. Գայանեան կը դառնայ Հնչակեան Կուսակցութեան Մարգուանի մասնաճիւղի ղեկավարը: Ան մնայուն կապի մէջ կ'ըլլայ ժիրայրի (Մարտիրոս Պոյաճեան) եւ Շմաւոնի հետ:

1891 Մայիսին, Մարգուանի հնչակեան վարչութիւնը կ'որոշէ որ փրոֆեսորներ Գայանեան եւ Թումայեան, իրենց ամուսնային արձակուրդին Չորումի ճամբով շրջան մը ընեն Ալաճա, Եոզղատ, Կեսարիա, Կէմէրէկ եւ շրջակայ հայ գիւղերը: Այս շրջակայութեան նպատակն էր «ինքնապաշտպանութեան յորդորել հայերը. (անոնք.՝ Ե.Ճ.) պիտի բանակցէին նաև Գզըլպաշներու եւ Պէկթաշիներու հետ, համերաշխութիւն մը ստեղծելու համար»: (3) Որպէս յեղափոխական գործիչ, Յ. Գայանեան կ'ըլլայ շրջահայեաց եւ հանդարտաբարոյ ու նախընտրութիւնը կու տայ կազմակերպչական-նախապատրաստական աշխատանքներուն:

1892 Դեկտեմբերին, շատ մը քաղաքներու եւ գիւղերու պատերը, նոյն գիշերով կը փակցուին հակա-

սուլթանական միեւնոյն կոչերը: Թրքերէն այդ կոչերը իրենց բովանդակութեամբ յայտնի չէին ըներ որ հայերու կողմէ գրուած էին. սակայն անոնց միաժամանակեայ երեւումը իրարմէ հեռու քաղաքներու պատերուն վրայ՝ կ'ապացուցէր թէ այդ կազմակերպութեան կուսակցութեան մը գործն է: Պատմութեան մէջ «Եաֆթաներու Դէպքը» անունով յայտնի հնչակեան այդ ցուցական նախաձեռնութեան կը յաջորդեն մեծ թիւով ձերբակալութիւններ: Մարգուանի եւ Կեսարիոյ բանտերուն մէջ տեղի ունեցած նախնական հարցաքննութիւններէն ետք, որոնց կ'ընկերանայ սոսկալի ծեծն ու չարչարանքը, ձերբակալուածներէն 50 հոգի՝ Փոքր Հայքի Հնչակեան կորիզը՝ որուն մէջ Յ. Գայանեան, կը փոխադրուին Անգարա, դատավարութեան համար: «Փրոֆ. Թումայեան եւ Գայանեան երբ էնկիւրի (Անգարա.՝ Ե.Ճ.) կը հասնէին, շատ քիչ տեղ կար իրենց մարմնոյն վրայ որ ոստիկաններուն խարազանին տակ կապտած չըլլար: Իրենց ձեռքերուն եւ ոտքերուն շղթաները արդէն մինչեւ ոսկորներուն իջած եւ վերքերը թունաւորման վտանգին տակ էին»: (4) Այս վայրագ չարչարանքներուն ձգած ծանր սպաւորութիւնը այնքան մեծ էր, որ անոնց լուրը դուրս կու գայ Փոքր Հայքի սահմաններէն ու տեղ կը գտնէ Եւրոպական մամուլին մէջ. այնպէս որ «կառավարութիւնը ուզեց, որ այդ աննպաստ լուրերը ուրացող ու ջնջող գրութիւն մը ստորագրեն բանտարկեալները»: (5)

Անգարայի դատարանին վճիռները կ'ըլլան շատ անողորմ: 17 հոգի կը դատապարտուի մահուան, 6 հոգի՝ 15 տարի բերդարգելութեան, 9 հոգի՝ 10 տարուան բերդարգելութեան եւ 10 հոգի՝ 7 տարուան բերդարգելութեան: Յ. Գայանեան, որպէս Մարգուանի յեղափոխական կազմակերպութեան ղեկավարներէն, որպէս յեղափոխական միտքեր, «Հնչակ» եւ այլ արգիլեալ գրականութիւն տարածող կը դատապարտուի մահուան: (6) Մահուան կը դատապարտուի նաև Կ. Թումայեան: Վերջինիս գուրդերի արդիւնքը, ինչպէս նաև աներձագը՝ տոբթ. Հոֆման եւ Անաթոլիա Գոլէճի տնօրէն տոբթ. Հերիք Լոնտոնի եւ Կ. Պոլսոյ մէջ ազդու միջամտութիւններ կը կատարեն ու կը բեկանեն Կ. Թումայեանի եւ Յ. Գայանեանի վճիռները: Մահապատիժը ի գորու կը մնայ միայն Չելլոյի խումբի հինգ անդամներուն դէմ, գոր կը գործադրուի 1893 Յուլիս 18-ին:

Բանտէն ազատուելէ ետք, Յ. Գայանեան կը մեկնի Էտիւպոբի, ուր կը հետեւի մանկավարժութեան, հոգեբանութեան եւ համեմատական լեզուաբանութեան:

Այդ շրջանին, Յ. Գայանեան կապ կը պահէ Հնչակեան Կուսակցութեան կեդրոնին հետ: (Ռուբէն Խանազատ, իր յուշերուն մէջ կը գրէ թէ ինք մէկ անգամ հանդիպած է Յ. Գայանեանին, Լոնտոնի Հնչակեան կեդրոնին մէջ): (7)

Աւելի ուշ, 1899-ին, երբ Ռ. Խանազատ Անդրկովկասի Հնչակ-

եան ղեկավարութեան հետ (Ղ. Աղայեան, Ատրպետ, Խաչիկ վարդանեան, Սեւ Սանդրո, Ռուբէն Պէրպէրեան եւ այլն) որպէս աքաղաղական կը գտնուէր Ռոստով-Նախիջևեան, աքաղաղականներուն այցելութեան կու գան Պաքուի մասնաճիւղերու լիագոր շրահատ Կամար (Գրիգոր վարդանեան) եւ Ջէյթուկի ապստամբութեան հերոսներէն Հրաչեայ Մարալ (Գրիգոր Ղարիպեան): Կը գումարուի խորհրդատուով, որուն նպատակն էր լուծում մը գտնել տագնապի մէջ գտնուող կուսակցութեան կեդրոնական վարչութեան: Նպատակայարմար կը գտնուի գումարել արտահերթ համագումար. իսկ յաջորդ կեդրոնական վարչութեան անդամութեան յարմար թեկնածուներու անուններուն շարքին կը շօշափուի նաև Յ. Գայանեանի անունը: (8)

Իրօք, 1902 Մարտին, ԱԳՀԿ 3-րդ Համագումարին կողմէ Ռ. Խանազատի եւ Արամ Աչքապաշեանի կողքին Յ. Գայանեան կ'ընտրուի կեդրոնական վարչութեան անդամ: Սակայն, այս կեդրոնական վարչութիւնը չի մէկտեղուի: Ռ. Խանազատ չի կրնար հեռանալ Թաւրիզէն, իսկ Ա. Աչքապաշեան կը մնայ կապուած Շապին Գարահիսարի յեղափոխական շարժումներուն: Աւելի ուշ, Յ. Գայանեան կը հրաժարի ստանձնել այս պարտականութիւնը: Այս միջոցին, Կեդր. վարչութեան բացը կը լրացնէ Համագումարին կողմէ ընտրուած Ժամանակաւոր գործադիր յանձնախումբ մը, որ տարի մը անց կը հրաւիրէ նոր համագումար: (9)

Քաղաքական-յեղափոխական ասպարէզէն հեռանալէ ետք, Յ. Գայանեան ամբողջապէս կը նուիրուի կրթական, մտաւորական, գրական կեանքին: Յաջորդաբար կը դասախօսէ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ եւ Չեխոսլովակիոյ համալսարաններուն մէջ: (10) Եւրոպա գտնուած միջոցին կը հրատարակէ ԿՄԽԻՍԻ Գործադիր անուան տակ՝ երկու հատոր քերականութեան գիրքեր: (11)

1910-ին կը հաստատուի Եգիպտոս՝ Աղեքսանդրիա եւ կը վարէ տեղւոյն Ազգ. Պողոսեան դպրոցին տնօրէնութիւնը: 1912-ին Աղեքսանդրիոյ մէջ կը հրատարակէ բանաստեղծական երկրորդ հատորը «Մի Մոռնար Զիս» խորագրով: 1913-ին, դարձեալ տնօրէնի պաշտօնով կը տեղափոխուի Գահիբէ: «Հոն կը սարքէ մանկավարժական եւ ծնողական ժողովներ: Յաճախ կը հրաւիրուի միութեանց հանդէսներուն, ուր կը բանախօսէ հոետորական շունչով եւ կը ստեղծէ իր շուրջ համակիրներու լայն շրջանակ մը»: (12)

Համաշխարհային Ա. պատերազմին ընթացքին, Յ. Գայանեան կը ծաւալէ հասարակական աշխուժ գործունէութիւն: «Բաց ֓րոֆ. Յ. Գայանեանը սահմանափակ մասնագէտ չէր. նա միաժամանակ նուիրուած էր հանրային գործունէութեան, զբաղուած էր նաև գրական աշխատանքով: Պատերազմի շրջանում նա Եգիպտոսի Հայ Ազգային Միութեան հոգին էր եւ, մասնաւոր, մեծ արժանապատուութեամբ

ներկայացնում էր Հայ ժողովուրդը օտարների առջեւ. նրա ջանքերի արդիւնքն էր եւ Որբապաշտպան Միութիւնը, իսկ վերջին տարիները նաև Հայ ժողովրդական Միութիւնը: Հայաստանի անկախութեան շրջանում ֓րոֆ. Գայանեանը Համապետութեան ամենանուիրուած ջատագովներից մէկն էր եւ ոչ մի ճիգ չէր խնայում նպաստելու համար հայ պետականութեան ամրապնդման»: (13)

1918-24, Յ. Գայանեան հայերէն լեզուի դասեր կու տայ Գահիբէի Ամերիկեան Գոլէճին մէջ եւ ապա հինգ տարի կը դասաւանդէ Ինկլիշ Սկուլի մէջ:

Փրոֆ. Յ. Գայանեան, որպէս փնտուած յօդուածագիր, կ'աշխատակցի հայկական շատ մը թերթերու: «Նրա տաք եւ հայրենաշունչ յօդուածները հայերէն թերթերում եւ հանդէսներում կարգացում էին հետաքրքրութեամբ: Կատարում էր եւ բանասիրական պրպտումներ, ինչպէս եւ թարգմանութիւններ անգլերէն եւ գերմաներէն լեզուներից»: (14)

Համաշխարհային Ա. Պատերազմին, Յ. Գայանեան կ'ըլլայ կամաւորական շարժման ջերմ կողմնակիցներէն: Աւելին, 1918-ին երբ կը կազմուի «Հայկական Լէգէոն», ան գործնական այցելութիւններով կը խրախուսէ հայ կամաւորները ու կը բարձրացնէ անոնց բարոյականը: Ան նոյնիսկ կ'առաջարկէ «բոլոր երիտասարդական ակումբներուն փակումը եւ երիտասարդներուն Լէգէոն մեկնումը, իբր դրական ապացոյց արձանագրելով բոլոր ակումբներուն փակ դուռներուն վրայ «մեկնեցան» բառը»: (15) Կամաւորական շարժման մասին հին յեղափոխականին ապրումներուն մասին գաղափար մը տալու համար, ստորեւ կը մէջբերենք հատուած մը անոր գրչին պատկանող «Հայ Կամաւորներուն» գրութեանէն.՝

«Դուք, որ հայրենիքի փրկութեան սեղանին վրայ պատարագուելու կը խոչանաք՝ մրրիկներու պէս արագ, գիտէ՞ք արդեօք որ ձեզի, ձեզի՞ համար այս գիշեր հեւ ի հեւ կը ձերմկնան մարմարները՝ երկրիս աչքերուն մէջ, անհամբեր՝ լոյս արեւ տեսնելու եւ ձեր փառքովը զգաստուորուելու:

Դո՛ւք, որ վրէժին օծումը կրեցիք, կրակով մկրտուեցաք, յաղթանակին խնթութեամբը գինովեցաք, եւ Գաղափարին մոլեռանդ պաշտամունքով մահը լացուցիք, մտածեցի՞ք երբեք որ ձեր արիւնին արշալուսային կարմիրովը փառքի ծիրանի մը պիտի յօրինէիք սգաւոր Արարատի մերկ ուսերուն:

Դո՛ւք, երջանիկ աստղերու ծնունդներ, օրհնեալ մայրերու աչքի լոյսեր, Տառապանքի Հայրենիքին գեղածիծաղ ջահեր, ինչպէ՞ս, ինչպէ՞ս յաջողեցաք տարիներով ձեր պանծալի կուրծքերուն տակ կրել վրէժի մարտագոռ փոթորիկումները, անծայրածիր Միտոյ խորունկ հրաբուխները եւ գերասուրբ խռովքներու շղթայուած ջրվէժները:

Massis Weekly

Volume 32, No. 13

Saturday, APRIL 14, 2012

Hillary Clinton: No Military Solution to Karabakh Conflict

WASHINGTON, DC -- U.S. Secretary of State Hillary Clinton restated her country's support for pulling back snipers from the frontlines as a step toward decreasing tensions in Nagorno Karabakh conflict zone in response to a question from Congressman Howard Berman regarding Azerbaijan's opposition to an OSCE Minsk Group proposal, backed by both Armenia and Nagorno Karabakh, for the withdrawal of snipers from the front lines.

"As a Co-Chair of the OSCE Minsk Group, the United States remains deeply committed to helping the sides in the Nagorno Karabakh conflict reach a lasting and peaceful settlement," Secretary Clinton said.

"The U.S. has emphasized that the parties should show restraint in both their public statements and on the ground to avoid misunderstandings and unintended consequences.

We reiterate at every opportunity that there is no military solution to the conflict and that only a peaceful settlement will lead to security, stability, and reconciliation in the region. We regret any loss of life and continue to call upon the sides to take steps – including the withdrawal of snipers – to improve the atmosphere for negotiations, prevent unnecessary casualties, and strengthen implementation of the ceasefire."

Armenian Genocide Museum of America Presents Capitol Hill Exhibit on "Witnesses to the Armenian Genocide"

WASHINGTON, DC -- The Armenian Genocide Museum of America announced the opening on April 5 of an exhibit entitled "Witnesses to the Armenian Genocide." The exhibit brings together the surviving photographic record of the Armenian Genocide produced by German witnesses. The exhibit is being presented with the Armenian Assembly of America and the Armenian National Institute.

The Witnesses to the Armenian Genocide exhibit is hosted by the Lutheran Church of the Reformation. The Lutheran Church of the Reformation has been serving the Capitol Hill community since 1869 and its congregation strongly supports ecumenical activities. It is located two blocks east of the Capitol and just behind the Supreme Court building. Situated between 2nd and 3rd Streets, the Church also sits across from the Folger Shakespeare Library and the Library of Congress. It can be reached from the Union Station or Capitol South

metro stops.

Photographic evidence on the Armenian Genocide is extremely rare. Although Imperial Germany and the Ottoman Empire were military allies during World War I, the Ottoman Turkish authorities responsible for the Armenian Genocide prohibited taking pictures and closely watched anyone suspected of owning a camera. Despite the threat of a court martial, several German civilians and other German military officials assigned to the Ottoman Empire during the war disregarded the ban and secretly photographed the mistreatment of the Armenian population.

The exhibit is the product of years of research in European archives. Many of the photographs in the exhibit were uncovered for the first time after decades of neglect. The photographs showing Armenian deportees are matched with diary entries, reports, and memoirs of the photographers and so doing documenting their authenticity.

Parliamentary Election Campaign Officially Kicks Off in Armenia

YEREVAN -- Campaigning has officially begun for Armenia's May 6 parliamentary elections, with most of the main contenders unveiling their electoral manifestos during rallies and indoor gatherings.

The ruling Republican Party of Armenia (HHK) has already made clear its intention to win the vote by a landslide and put its leader on course to win a second term in office next year.

The ruling coalition junior partner, the Prosperous Armenia Party (BHK), kicked off its campaign on Sunday with a rally held in Abovian, a town about 15 kilometers north of Yerevan.

Armenia's main opposition groups already have expressed concerns about the accuracy of Armenia's official vote registers, saying that the authorities have inflated them to rig the upcoming parliamentary elections.

Opposition groups in particular claim that the authorities are planning to have bribed citizens cast fraudulent ballots marked for the Republican Party in place of hundreds of thousands of Armenian nationals living abroad. Former president Levon Ter-Petrosian has said that there are currently as many as 700,000 absent voters.

In an elections related development, Meruzhan Mkhoyan, an independent election candidate has pulled out of the Armenian parliamentary race after being injured in a reported attack which his family blames on his main

rival backed by ruling Republican Party.

Mkhoyan's relatives confirmed on Monday that he withdrew his candidacy from a single-mandate constituency in the southern Armavir region because of the assault. "They were telling us, 'Drop out or we'll hurt your kids,'" his wife told RFE/RL's Armenian service (Azatutyun.am), referring to local loyalists of HHK candidate and businessman Aleksan Petrosian.

According to his family, Mkhoyan was kidnapped from his house in the regional capital Armavir and driven to a nearby village cemetery by a group of men early on Friday. The incident is said to have degenerated into a mass brawl after the candidate's friends and male relatives rushed to his aid moments later.

Mkhoyan and his cousin Mushegh were taken to an Armavir hospital later on Friday. Doctors there said the election candidate suffered a concussion.

Human Rights Activist and Publisher Ragip Zarakolu Released from Prison

ISTANBUL -- Owner of Belge Publishing House in Istanbul Ragip Zarakolu, who has issued a number of works about the Armenian genocide, and 15 other detainees have been released from prison.

Ragip Zarakolu was arrested in connection with the Kurdistan Communities Union (KCK) trials.

The release sparked bittersweet joy for the publisher's son, who expressed concern at other family members who remain behind bars. "Only 50 percent of our job is done, because my brother, Deniz Zarakolu, has yet to be released. They depicted my father and my brother as terrorists. Now they are releasing one of them, while keeping the other one in [jail]. What can I say?" Ragip Zarakolu's son Sinan Zarakolu told the Hürriyet Daily News.

Amnesty International sent a let-

Ragip Zarakolu walking out of prison with his wife

ter to Turkish Deputy Prime Minister Besir Atalay last December calling for the release of Zarakolu. Amnesty called on the authorities to prevent unfair prosecutions under anti-terrorism legislation by bringing the definition of terrorism in line with international standards and norms.

Ragip Zarakolu is among the Turkish intellectuals who have recognized the Armenian genocide. In his Belge Publishing House the Turkish intellectual has published numerous books about the Armenian Genocide.

English Photographer's Work About Artsakh Awarded Prestigious Prize

Photographer from London Anastasia Taylor-Lind has been awarded a prestigious international prize for the project National Womb: Baby-Boom in Nagorno-Karabakh.

The project was launched by the non-commercial Photographers' Organization Center in Santa Fe.

In her work, Taylor-Lind presented the state program of birth rate encouragement in the NKR. Newlyweds are granted cash benefits for every newborn baby to ensure stable demographic development of the region, which strongly suffered from the war unleashed by Azerbaijan.

Anastasia Taylor-Lind will get a cash bonus, \$10,000, and will present her work at an exhibition in Santa Fe, New Mexico. She will also have an opportunity to attend the annual Photo Gallery in Santa Fe, which brings together hundreds of photographers, editors, and curators.

The contest's jury comprised representatives of Denmark, Mexico, Netherlands, Spain, Sweden, Great Britain, and the USA. In their statement, the contest's organizers noted, "Regardless of the area, where the photos were made, bringing victory to the author, this work covered universal topics, to some extent internationally highlighting the issues that affect us all".

The photos can be viewed at the link: <http://centerawards.org/gallery/gallery.php?comp=6>

The Dynamics of Media Representations of Armenia-Turkey Relations in Armenian and Turkish Media

The Yerevan Press Club (YPC) presented the qualitative research findings of the recent study on the Dynamics of Media Representation of Armenia-Turkey relations in Armenian and Turkish Media.

The YPC and the Faculty of Communications at Izmir University of Economic conducted the research in 2011 as part of the "Support to Armenia-Turkey Rapprochement" project funded by the USAID and implemented by the Eurasia Partnership Foundation, the Yerevan Press Club, the International Center for Human Development and the Union of Manufacturers and Businessmen (Employers) of Armenia.

The study examines how much attention Armenia-Turkey relations received in the media in each country, how the coverage related to the political dynamics in each country, the sources of information were used

when covering events in the other country, and what aspects of each country received attention.

According to the results of the study, Armenia-Turkey relations received more attention in Armenia than in Turkey. The media in Armenia and Turkey focused mainly on the state-to-state aspects of Armenia-turkey relations, leaving aside internal political situation, social issues, culture and human stories. The media in Armenia and Turkey relied mostly on sources within their own country, with only a very limited use of sources within the other respective country.

Commenting on the trends of coverage, YPC President Boris Navasardyan said the level of tolerance is gradually decreasing. He stressed that the program is called to contribute to the Armenian-Turkish rapprochement.

"Dishonorable Error" ("Anbadvape'r Vriboom") Concerning Vorogait Paratz (Snares of Glory), The Armenian Constitution of 1773

While visiting the Kingdom of Belgium in early March of this year, President Sarkisian of the Republic in Eastern Armenia, conveyed a false message that Western Armenia, including Istanbul, had ratified Vorogait Paratz in the 1860s of the Ottoman era. This action had allegedly upset the Sultan at that time, and subsequently led to the genocides of the Christians, and the progressive minorities in Turkey. That is not the case at all- the 1860s' constitutional efforts had nothing to do with Vorogait Paratz of the Enlightenment era. Rafael Hampatsoomian, the historian from the Armenian National Academy in Yerevan, describes this gaffe to be a "dishonorable error" of the President (quoted in Armenian below).

In reality, after publication in 1773, Vorogait Paratz was initially banned, at that time by the Armenian church of Etchmiadzin to start with, and remained so even after subsequent printing and widespread distribution during the 1780s. This was primarily because of the continuing pogroms and persecution of the minorities in Ottoman Turkey. The persecutions culminated in the Genocide of the Armenians by the Ottomans beginning on the night of April 24, 1915. The 1773 Constitution resurfaced only recently when brought to light through the global efforts of the Madras Group Parliamentary Assembly. The following commentary is by Ms. Kohar Hampatsoomian.

Commentary about the continuing relevance of the 1773 Constitution:

In 1773, in Madras, India, Hakob Shahamirian (1745-74) completed with the assistance of his father a Constitution in classic Armenian (grabar) entitled "Vorogait Paratz" - a trap for those striving for glory. The Constitution was firstly applied for the Armenian community in Madras, at least since 1783. The greatest part of the 521 Articles comprising the first Armenian Constitution is up-to-date.

Some of them amaze with their actuality and modernity. Hakob Shahamirian touches upon concepts like freedom of man and nations, the power of the law, substantiation of democratic decentralized form of government, etc. Pursuant to "Vorogait Paratz", Armenia is a republic ruled by the parliament; all citizens irrespective of origin, status, gender and creed are equal before the law (Article 3). The power of law alone shall rule the country. The Court is independent and stable, and the institution of the jury shall be operational (Articles 504 - 507). The three branches of power shall not be separated but be equal in power. All higher officials and Judges shall be elected. The state shall allocate benefits for the disabled, musicians and scientists. Freedom of creed (Article 5), "speech, thought and activity" shall be ensured (Article 500). Aliens shall be entitled the right to political asylum (Articles 326-327). Shahamirian's Constitution grants the freedom and the right to freely cross the border of the country (Article 347). Everybody has the right "to commit good or evil" (Article 394). The prisoners' rights are guaranteed (Article 148), the traffic rules are stated; streets shall have names and numbers. All the ministries provided by the Armenian Constitution exist currently in most states of the world: (ministries of justice, economy, defense, national security, social security, and tax inspection). . .

a. Modern concepts of constitutional rights begins with "Vorogait Paratz" whose author, Yakob Shahamirian, was one of the peaks of the 18th century world social and political thought. "Vorogait Paratz" was created 14 years prior to the declaration of the US Constitution which is regarded to be the first one in the world. It was partially enacted in the Armenian community of Madras in 1773.

b. "Vorogait Paratz" encompasses the democratic structure of the Armenian Apostolic Church, estab-

lished by St. Gregory the Illuminator, Catholicos of All Armenians (302-325 A. D.).

c. Shows through references to historical sources that this document originates from the millennia-of Armenian common law, is based on the legal monuments of the 5-18th centuries, and is enriched by the latest achievements of the world law (particularly English) of the time.

Rafael's Description of President Sarkisian's "Dishonorable Error":

Որոգայթ փառացի մասին ՅՅ նախագահը իրօքէ անպատուաբեր վրիպում է թոյլ տուել: Որոգայթ

փառացը աշխարհի առաջին տպագիր սահմանադրութիւնն է: Ռաֆայէլ Յանքարծումեան 23 մարտի 2012 թ.

Conclusion: Vorogait Paratz is the original Constitution of Armenia, which cannot be ignored or misplaced! Shame be on the President of the Republic of Armenia for failing to properly recognize and respect this sacred monument dedicated to the cause of liberty in the name of all peoples of the world.

Vatche' Kaloustian
www.kaloustianlaw.org

massispost.com
daily news updates

www.massisweekly.com

Armenian Studies Program Banquet Celebrates 35th Anniversary

Dr. Richard Hovannisian Honored for more than 50 Years of Teaching, Research, and Service in Armenian Studies

Judge Chuck Poochigian, Dr. Richard Hovannisian, Prof. Barlow Der Mugdechian, Fresno County Board of Supervisor Chairman Debbie Poochigian

FRESNO -- The Armenian Studies Program at California State University, Fresno held its gala 24th Anniversary Banquet, on Sunday, March 11, 2012 in the elegant banquet hall of the Fort Washington Golf & Country Club in Fresno.

More than 260 community members joined with Fresno State President Dr. John Welty, College of Arts and Humanities Dean Dr. Vida Samiian, and faculty, students, and friends of the Armenian Studies Program to mark the special occasion.

Prof. Barlow Der Mugdechian, Director of the Armenian Studies Program, welcomed guests on behalf of the Program and gave a brief message on the Program's activities in the 2011-2012 academic year. This year marked the 35th anniversary of the establishment of the Armenian Studies Program at Fresno State. An informative Banquet Program included the concise history of the Program's activities.

Prof. Sergio La Porta, Berberian Professor of Armenian Studies, spoke about the Program and about its growth in recent years.

Dr. Richard Hovannisian, AEF Professor Emeritus of Modern Armenian History at UCLA was the honored guest at the Banquet and the keynote speaker for the evening. He was recognized with several proclamations, including one from the Fresno County Board of Supervisors, bestowed in person by Debbie Poochigian, Chairman of the Board of Supervisors. The Fresno City Council also declared March 11 as "Dr. Richard Hovannisian Day" in Fresno, thanks to the efforts of Councilman Andreas Borgeas. Valley legislators recognized Dr. Hovannisian with a proclamation lauding his years of teaching and research, thanks to Mary Alice Kaloostian, Dis-

trict Director for California State Senator Tom Berryhill.

Fresno State President Dr. John Welty awarded Dr. Hovannisian with the "President's Medal of Distinction," the highest non-degree award presented by California State University, Fresno. It is presented to citizens of the region, state or nation whose contribution in the area of professional achievements or public service are of national or international significance, or represent a contribution of great significance to the university.

Dr. Hovannisian, gave an inspiring speech as he reflected on a long academic career. His address was both emotional and inspirational. He was the first to teach Armenian courses at Fresno State in 1960-1962, when he taught several extension courses. While teaching those Armenian courses, he also learned more about Armenian history, rediscovering his own roots.

Dr. Hovannisian reflected on his childhood and the role his grandparents and parents had in shaping his life. His childhood on the family farm affected him greatly and he emphasized the most important lesson he had gained, which was the idea that change was possible everyone, slowly but surely.

Following the keynote address, student recipients of Armenian Studies Program scholarships received a congratulatory letter from California Senator, Dianne Feinstein, and a gift of the book, *Follow*, written by William Saroyan, from the Armenian Studies Program. More than 40 students were recognized for receiving the scholarships, and for graduating with a Minor in Armenian Studies.

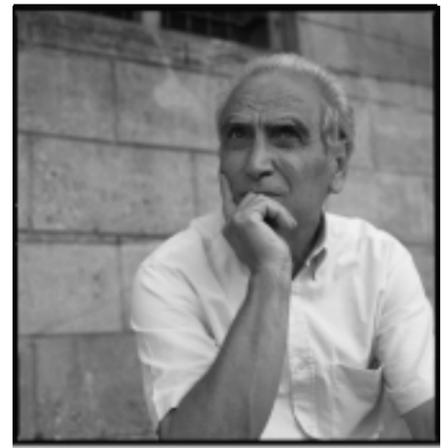
The 24th Annual Armenian Studies Program Banquet was a great success. It was an occasion to reflect on the past years and to look forward to the future.

Friends of the UCLA Armenian Studies to Honor Krikor Beledian

LOS ANGELES -- The Friends of the UCLA Armenian Language and Culture Studies invites you to its Tenth Annual Banquet at the Organization of Istanbul Armenians' Center (19726 Sherman Way, Winnetka, CA 91308) on Sunday, April 29, 2012 (reception at 6:00 p.m. followed by dinner and program). The Friends is a university-approved support group, which, in conjunction with the Narekatsi Chair, promotes Armenian Studies in language, literature, and culture.

The Friends' annual banquet is one of the major activities the organization undertakes to promote its goals. The funds raised by this means are used mainly towards the expenses of a visiting scholar who is invited by holder of the Narekatsi Chair, Prof. S. Peter Cowe, to teach a one-quarter course to complement the expertise of the resident faculty in language or literature. In addition, a certain sum is donated to the University Research Library for the purchase of Armenian books. There are a number of other important activities the group initiates or supports. One of these is co-sponsoring the annual colloquium of the UCLA Armenian Graduate Student Association.

The banquet is also the occasion for the Friends group to honor an individual with the Narekatsi Medal of Achievement for outstanding contribution to Armenian culture. This year, the recipient of the medal is Krikor Beledian, renowned writer, scholar, and literary critic from France. Professor Beledian has been lecturer in Classical Armenian and ancient Armenian literature at the Theological Institute of Lyon (1987-2006) and is currently a lecturer in Armenian language and literature at the National Institute of Oriental Languages and Civilisation in Paris. He is a prolific author both of scholarly studies, of which one might mention his ac-

claimed investigation of modern Armenian writing in France *Cinquante ans de littérature arménienne en France, Du Même à l'Autre*, (Paris 2001) and his research on St. Gregory of Narek's *Book of Lamentation*, but is better known for his challenging poetic compositions, such as his bilingual *Antipoem* (Los Angeles, 1979) and his series *Mantraner* (Mantras), which were recently published together in one volume (Erevan, 2010).

On this joyous occasion, Beledian will be introduced by Dr. Hagop Gulludjian, lecturer in Western Armenian at UCLA. Dr. Gulludjian has made a detailed study of contemporary European philosophy and literary criticism, insights from which he brings to bear on the text of St. Gregory of Narek in his doctoral dissertation, which he is currently revising for publication. Another of his research interests is investigating parallels between the heroic oral culture of Armenia and Anglo-Saxon England. His activities further include internet consulting, creative writing, and translating. In addition to his position at UCLA, Gulludjian serves as an associate professor in the history of the Armenian Culture and Religion in the School of Oriental Studies at the University of Salvador, Buenos Aires, where he initiated the program in Armenology.

CITY OF GLENDALE
ANNUAL COMMEMORATIVE EVENTS

ARMENIAN GENOCIDE EVENT
ALEX THEATRE, 216 N. BRAND BLVD.
TUESDAY, APRIL 24, 2012 | 7:00PM (DOORS WILL OPEN AT 6:30PM)

— KEYNOTE SPEAKERS —
Honorable Jim Karygiannis, Member of Parliament for Scarborough-Agincourt
Writer and Director of *Bolt*, Eric Nazarian

— PERFORMANCES BY —
Razmik Mansourian & Poet Harout Foudolyan, Hamazkayin ANI Dance Group,
Glendale High School Choir and Soprano Anahit Grigoryan

Free tickets (limit 4 per person) will be available April 6 at the following sites:
Alex Theatre, Americana at Brand Box Office and Glendale Community College
Online orders: www.alextheatre.org/patrons/boxoffice

MAN'S INHUMANITY TO MAN
GLENDALE CENTRAL LIBRARY AUDITORIUM, 222 E. HARVARD ST.
THURSDAY, APRIL 26, 2012 | 6:30PM

ADDITIONAL EVENTS
ANNUAL BLOOD DRIVE
ST. MARY'S CHURCH, MAIN HALL, 500 S. CENTRAL AVE.
SUNDAY, APRIL 22, 2012 | 10:00AM - 4:00PM
For appointments call (818) 243-3444 or visit www.ancglendale.org

ALL EVENTS ARE FREE. For more information, please call (818) 548-4844 or visit www.ci.glendale.ca.us
Request for reasonable accommodations must be received no later than one week prior to the event.

ArmenienInfo.net

News. Informationen. Kommentare.

"The Young Turks' Crime Against Humanity: the Armenian Genocide and Ethnic Cleansing in the Ottoman Empire" Presentation by Dr. Taner Akçam

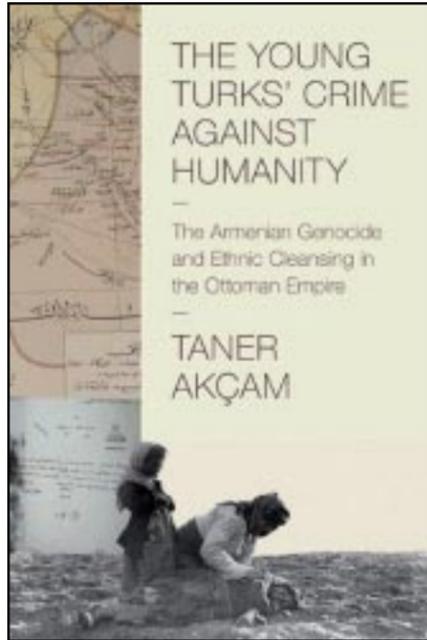
WATERTOWN, MA -- Professor Taner Akçam will discuss new perspectives on the Armenian Genocide based on his latest book on Sunday, April 15, beginning at 2 p.m at the Armenian Library and Museum of America (ALMA) in Watertown, MA.

The book, "The Young Turks' Crime Against Humanity: the Armenian Genocide and Ethnic Cleansing in the Ottoman Empire" has just been released by Princeton University Press. In it, Dr. Akçam introduces new evidence from more than 600 secret Ottoman documents that demonstrate in unprecedented detail that the Armenian Genocide resulted from an official effort to engage in demographic engineering and assimilation in order to rid the Turkish Empire of its Christian subjects.

These previously inaccessible documents, from deep inside the bureaucratic machinery of Ottoman Turkey, along with the author's expert context and analysis, show how a dying empire embraced genocide and ethnic cleansing.

Although the deportation and killing of Armenians was internationally condemned in 1915 as a "crime against humanity and civilization," the Ottoman government initiated a policy of denial that is still maintained by the Turkish Republic. The case for Turkey's "official history" rests on documents from the Ottoman imperial archives, to which access has been heavily restricted until recently. It is this very source that Akçam now uses to overturn the official narrative.

The documents presented here

attest to a late-Ottoman policy of Turkification, the goal of which was no less than the radical demographic transformation of Anatolia. To that end, about one-third of Anatolia's 15 million people were displaced, deported, expelled, or massacred, destroying the ethno-religious diversity of an ancient cultural crossroads of East and West, and paving the way for the Turkish Republic.

By uncovering the central roles played by demographic engineering and assimilation in the Armenian Genocide, this book will fundamentally change how this crime is understood and show that physical destruction is not the only aspect of the genocidal process.

ALMA 65 Main Street, Watertown MA 02472

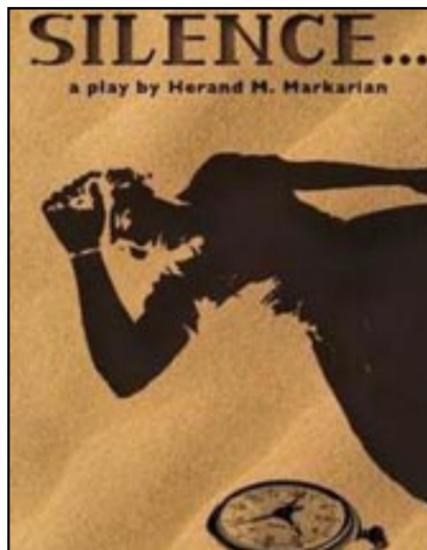
617-926-2562 - www.almainc.org

Silence, an Original Play About the Armenian Genocide to be Previewed in New York

NEW YORK -- Silence, an original play by Herand Markarian, directed by Kevin Thompson, starring Lorraine Serabian will begin previews in New York's Shell Theatre on May 4.

Set against the backdrop of the World War I Armenian Genocide, Silence is the story of a woman's courageous journey to survive, embrace her family and preserve her Armenian heritage. Silence holds the power to enlighten us to the tangible effects that the Armenian Genocide has left upon families and individuals during the past 100 years. It evokes the Silence of history and the Silence of those who survived the genocide. As we move toward the 100th anniversary of the Armenian genocide it is time to educate the world that this atrocity really happened. Moreover, we must learn from Silence to draw parallels to current world affairs in Syria, Darfur, and other parts of Africa.

Silence will begin previews on

May 4, 2012 at The Shell Theater, 300 West 43rd Street 4th Floor, and run through May 24, 2012 with talk-backs following the performances on May 4, 9, 12 and 24. Evening performances will begin at 8PM, matinee performances at 2PM.

Music Center Honors Shahe Mankерian with Annual BRAVO Awards

LOS ANGELES -- On March 1, the Music Center, one of the top performing arts centers in the world, announced the winners of the 30th Annual Music Center BRAVO Awards. This year's Fifth Supervisorial District Winner, under Supervisor Michael Antonovich, was Mr. Shahé Mankерian, the Principal of St. Gregory Hovsepian School in Pasadena. Established in 1982, the Music Center BRAVO Awards recognizes teachers and schools for innovation and excellence in arts education, honoring educators who use the arts to revitalize teaching, enhance student achievement and foster self-esteem, teamwork and cross-cultural communication and understanding.

Mr. Mankерian, the first Armenian educator to be the recipient of the BRAVO Awards, received this honor because of his achievement as an instructor of Language Arts. Mankерian believes strongly that Principals should not isolate themselves in the administration office but partake actively in the daily academic acceleration of students. Therefore, as a Principal, he starts his day by teaching two English classes to middle school students. Being an award-winning poet, Mankерian advocates the Arts in his Language Arts curriculum by drawing inspiration and motivation from famous paint-

ings and allowing students to write poetry, stories, and reflections based on these masterpieces. Furthermore, Mankерian takes his middle school students to a different museum each month for an interactive visual experience.

BRAVO Award winners were saluted at a special celebration held at the Music Center's Walt Disney Concert Hall "We salute all the amazing educators that participated in the BRAVO program. They inspire all of us to continue to speak out for the essential importance of arts education for all students," said Mark Slavkin, Vice President for Education at the Music Center. Special host Garry Marshall presided over the celebrations. His particular connection to arts education came from his mother who "... taught dance for fifty years in the basement of our home in the Bronx," said Marshall, who began tearing up at the recollection.

The evening came to a close with stirring thank you speeches from each candidate, reinforcing the transformative power of the BRAVO program. "The BRAVO program has revitalized my belief in the Arts program," said Mankерian. "We've been challenged to examine our teaching philosophy and our instructional practice. I cannot imagine any school, any curriculum, without the infusion of the Arts."

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax :-----

ՄԱՐԱՂԱՅԻ ՋԱՐԴԻ 20-ԱՄԵԱԿ.

ԼՂՅ ԱԳՆ-Ի ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՐԱՂԱՅԻ ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՄ ՄԱՍԻՆ

Ատրպէյճանահարաբաղեան հակամարտութեան պատմութեան մէջ, որ առատ է Ատրպէյճանի կողմէ թոյլ տրուած դաժանութեան եւ վանտալիզմի բազմաթիւ փաստերով, Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Մարտակերտի շրջանի Մարաղա գիւղի ղէպքերը միակն են աստիճանի եւ զազանաբարոյ վարքի այն ամենածայրայեղ դրսեւորումներէն, որոնք երբեւէ յայտնի եղած են մարդկութեան:

10 Ապրիլ 1992-ին, երեք ժամանոց հրետանային նախապատրաստութեանէն ետք՝ Ատրպէյճանի կանոնաւոր բանակի ստորաբաժանումները ատրպէյճանական Միր-Պաշիր (այժմ՝ Թարթուս) բնակավայրէն ներխուժեցին Մարաղա դարաբաղեան այդ խաղաղ գիւղը: Յարձակումին զոհ լացին 100-է աւելի մարդիկ, գլխաւորաբար՝ կանայք, երեխաներ, ծերեր: Տասնեակ մարդիկ դարձան պատանդներ, ոմանք յետագային փոխանակուեցան, սակայն շատերուն ճակատագիրը առ այսօր կը մնայ անյայտ: Մօտ երկու շաբաթ անց, Ապրիլ 22-23-ին Մարաղան ենթարկուեցաւ կրկնակի յարձակման, մոխրացած հայրենի գիւղ վերադարձած մարդիկ ստիպուած եղան ընդմիջու հեռանալ այնտեղէն:

Հիւսիսային Արցախի, Պաքուի, Սոււմգայի թի, Կիրովպատի (Գանձակ) եւ Ատրպէյճանի այլ բնակավայրերու մէջ իրականացուած հայկական ջարդերէն եւ բռնատեղահանումներէն ետք՞ յաջորդ քայլերը դարձան Մարաղայի յանցագործութիւնները, որոնց նպատակն էր վախցնել մարդոց եւ գիրենք գրկել հայրենի հողի մէջ ապրելու հնարաւորութեան: Մարդկային ողբերգութեան խորութեամբ, դաժանութեան աստիճանով, բռնութեան ենթարկուած եւ պատանդ վերցուած անձանց քանակով՝ Մարաղայի ղէպքերը առանձնակի տեղ կը զբաղեցնեն այն արիւնհեղ յանցագործութիւններու շարքին, որոնք 1991-1992-ներու ատրպէյճանական վայրագութեան ծիրէն ներս իրականացուցած է Ատրպէյճանը Գետաշէնի, Մարտունաշէնի, Բուզլուխի, էրքեշի եւ ԼՂՀ հիւսիսի այլ հայաբնակ վայրերու մէջ:

Քանի մը օր անց ողբերգութեան վայր եկած՝ բրիտանական խորհրդարանի փոխխօսնակ, պարոնուհի Քերոլայն Քոքս ցնցուած էր շուրջ տիրող պատկերէն: «Անոնք մարդկային ցեղէն չեն», այսպէս արտայայտուած է Լէյտի Քոքսը ատրպէյճանցի զինուորականներուն մասին, որոնք սպանդ իրականացուցած են: Պարոնուհին ո՛չ միայն նկարահանած եւ լուսանկարած է այդ զազանութիւնները, այլեւ նկարագրած է իր բազմաթիւ հարցազրոյցներու եւ «Յեղային գտումները կը շարունակուին» գիրքին մէջ:

«Այն, ինչ տեսանք մենք այնտեղ, անհնար է նկարագրել: Գիւղը ամբողջովին աւերուած էր, աւելի ճիշդ՝ ջարջախուած: Մարդիկ կը չուղարկուէին զոհուածները, աւելի ճիշդ՝ այն, ինչ կարելի էր հողին յանձնել՝ կտրտուած եւ սրոցուած մարմիններու, ողջակիցուածներու եւ տանջամահեղածներու աճիւնները: Մենք տեսանք արիւնաթաթախ սուրսայր մանգաղներ, որոնց միջոցով անդամահատած էին մարդոց: Մարաղայի բնակիչները սպաննելէ ետք՝ ատրպէյճանցիները այնուհետեւ կողոպտած ու հրկիզած են գիւղը: Ի ղէպ, մեզի պատմեցին, որ զինուորներէն ետք գիւղ լեցուած են նաեւ ճամբարկղերով քաղաքացիական անձինք, որոնք աւարտին հասցուցած են կողոպուտը. մենք տեսանք գետնին իյնկած լեցուած պայտասակներ, զորս դիակապուտները չէին կրցած տանիլ իրենց հետ»,- կը վկայէր Քերոլայն Քոքս:

Հրաշքով ողջ մնացած ականատես Սեղա Պողոսեան կը պատմէ,- «Կանայք, ծերերը եւ երեխաները թաքնուել էին նկուղներում եւ պլինտաժներում: Երրորդ օրը՝ 1992 թուականի Ապրիլի 10-ին ատրպէյճանցիները մտան գիւղ: Նրանցից մի քանիսը սկսեցին մօտենալ այն պլինտաժին, որտեղ ես էի հարսիս՝ Մարինէի եւ երկու մանկահասակ թոռներին՝ 4-ամեայ Կարէնի եւ 2-ամեայ Վիգէնի հետ: Ատրպէյճանցիները կարգադրեցին դուրս գալ: Աստիճաններով առաջինը սկսեց բարձրանալ ծերունի Սաշան, նրա յետեւից՝ Ասեան եւ Զապէլը: Հէնց որ մարդը դուրս ելաւ պլինտաժից, նրան տեղնուտեղը սպաննեցին: Հարսս, երեխաներին թողնելով ինձ մօտ, նոյնպէս սկսեց վեր բարձրանալ աստիճաններով: Ատրպէյճանցին, որ պատրաստ պահել էր դանակը հարուածելու համար, կանգ առաւ եւ սկսեց նրանից պոկել թանկարժէք զարդերը: Յետոյ պատառոտեց նրա զգեստը: Նա սկսեց վազելով փախչել, ատրպէյճանցին՝ նրա ետեւից: Պլինտաժի ելքն ազատ էր: Մարդիկ նետուեցին ղէպի դուրս: Նրանց նկատեցին թալանով զբաղուած ատրպէյճանցիները եւ վրայ հասան սպաննելու՝ կացիններով, դանակներով, գերանդիներով: Իսկոյն մորթուեցին Մասեա եւ Ռուբէն Անանեանները: Տեսա՞յ դահիճներից ինչպէս է փախչում հարսիս քոյրը՝ Կարինան»:

Մարաղայի այլ բնակիչ մը՝ Լարիսա Պատալեան 10 Ապրիլ 1992-էն մինչեւ Դեկտեմբեր 2 պատանդ եղած է ատրպէյճանցիներուն մօտ: «Կանանց բանտախցից հերթով դուրս էին տանում եւ ետ բերում արնաշարախ ու կիսամերկ. Զոյային, Մաշոյին, Թամարային: Մէկ ժամ

անց դուրս բացուած էր, ներս էին խուժում զինուած զինուորները, եւ կանանց վրայից պոկոտում հագուստի մնացորդներն ու բռնաբարում:

«Երեք օրից յետոյ մեզ տարան Ղուբաթլուի բանտը, որտեղ տեսայ հոգեկան հիւանդ որդուս՝ Ապրեսին: Նրա մի աչքը հանուած էր, գլուխը՝ ուռած: Յատակին ընկած էր մի երիտասարդ մարտակերտցի տղայ, որ կիսամեռ վիճակում էր՝ այնքան էին ծեծել: Որդիս հովիւ էր աշխատում, ես էլ տան գործերն էի անում: Քնում էինք բարաքում, սնում էինք ուտելիքի մնացորդներով: Աչքիս առաջ յաճախ էին ծեծում որդուս: Մի անգամ գիւղ բերեցին մի ատրպէյճանցու, եւ մեզ ուզում էին մորթել նրա գերեզմանին»,- վկայած է ան:

1997-ին կարգ մը իրաւապաշտպան կազմակերպութիւններ համատեղ ուժերով Մարաղայի ղէպքերու վերաբերեալ պատրաստած են ծաւալուն տեղեկանք մը եւ զայն ուղարկած Միացեալ Ազգերու կազմակերպութեան Մարդու իրաւունքներու Յանձնաժողովին: Հելսինքի ու ոչ միջազգային կազմակերպութիւնը պաշտօնապէս հաստատած է, որ տասնեակ խաղաղ բնակիչներ տանջամահ ըրած են եւ տասնեակ կանայք ու երեխաներ պատանդ փոխուած: Սակայն Մարաղայի ողբերգական ղէպքերը բաւարար չափով չեն արտացոլուած արտասահմանեան մամուլի մէջ, մինչեւ այսօր անոնք չեն արժանացած միջազգային հանրութեան համարժէք գնահատականին:

«Ամենահօր գէնքը՝ արդարութիւնը, մեր կողմն է»,- կը պնդէր պարոնուհի Քոքսը: «Պէտք

է միջազգային կառույցներէն ներս հարց բարձրացնել, որ Ատրպէյճանը փորձած է ցեղասպանութիւն կատարել Ղարաբաղի բնակչութեան նկատմամբ: Պէտք է աւելի աշխուժ ջանքեր գործադրել՝ աշխարհին ներկայացնելու այն զանգուածային յանցագործութիւնները, որոնք հայերուն դէմ կատարուած են Մարաղայի, Սոււմգայի թի, Պաքուի եւ այլ տեղերու մէջ: Անոնք յանցագործութիւններ են, որոնք ուղղուած են մարդկութեան դէմ: Ես կը հասկնամ եւ իմ զօրակցութիւնս կը յայտնեմ Ղարաբաղի հայերուն այն հարցով, որ անոնք այլեւս երբեք չեն կրնար ապրիլ ատրպէյճանական իշխանութեան ներքոյ, քանի որ Ղարաբաղի մէջ Ատրպէյճանի իշխանութեան ներքոյ ապրած հայերը անցած են շատ փորձութիւններու մէջէն»:

Այն, ինչ տեղի ունեցաւ Մարաղա գիւղին մէջ, որ առ այսօր բռնագրաւուած է Ատրպէյճանի կողմէ, կարելի չէ անուանել ռազմական գործողութիւն, քանի որ այդ բնակավայրին մէջ ռազմական յանցանք չեն եղած եւ ապրած են միայն ու միայն խաղաղ քաղաքացիներ, որոնք ալ դարձած էին յարձակումի զլխաւոր թիրախը: Յանցաւոր գործողութիւնները ունէին մէկ նպատակ՝ մարդոց վտարել հայրենի հողէն:

Ամփոփելով վերը շարադրուածը՝ պէտք է արձանագրել, որ Մարաղայի խաղաղ բնակչութեան սպանդը վաղեմութիւն չունեցող յանցագործութիւն է՝ ընդդէմ մարդկութեան եւ քաղաքակրթութեան, իսկ անոր կազմակերպիչներն ու կատարողները պէտք է պատժուին օրէնքի ողջ խստութեամբ:

GREEK NIGHT
ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Կայանքներու մը՝
ԿԼԵՆՏԵՅԼԻ
ԱՐՍԵՆ ԿԻՏՈՒՐ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՐԻ

Շաբաթ, 5 Մայիս 2012
Երեկոյեան ժամը 8:00-էն սկսեալ
Հ.Մ.Մ.-ի «Կարօ Սոցիալական» սրահին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena

ՄՈՒՏԲԻ ՆՈՒԵՐ՝ \$25.00
ՏՈՒՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ՝ (818) 913-4024

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԸՆՈԱՉԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ԵՂԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑԻ ՆՈՐԱՅԱՅՏ ԱՆՏԻՊ ԺՈՒԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԱԻԻԹ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿՆԱ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԴՈՎՏՈՐՈՒ ՊՐՈՖԵՍՈՐ (Շարունակում անախորհրդի)

Նորաբաց այս հաւաքածոյի մէջ պոէզի սեւագրութիւնն է: Չարենցը ժամանակին պոէզի մաքրագիր մի տարբերակը նուիրել է Արուս Ոսկանեանին, ինչը դերասանուհին պահել-պահպանել է նուիրումով ու սրբողանքով: Յետագայում այլ գործերի հետ այն տպագրուել է «Գովք Արուսին: Զօների ալբոմ» (Ե., 1958, էջ 7-21) գրքում: Պահպանուած սեւագրութիւնները նոր լոյս են սփռում պոէզի ստեղծագործական պատմութեան վրայ եւ ունեն ընագրային արժէք:

«Դանթէական սէր» պոէզիին յաջորդում են հետեւեալ տողերը. «Եօթը պոէզի», «Ինտիմ», «Արուսին» եւ յաւելում՝ «Գրեց՝ սիրով մեղսակարօտ-դպիրն երգահան Ե... Չ...»: Պոէզը բացուած է մի նախերգանքով, որն ունի «Motto» վերնագիրը եւ էդգար Պոլից բնաբան՝ «Ուլյալում, Ուլյալում...»: Ահա այդ բանաստեղծութիւնը. քեզ համար է գրել Ուլյալն իր «Սալոմեն»,

Եւ էդգար Պոն-Քե'գ է իր պոէ-մուսմանիւն Կոչել միստիք անուամբ-Ուլյալում:

Քեզ են երգել մի օր Մալարմէ եւ Վերլին, Եւ Տէրեանից յետոյ ահա սիրով անտիկ - Քեզ Չարենցն է երգում իր պոէ-մաներն ինտիմ:

Ինչո՞ւ «Դանթէական սէր»: Չարենցն արդէն պատանի հասակում անցել էր հայկական դժոխքի՝ եղեռնի միջով եւ այն անուանել «Դանթէական առապել»: Դա մահն էր, իսկ հիմա սէրն է, ի՞նչ սէր է սա, այն էլ՝ դանթէական:

Դանթէն պատանի հասակից սիրահարուած էր Բեատրիչէին, որի անժամանակ մահից յետոյ խոստացաւ նրա յիշատակը յաւերժացնել մի մեծ գրական կոթողով, ինչը եւ եղաւ «Աստուածային կատակերգութիւն»ը: Բեատրիչէն այստեղ գրախոսում շողշողում է աստուածային լոյսերի մէջ: «Դանթէական սէր» ասելով՝ Չարենցը նկատի ունէր կենսական, կենսաստորոգ, աշխարհիկ, ազատ, աբսոլյուտ-սիր, կրթահարուց սէրը: Այդպէս է, որովհետեւ այդպիսին է պոէզի բովանդակութիւնը:

«Դանթէական սէր»ը կառուցուած քով բաւականին բարձր գործ է: Չարենցը պոէզի է համարել այս երկրի եօթ մասերից իւրաքանչիւրը, որոնց մէջ կան 7,8,12 տողանի գործեր, սոնետներ, ինչպէս նաեւ ամբողջական եւ ծաւալուող պոէզիաներ: Ահա դրանց վերնագրերը. Պոէզի առաջին՝ «Տիրութիւն եւ ձօն», պոէզի երկրորդ՝ «Սէր-մագոխական», պոէզի երրորդ՝ «Աղօթք», պոէզի չորրորդ՝ «Փառքի եւ չարչարանքի», վերնագրեր է «Sancta Rosa», պոէզի հինգերորդ՝ «Սապֆական», վերնագրեր է «Սաֆօ», սոնետ է, պոէզի վեցերորդ՝ «Նեկրոմանական», վերնագրեր է «Եղբրական Եղէզ», պոէզի եօթերորդ՝ «Անկարելի սէր», դարձեալ սոնետ է: Այս, ինչպէս նաեւ «Արուսին-մենակ (Ուրիշ ոչ ոքի)», ինչպէս նաեւ «Արուսին (Ինտիմ)» պոէզիներում կայ այդ տարիներին Չարենցին համակած սիրոյ գգայալաուութիւն եւ անսովոր ապրումների ու կրքերի նկարագրութիւն: Որպէս նմուշ ներ-

կայացնում ենք «Արուսին» պոէզի առաջին տները.

Արուս, - գիտես, որ ես մի Պոէմեմ, եւ, բացի այդ՝ Մի բացառիկ-ֆանտաստիկ, «Այլասերուած» մարդ:

որ ոչ մի «մեղք», ոչ մի այլ «Ախտաւոր» բան չկայ, Որ անյապաղ, անայլայլ-Չըսեմ՝ ես ազահ:

Լինի կոնեակ, կոկային, Լինի մորֆի, թէ հաշիշ, Ինչո՞ր սրտին մարդկային Տալիս է ցոլք ուրիշ:

Անսովորին ձգտելով՝ Չարենցն ասես ելք էր որոնում իրեն օղակած քաղաքական գարհուրելի մեղադրանքներից ու բացայայտ հալածանքներից: Այս ամէնը պահանջում է կենսահոգեբանական, ֆրոյդիստական խոր վերլուծութիւն, ինչն անհրաժեշտ կը լինի պոէզիներն ամբողջական հրապարակման պատրաստելիս:

Բանաստեղծական շարքեր: Պահպանուել են «Իմ խորոց սրտի խօսք ընդ Աստուծոյ» տետրապտիքոսի առանձին մի էջ եւ «Դոֆինը Նայիրական» շարքը: Տետրապտիքոսի մէջ Չարենցն անդրադառնում է Նարեկացուն եւ բացայայտում իր հոգեկան դառը ապրումները: Այստեղ պահպանուածը պատուով է Բ մասից:

Առաւել մեծ հետաքրքրութիւն է ներկայացնում «Դոֆինը Նայիրական» շարքը՝ գրուած Աղասի Խանզեանի եղբրական պանտութիւնից յետոյ: Վերնագրին կից Չարենցն աւելացրել է. «Աղասի Խանզեանին, վախճանուած 1936 թ. 9. VII. Տփլիսում, մահոց եղբրական եւ ողբերկանա: Դագաղը հրուած էր Երեւանում, Նայիրեան Բեյլեղերում, 11. VII, 1936թ.»:

Յաջորդում է շարքի բնաբանը՝ իր «Շամիրամ» բալլադի տողերից մէկը՝ «... Դառն է խորհուրդը սիրոյ, շամբշոտաշուրթ Շամիրամ»:

Երեք տեղ Չարենցը նաեւ յիշատակում է այս գործերի գրութեան մասին. «Այս սոնետները գրուած են Ծաղկածորում, Գորդների տանը, 29ին Յուլիսի 1936 թ. վաղ առաւօտից մինչեւ գիշերուայ կամ յաջորդ առաւօտուայ ժամը 4րդ»:

«Այս սոնետները գրուած են Ծաղկածորում Հայաստանի խորհրդային գրողների հանգստի տանը 1936 թ. Յուլիսի 29ին, վաղ առաւօտից մինչեւ գիշեր»:

Այս բովանդակութեամբ յաջորդ գրառումը, արուած առաջին տներով հակառակ երեսին, աւելի մանրամասն է. «Ի. Այս սոնետները, բացի վերջինից (խօսքը «Անպարտների ուղին» սոնետի մասին է՝ Դ.Գ.) գրուած են Ծաղկածորում, Հայաստանի գրողների միութեան հանգստի տանը, 29ին Յուլիսի, վաղ առաւօտից մինչեւ գիշերուայ ժ. 4ր 1936 թ.: II. Այդ հիմնական տեքստը յետագայում ենթարկուել է բազմաթիւ ոճային եւ մի քանի իմաստային փոփոխութիւններ: Սակայն, III. Սեւագիր վարիանտներից ոչ մէկը վերջնական չէ: Վերջնական տեքստը միայն ՍԱ է: Եղիշէ Չարենց, 1937. 8. II.»:

Այս հաւաքածուի մէջ «Դոֆինը Նայիրական» շարքը պահպանուել է երկու տարբերակով՝ սեւագիր եւ մաքրագիր, որոնք ընագրային տարբերութիւններ ունեն արդէն լոյս տեսածների համեմատ: Ներկայացնում են ինքնուրոյն գրական արժէք: «Շրթունքները» սոնետն ունի հինգ տարբերակ: Ծա-

նօթութեան համար ներկայացնում են «մահ լեզենդին անմահ... (Արդ եւ յաւիտեան)» վեցերորդ տները. Եւ՝ նայելով կապոյտ շրթունքներին նրա՝ Հազարամեայ ցաւով ոգիս ոռնաց. «Քանիքորդ անգամն է, որ քո անշիջյառնած՝ ԻԳերեզման ես իջնում, արքա Արա՛...»

Անդաւանան տրուած իր նուարդին՝ առ նա Խնկարկելով արիւնն իր հուր-հուրան, Քանիքորդ անգամ, օ Շամիրամ, Չոհուի արքան մանուկ, որ դու դահին դառնաս...

Բաց էլյոգնել են մեմֆայս անիմաստ քախտից Դու մինչեւ ե՞րբ, Արա՛, մանուկ մնաս,- Եւ մինչեւ երբ - այսպէս - մահով յաղթես...

Լաւ է՝ անշիջ քո էլ չբարձրանա, Եւ պայմարի ելնեն առաջնորդներ պարթեւ,- Որ՛ պարտուելով - մեռնեն, կամ մեռնելով յաղթեն...

Պահպանուած բանաստեղծութիւնները տարբերակներ են: Հանդիպում են նոյն գործի սեւագիր եւ մաքրագիր տարբերակներ: Դրանք ունեն սիրային, քաղաքական, փիլիսոփայական, խոհական բովանդակութիւն: Կենտրոնում ինքն է: Բանաստեղծութիւններից մէկը վերագրուած է «Չառանցանք գառանցանքում» եւ ճշգրտորէն արտացոլում է

նրա այդ տարիների հոգեվիճակը. Թուով է վայրկեանից այն սեւ Մինչեւ օրս - թէ ամբողջ իմ կեանքն Ահուրի եւ խոն գանացանքէ, Որ տեսնում է դեռ անվերջ: Զատանցանքէ ցնցող անհնար, Որ երկար է չափանգանց տեսում,- Եւ կրփի հագոի փշ հփիպիշ, Սակայն չեմ կարեւորում արթնանալ...

*** Եւ ինչքան, ինչքան է պատահել, Որ - դարի պէս երկար երազում Գանիցս արթնանում ես սուտ, Բայց կրկին երազում ես դու դեռ: Մինչեւ որ - վերջապէս, վերջապէս

Մի վերջին նիգով դժուարին... Շարունակութիւնը չկայ: Պահպանուել են հակաստալիսեան բնոյթի առանձին բանաստեղծութիւններ, որոնց մէջ կայ ե՛ւ անմիջական անդրադարձ, ե՛ւ երկիր բարբարոս վիճակի նկարագրութիւն: Այս տեսակետից հրաշալի է «Խոհ»ը որը գրել է 1936ի Օգոստոսի 8ին: Պահպանուել է մի քանի տարբերակ: «Վերջին խօսք» գրքում հրապարակուած տարբերակը չի համընկնում այս ինքնագրերին. կա՛մ յայտնի է մէկ այլ ինքնագիր, որն այստեղ բացակայում է, կա՛մ հրատարակիչները դիմել են ոչ զիտական յարմարեցումների: Սկսում է այս տողերով.

Ե՛ւ, բիրտ, ե՛ւ գոնե, ե՛ւ յոռի է քո Ոգին՝ դարերի տաժամից ելած, Որպէս դարաւոր դաշտ սմբակակոխ՝ Բիւր բանակների ոտով փորփորած:

Շար.ը էջ 15

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւն
Թէքեան Մշակութային Միութիւն
Համազգային Մշակութային Ընկերակցութիւն
Իրանահայ Միութիւն
Պոլսահայ Միութիւն

Միտով կը հրատարակենք

ԸԱՅ ՏՊԱԳԻՐ ԳԻՐԵԻ 500-ԱՄԵԱԿԻ ԸԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ

Գլխատը Բանախօսներ՝
Հ. ՏԱՃԱՏ Ծ. ՎՐԳ. ԵԱՐՏՄԵԱՆ
«Պապրնական Ակնարկ եւ Արժեւորում
Հայկական Տպագրութեան - 1512-էն 1720ականները»
ԳՈԿՏ. ՍԵՊՈՒՀ ԱՍԼԱՆԵԱՆ
«Վենետիկէն՝ Մապրասս -
Միսիբարեաններու Տպագրական Զանցը»

*
Գեղարուեստական յայրագիրով կը հրատարակեն
Նուագ - Երկնային Համոյթ՝
**ՍԱԼԲԻ. Սրինգ
ՍՕՍԻ. Տալիդ
Ասմունք՝
ՄԵՐԱԼ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ
ԱԼՎԱՐԳ ՌԻԶՈՒՆԵԱՆ**
Երգչախմբային Կատարումներ՝
**ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՐԳՉԱՆՈՒՄԸ
ՄԻՔԱՅԷԼ ԱԵՏԻՍԵԱՆ. Խորապար**
Կը ցուցադրուին հնասիայ հայերէն գիրքեր
եւ հայերէն տառերու նմուշներ
Կիրակի, 10 Յունիս 2012 - կ.է. 5:00-ին
ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆ
117 S. Louise Street, Glendale, California 91205
ՀԻՒՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՍ

ԱՐՇԱԿ ԳԱԼԵՆՏԵՐԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

«Երանի անոնց որոնք Տիրոջմով կը ննջեն, վասնզի անոնք պիտի ժառանգեն երկնքի արքայութիւնը»:

Արդէն քառասուն օրեր անցան երբ դուն հեռացար այս աշխարհէն, միանալով քու սիրեցեալ կեանքի ընկերոջ Հռիփսիմէի որ տարի մը առաջ էր որ հրաժեշտ առաւ քեզմէ եւ դուն խոստացար իրեն որ մօտիկ ապագային անպայման կը միանաս իրեն:

Այո՛, դուն խոստումդ կատարեցիր եւ հիմա ձեր հոգիները կը ճախրեն երկնային երանաւէտ ոլորտներու ընդմէջէն դէպի մշտնջենական աղբիւրը լոյսին:

Հանգուցեալին հետ մեր բարեկամութիւնը կ'երթայ մինչեւ յիսունական թուականը եւ առաջ երբ Արշակ եղբոր աներայրը Գէորգ Ա. Սրկ. Պիւքրիւեանը (Հաճի աղբարը) եւ մի քանի ուրիշներ հիմնեցին «ՀԱՅՅ. ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ե Կ Ե Ղ Ե Յ Ա Ս Ի Բ Ա Յ ԵՂԲԱՅՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ» Պուրճ Համուտի մէջ, Լիբանան: Հիմնադիրներուն բուն նպատակն էր շրջանի հայութիւնը իրենց սեփական Հայց. Առաքելական Ուղղափառ Եկեղեցւոյ դաւանանքին եւ վարդապետութեան հարազատ հունին մէջ պահել որպէսզի օտար աղանդաւորներու թակարդին զոհ չդառնան: Լուսահոգի հօրս, Աբրահամ եղբոր եւ Արշակ եղբոր ընտանիքներուն փոխյարբերութիւնները շատ մօտիկ եղած էին, հաւանաբար իրենց նոյն եղբայրակցութեան անդամ ըլլալուն պատճառաւ. այնպէս որ երբ ամառները Լիբանանի հովտները կ'ելլէինք, յաճախ Արշակ եղբոր դուստրերը Նուէրն ու վարդուկը մեզ հետ քաղաք կ'իջնէին: Արշակ եղբայրը եղաւ աննկուն ջահակիրը Հայ Քրիստոնէական հաւատքին պահպանման եւ տարածման իր շրջանի հայութեան: Ան խորապէս կը հաւատար Աստուածաշունչի գրաբար սա համարին «մարդ ոչ՝ միայն կեցցէ հացիւ, այլ Բանին Աստուծոյ»:

Ան արտասահմանեան շատ մը երկիրներ ձամբորդեց մինչեւ Սուրիա, Յորդանան, Իրաք, Հայաստան, Միացեալ Նահանգներ, Հարաւային Ամերիկա եւ այլ վայրեր քարոզելով Յարուցեալ Քրիստոսը եւ Հայութեան առաջին լուսաւորիչները Թաղէոս ու Բարթոլոմէոս առաքելները, որոնք Քրիստոնէութեան հունները ցանցին մեր Հայաստան աշխարհի մէջ: Այնուհետեւ մեր «Հաւատոյ Հայր» Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչը որ Տրդատ թագաւորի հետ միասին հռչակեցին «Առաջին Քրիստոնէայ Պետութիւնը» համայն աշխարհի մէջ արքունիքով հանդերձ 301 թուին յամի Տեառն:

Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ իր մատուցած անսակարկ ծառայութեանց համար ան Աւագ Սարկաւագ ձեռնադրուեցաւ Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի ձեռամբ Հովիվուտի Սուրբ Կարապետ

Մայր Եկեղեցւոյ մէջ 28 Դեկտեմբեր 2003-ին: Արշակ եղբայրը իր եղբայրակցութեան երկար տարիներու ծառայութեան անդատանին մէջ չմոռցաւ նաեւ հրատարակել ամենօրեայ տարեկան պատի օրացոյցները որոնց ամէն մի թերթիկը կը պարունակէր Սուրբ Գրային համարներ օրուայ խորհուրդին հետ համընկնող եւ որոնք ժողովուրդին կը վաճառուէին գրեթէ իրենց արժէքինով: Հայց. Առաքելական Եկեղեցասիրաց Եղբայրակցութիւնը նաեւ հրատարակած է շարք մը Հոգեւոր երգարաններ, աղօթագիրքեր, Յովհան Մանդակունիի ճառերը եւ այլն:

Արշակ եղբայրը երբ Ամերիկա ներգաղթեց, ան յաճախեց ամերիկեան դպրոց որպէսզի կարենայ անգլերէն լեզուին լաւապէս տիրանալ: Այդ իսկ պատճառաւ տեղական թերթերը գովասանքով արտայայտուեցան իր մասին թէ ինչպէս senior citizen քաղաքացի մը հոգիով դեռ երիտասարդ՝ կրնայ նոր էջ մը բանալ իր կեանքին մէջ, հարստացնելով իր մտապաշարը եւ մտահորիզոնը, քանի որ ան կը հաւատար որ «կամենալը կարենալ է»:

Վաթսուկական թուականներէն սկսեալ երբ կը ծառայէի Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հովանին վայելող Կիրակնօրեայ Դպրոցներու յարկին տակ եւ Հ.Ե.Կ.Դ.Օ.Մ. վարչութեան մէջ, հաճոյքը ունեցայ աշխատակցելու Արշակ եղբոր հետ երբ ութսունական թուականներուն մասնակցեցայ Հայց. Եկեղեցւոյ Կրօնական Դաստիարակութեան Խորհուրդի վարչութեան կազմին որ կը հովանաւորէր Լիբանանի Բարեջան առաջնորդը յանձինս այժմու վեհափառ Արամ կաթողիկոսը: Արշակ եղբայրը որպէս կարող ժողովական, լրջութեամբ կը վարէր մեր ժողովները միշտ դաստիարակել մեր մատղաշ սերունդները տալով անոնց հայեցի եւ քրիստոնէական տոհմիկ կրթութիւն:

Արշակ եղբայրը իր ապրած 92 տարիներու ընթացքին միշտ մնաց գերազանց որպէս Հայ քրիստոնէայ, անշահախնդրօրէն ծառայելով իր ազգին ու Հայց. Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ: Ան սիրալոյսով կերպով միշտ օգտակար եղաւ աղքատին ու կարօտեալին, ծանօթին ու անծանօթին, տկարին ու անկարին: Իր կեանքը կարելի է եզրափակել Պօղոս առաքելային Տիմոթէոսի ուղղուած երկրորդ թուղթին մէջ հետեւեալ միտքով՝ «այս կեանքին մէջ բարիի պատերազմը պատերազմեցայ, ընթացքս կատարեցի, հաւատքս պահեցի»: Թող Տէրը քու հոգիդ իր երկնային լոյսերուն մէջ հանգչեցնէ եւ Սուրբ Հոգին թող մխիթարէ քու հարազատները:

Պատիւս արժանաւորաց: քեզ յիշող սգակիր բարեկամ՝ ԳՈՒՐԳԷՆ ՓԱՐՔԱՄԵԱՆ

ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՅԻ ՆՈՐԱՅԱՅՏ ԱՆՏԻՊ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Շաբաթուաթուած էջ 14-էն

Այս մղձաւանջային վիճակում անգամ Չարենցը գրում է մաքուր, անարատ սիրոյ տաղեր, որոնցից մէկը՝ «Բալլադ Սիրոյ», գրուած 1937ի Մարտ-Յունիս ամիսներին, այստեղ պահպանուել է սեւագիր տարբերակով չորս առանձին էջերի վրայ: Այս բանաստեղծութեան մի տարբերակը յայտնի է, իսկ իր հերթին ունի ինքնուրոյն արժէք, քնար որ առկայ են բնագրային տարբերութիւններ: «Իմ սէր անգին, իմ սէր անմար» կրկնեցող կոչուած էր ոգեկոչելու առաջին կնոջ՝ Արփենիկի յիշատակը եւ կեանքի լիցքեր հաղորդելու իրեն: Չարենցը նախատեսել էր գրել այս բնոյթի երեք բալլադ, սա համարակալումով առաջինն է:

Պահպանուել են նաեւ կրփահարոյց բանաստեղծութիւններ՝ «էրօտիկ երգ», «Վերջին երգ», որոնք գրուած են զգալիաւ նոյն հոգեվիճակներով, անսովոր տեղերի նոյն անյազուրդ կրքով, ինչ Արուսին ձօնուած ինտիմ ոպէմները, եւ պահանջում են համանման մանրակրկիտ բացատրութիւններ:

Մարազիր վիճակում պահպանուել են Պուշկինի «Մարգարէ» եւ «Բանտարկեալ» բանաստեղծութիւնների թարգմանութիւնները:

Առանձին ուշադրութիւն են պահանջում Չարենցի գրառումները: Անթուակիր եւ կիսատ պահպանուած մի գրութեան մէջ նա դիմում է պետհրատարի տնօրէն Է. Չոփուրեանին՝ ներկայացնելով իր «Ֆինանսագործ» վիճակը եւ պահանջելով 200 ռուբլի: Աշխատանքային մի գրութեան մէջ հերթականօրէն շարադրել է հաւանական հանդիպման եւ գրոյցի հիմնական կէտերը, որոնք վերաբերում են իր հասարակական գիրքին, դրամական վիճակին, առողջութեանը, ուսական գրողների միութեան յայտարարութեանը, ուսկապարների ու դաշնակցականների, ինչպէս նաեւ գաղթականութեան հետ կապուած հարցերի: Գրութիւնների մէկ-կում դիմում է գրավաճառ Տիգրանին, ով Չարենցից պահանջում է գնուած, բայց դեռեւս չվաճարուած գրքերի գումարը՝ 150-160 ռուբլի: Գրութիւնը անթուակիր է:

Առաւել մեծ հետաքրքրութիւն է ներկայացնում «Մեծ օրէնքը...» վերնագիրն ունեցող գրութիւնը՝

թուագրուած 1937, Մարտի 17, որի մէջ խօսում է գրաբարի իր իմացութեան անլիարժէքութեան եւ իր գրական ոճի մասին:

Ներկայացրինք չարենցեան ինքնագրերի ընդհանուր պատկերը, որոնք էջ առ էջ կարիք ունեն մանրակրկիտ ու լուրջ ուսումնասիրութեան եւ բոլոր նիւթերի հրապարակման այնպէս, ինչպէս պահպանուել են:

Յ. Թումանեանի յայտնի քառեակի տողը վերափոխելով՝ կարելի է ասել. դեռ հեռու է մինչեւ Ե. Չարենցը հայ գրական մտքի ճամբան: Այդպէս է, որովհետեւ ամբողջացուած չէ մեծ գրողի ժառանգութիւնը, իսկ գրականագիտութիւնը, իր բոլոր նուաճումներով հանդերձ, դեռեւս ի գօրու չէ նրան լայնութեամբ եւ խորութեամբ ամբողջապէս ընդգրկելու կարողութիւնից: Չարենցի անունը շատերն են տալիս, անգամ ընթերցումներ եւ միջազգային գիտաժողովներ են կազմակերպում, իրենց հեզած բառերը գիրկապ անելով գրքեր են տպագրում, բայց եւ տեղիւնուողը սնանկ հռչակուած, որովհետեւ ակնյայտ է դառնում, որ ոչ միայն Չարենց մի կարգին չեն կարողացել, այլեւ չեն էլ հասկացել եւ որպէս «գիտնական» մնում են դպրոցական իմացութիւնների սահմաններում:

Նոր հրապարակումները նոր լիցք պիտի հաղորդեն Չարենցի ժառանգութեան ուսումնասիրութեանը եւ եւս մի քար դնեն յատկապէս նրա կեանքի վերջին տարիների գեղարուեստական ժառանգութեան վերականգնող աւերակների վրայ: Ինչ պահպանուել է եւ այդ պահպանուածից ինչ հնարաւոր է եղել ուսումնասիրել, կը բնորոշենք նորայայտ անտիպ ժառանգութիւն ձեւակերպմամբ: Այն իրենից հիմնականում ներկայացնում է խառնափնթոր մի պատկեր՝ չհամարակալուած, չդասուորուած բազմաթիւ էջեր, հատուածներ, պատառիկներ, որոնք պահանջում են մանրակրկիտ բանասիրական հետազոտութիւն: Պահպանուել են նաեւ մաքրագիր վերջնական ստեղծագործութիւններ, անմշակ, բայց աւարտուն տարբերակներ, առաջին գրի արդիւնք հանդիսացող առանձին երկեր, թերի ու անաւարտ բազմաթիւ էջեր:

(Շաբաթուաթուած-2)

«ՔԱՋ ՆԱԶԱՐ»
ՌԻՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
Ամէն Կիրակի երեկոյեան
Ժամը 10:00–ից 12:30
Կլէմտէյի 380-րդ կայանից

Հ.Մ.Մ-ի Տիկնանց Յանձնախումբը,
Սիրով կը հրաւիրէ ձեզ,
Մայրերու Օրուայ՝

սոսկալատարութեան, որ տեղի պիտի ունենայ Կիրակի Մայիս 13-ին 2012
 ամառուտեան ճիշդ ժամը 11:00-ին Renaissance ճաշարանէն ետք:
 (1236 S. Central Ave. Glendale, CA 91204)
 սպասարկութեամբ նախաճաշ եւ ճաշ (BRUNCH)
 մասնակցութեամբ DJ-ի ճոխ յայտագրով, մայրերու յատուկ
 անակնկալներ եւ խաղեր:
 ձեր տեղերը ապահովելու համար հետաձայնել:
 Լենա (626) 485-6434 Կարինէ (818) 324-0574
 սակը: \$50

ՉԱՔԱԹԱՆՑՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ... ՇԱՔԱՐԸ ԼԵՂԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ

Ամէն մարդ կը սիրէ անոր քաղցր եւ տաքուկ համը, սակայն շաքարը շատ վնասակար է, մանաւանդ զայն չափազանց գործածելու պարագային: Անոր վնասներէն են հետեւեալները.

* Կնճիւղներ կը պատճառէ, որովհետեւ ան կը ներծծուի մորթի փրոթէյիններուն հետ (քրլաժէն եւ էլլաթէն), կը փոխէ անոնց բնական յատկութիւնները, ինչ որ կը թուլցնէ մորթը եւ կանխահաս ծերութեան նշանները երեւան կու գան, ինչպէս խոր բնոյթ ունեցող կնճիւղները: Այս ազդեցութիւնը յատկորէն կ'երեւի 35 տարիքէն սկսեալ, երբ մորթը քրլաժէն արտադրելու իր բնական կարողութեան մէջ կը յետադիմէ:

* Կը վտանգէ սրտին առողջութիւնը, որովհետեւ շաքարի չափազանց գործածութիւնը կը յոգնեցնէ փանքրէսար եւ կը մղէ արեան էնսիւլինի նուազեցման: Ութտուն հազար անձեր ընդգրկող ամերիկեան ուսումնասիրութիւն մը նշած է, թէ օրական երկու թիթեղ կազային ըմպելիներ սպառելը 35 առ հարիւր տոկոսով կ'աւելցնէ սրտի հիւանդութիւններէ տառապելու վտանգը:

* Պատճառ կը դառնայ կշիռքի յաւելցումն եւ զիրութեան, որովհետեւ հարուստ է սննդական արժէքէ գուրկ եղող քալորիներով: Ան գերծ է կենսասիւթերէ, հանքաչին մետաղներէ եւ օլեօ տարրերէ: Շաքարին փորձանքները կը բազմանան, երբ զայն կ'աւելցնենք կարգ մը օգտակար տեսականիներու, ինչպէս՝ մածուն, պտուղներ, եւ այլն:

* Կ'աւելցնէ շաքարախտէ տառապելու վտանգները, անոնց մօտ՝ որոնք հակամէտ են անոր (մարդոց 10%), որովհետեւ ճարպերէն ետք, շաքարը երկրորդ դիրքը կը գրաւէ այդ մարդոց մօտ պատճառ հանդիսացող այդ հիւանդութեան:

* Կը վնասէ ուղեղին. 2008-ին կատարուած ուսումնասիրութիւն մը ցոյց տուաւ պարզ ու անցողակի մոռացութեան եւ արեան մէջ շաքարի տոկոսի բարձրացման միջեւ եղող առնչութիւնը: Շաքարը այրելու կարողութիւնը կը յետադիմէ տարիքի յառաջացման պատճառով, ինչ որ կ'առաջնորդէ անոր կուտակման եւ անհատին մօտ մոռացութեան շեշտուածութեան: Այս գծով խրատ կը տրուի կանոնաւոր կերպով մարզանք կիրարկել՝ մեթապոլիզմը զօրացնելու եւ ուղեղին թթուածին հասցնելու:

* Լինտերու եւ ակուաներու հիւանդութիւններու հիմք կը դնէ, որովհետեւ կը տկարացնէ զանոնք պաշտպանող խաւը: Բերնին մէջ գտնուող կարգ մը մանրէներ կը սնանուին միայն շաքարով, ապա անոր արտադրած թթուները կը տկարացնեն ակուան եւ փտածութիւնը սկիզբ կ'առնէ: Իսկ այս վնասակար հետեւանքներուն դէմ դնելու համար կարելի է հետեւիլ այս կարեւորագոյն ցուցմունքներուն.

1) Օրական միայն մէկ անգամ քաղցրահամ տեսականի համտեսելով բաւարարուիլ, ապա ակուանները լուալ եւ մէկ մեծ գաւաթ ջուր խմել:

2) Բնական պտուղի հիւթը նախընտրել:

Մեզմէ իւրաքանչիւրը իր կեանքին մէջ կ'ենթարկուի ճշնունմի եւ ուժասպառ վիճակներու, եւ

երբ այս վիճակները կը կուտակուին, մարմնային ու հոգեկան յոգնածութեան զգացումը կ'աւելնայ ու մեծ բեռ մը դառնալով՝ առողջական աղէտի կը վերածուի, որմէ դուրս գալը կամ անոր սահման դնելը դժուար հարց մը կը դառնայ: Այս պարագան ազդեցութիւն կ'ունենայ մարմնի ներքին օրկաններուն վրայ եւ կ'առաջնորդէ վտանգաւոր հիւանդութիւններու, ինչպէս սրտի հիւանդութիւնները:

Գերյոզնածութեան վիճակներու որպէս հետեւանք որոշ ցուցանիշներ երեւան կու գան, որոնց պէտք է ուշադրութիւն դարձնել եւ զգոյշ ըլլալ՝ զանոնք զգացած առաջին օրէն իսկ, որովհետեւ անոնք նման են ահագանգի, որ կը յայտարարէ այդպիսի վիճակներու մեր հասնիլը: Այդ ցուցանիշներէն են հետեւեալները.

* Քունի ընթացքին ակուաներով սեղմել ծնօտին վրայ՝ ակուաներուն ճռոցը լսելի ըլլալու աստիճան:

* Եղունգները կրծել կամ ձեռքը գտնուող գրիչը խածնել:

* Մսիլ կամ հարբուխի նշաններ զգալ:

* Դողալ կամ իրարանցումի վիճակներ զգալ:

* Յաւելեալ փափաք ունենալ fast food եւ անուշեղէններ ուտելու:

* Անմարտողութեան եւ ստամոքսի ցաւեր ունենալ:

* Աղիքային խանգարում՝ փորհարութիւն կամ պնդութիւն:

* Կանանց մօտ դաշտանի խանգարում եւ անոր նախորդող օրերուն անոր հետ առնչուած ցաւեր ունենալ:

* Մկանային պրկումներ եւ անոնց ընկերակցող մարմնային ցաւեր, ինչպէս նաեւ տկարութեան զգացում ունենալ:

* Կրկնակիօրէն հիւանդանալ եւ երկար ժամանակի կարօտիլ անոնցմէ բուժուելու համար:

* Աւելորդ արագութեամբ եւ թեթեւ կերպով շնչել (կարծ եւ ոչ-խոր շնչառութիւն):

* Ընդհանրապէս միշտ յոգնած զգալ:

* Բշտիկներու երեւոյթը աւելնալ:

* Քնանալու դժուարութիւն եւ աւելորդ մտահոգութիւն ունենալ:

* Նուազագոյնը շաքար մէկ անգամ գլխացաւ ունենալ:

* Սուրճ եւ կազային խմիչքներ խմելու հակումներ ունենալ:

* Անօթի չզգացած ժամանակ ուտել:

* Մոռացութիւն եւ կեդրոնացումի տկարութիւն ունենալ:

* Քրոնիկ յոգնածութիւն զգալ եւ պաղարիւն ըլլալ:

Գերյոզնածութիւն զգալու եւ վերոնշեալ երեւոյթները երեւան գալու պատճառներն են մեր առօրեայ ունեցած դէպքերը. մեր սիրած անձին հետ անհամաձայնութեան գոյութիւնը, ինչպէս նաեւ նիւթական վճարումները եւ այլ կուտակումները բաւարար են մեզի հասցնելու մարմնային, մտային եւ զգացական ուժասպառ վիճակի: Հետեւաբար, աւելորդ քանակութեամբ քորթիզոն հորմոն կ'արտադրենք, ինչ որ իր կարգին կ'աւելցնէ նեղութեան, սպառիչ վախի, մտահոգութեան եւ ընկճուածութեան զգացումը, հասցնելով մինչեւ սրտի գործունէութեան մէջ խանգարումներու:

Քորթիզոն հորմոնի վարձրացած քանակն է պատճառը մեր ունեցած գերյոզնածութեան, ընկճուածութեան եւ այլ կողմնակի հիւանդութիւններուն: Արդարեւ, պէտք է բժշկական եւ բուժումնական կերպով աշխատիլ՝ մեր մէջ քորթիզոն հորմոնի քանակը չաւելցնելու:

Այս վիճակներու մասնագէտ վճիշկ մը Գալիֆորնիայէն, Տոքթ. Ռիչըրտ Ուէյնսթէյն, յայտնաբերած է դիւրին ծրագիր մը՝ քորթիզոն հորմոնի քանակին բազմացումը արգիլելու համար:

Այս ծրագրին ազդեցութիւնը կը սկսի գործել 24 ժամուան ընթացքին, նոյնիսկ եթէ արտաքին լարուածութեան եւ գերյոզնածութեան վիճակներու պատճառները շարունակուին: Այս ծրագրին հետեւիլը մեզի կու տայ հանդարտութեան, հանգստութեան եւ երջանկութեան զգացում, մեր առողջական վիճակը իր բնականին վերադարձնելով՝ երկու շաբթուան ընթացքին:

Տոքթ. Ուէյնսթէյնի ծրագիրը կը խտացուի հետեւեալ չորս կէտերուն մէջ.

1) Վնասակար ուտելիքներու սպառումը պակսեցնել.

Այս վնասակար ուտելիքներէն են հետեւեալները. կազային ըմպելիներ, տապկուած ուտելիքներ, կրկնեփներ եւ օսլայեղէններու տեսակներ: Այս նիւթերը փոխարինել այլ օգտակար նիւթերով, ինչպէս՝ փրոթէյիններ, պտուղներ, կանաչեղէններ եւ հատեղէններ: Այս նիւթերը կ'արգիլեն քորթիզոն վնասակար հորմոնին բարձրացումը 85 առ հարիւր տոկոսով, հետեւաբար, առաջին օրէն սկսեալ անոր օգուտը կը զգանք առողջական, մտային եւ հոգեկան գեղեցիկ վրայ:

2) Կարգ մը օգտակար հանքաչին նիւթեր առնել.

Քալսիում, մակնէզիում եւ զինք առնելը բաւարար են Ատրե-

նալ գեղձերը աշխուժացնելու, որոնք կը դիմադրեն քորթիզոն հորմոնի քանակի բարձրացման: Այս հանքայինները կը թեթեւցն են մկաններու լարուածութիւնը եւ քունի ժամանակ մտահոգութեան վիճակները, ինչպէս նաեւ անոնք իրենց լաւ ազդեցութիւնը կ'ունենան արեան գերճնշումի պարագային: Հոս հարկ է նշել, թէ մարդոց 80 առ հարիւրին մօտ այս հանքայիններուն պակասը կայ: Մասնագէտներ կ'ըսեն, թէ 1000 միլիկրամ քալսիում, 400 միլիկրամ մակնէզիում եւ 15 միլիկրամ զինք պէտք է սպառել:

3) Սառին դիմել.

Մասնագէտներ կ'ըսեն, թէ մարդոց 89 առ հարիւրը կը տառապին մկաններու եւ յօդերու ցաւերէ: Սխալ կը կայանայ հոն, երբ շատեր մեծ քանակով ցաւազրկիչ դեղերու կը դիմեն այսպիսի պարագաներուն: Սակայն, այս ցաւերուն վերջ տալու լաւագոյն միջոցը սառին դիմելն է: Ցաւը մասերուն վրայ օրական երկու անգամ եւ իւրաքանչիւրին ընթացքին 20 վայրկեան սառ դնելով՝ վերջ կը դրուի ցաւերուն:

4) Արտայայտուիլ.

Նեղացուցիչ վիճակներու մասին լուռ մնալը եւ զանոնք մեր ներսիդին պահելը աւելի կը վատթարացնէ վիճակը, որովհետեւ լուծութիւնը կը բարձրացնէ վատ քորթիզոնին քանակը: Հետեւաբար, զգացած նեղութիւններու մասին խօսիլ քեզի համար վստահելի եւ հանգստութիւն ներշնչող անձի մը հետ:

Մեր զգացումները ներսէն դուրս հանելը եւ մեզի սիրելի ու վստահելի անձերու արտայայտուելը 400 առ հարիւր տոկոսով կը պակսեցնէ քորթիզոնին քանակը քան՝ լուռ մնալն ու զանոնք մէկու մը չարտայայտելը:

ԳԵ

NEW ARMENIA THE ONLY ARMENIAN INDEPENDENT DAILY

Նոր այստան
ԱՄԵՆՈՒՆ ԾՐԱԹԵՐԹԸ

ՕՐԱԹԵՐԹԻ

20-ամեակի տօնակատարութիւն

Հոգաւորութեամբ՝
Արթի. Տէր ՄԻՔԱՅԷԼ ԵՊՍ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆԻ
Առաջնորդ ԱՄՆ-ի եւ Գաւառայի Կաթողիկէ Հայոց
Նախագահութեամբ՝
ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿ. ՀԵՐԻ ԵՒ ԱՐՇՕ ՏԻՐԱՄԱՐԵԱՆՆԵՐՈՒ
Գլխաւոր բաճախօս՝
ՀԱՅՐ ԱՆՏՈՆ Մ. ՎՐԳ. ԱԳԱՄԵԱՆ

Գեղարուեստական Յայրագիր Դե Յայրակ
Մանապաւուրջիւն 20 կիսաշաբթիով

Հանգիստագրներ՝
ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՐՄԱՐԵԱՆ ԵՒ ՕՖԵԼԻԱ ՀՈՎԵԱՆ
Մասնակցութեամբ՝
Կիւնտլիի Հայ. Կաթ. Եկեղեցոյ Այտնեան Երգչախումբին
(Ղեկավար՝ Մաւրոս Կրէյ Մարոյեան)
Վաստակաւոր բեմադրիչ-դերասան՝ Գրիգոր Մարամեանի
Զուրաբ Բեմիսիւն Գաւառաբան
Աստուծոյ բաճախօսութեամբ Օֆելիա Հոգեան
Երգ՝ Ատիս Հարմարեան
Նուագ՝ Հայկազ Յովհաննիսեան

ԿԻՐԱԿԻ, ԱՊՐԻԼ 29, 2012, Կ.Ն. Ժամը 4:00-ին
ԻՐԱՆԱՀԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԵՐՄԱՇՈՒԹ ԵՒ ՄՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
117 South Louise, Glendale
ՍԻՐՈՎ ՀՐԱԽՐՈՒՄԵ Է ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՐԳԸ
Համոզութեամբ աւարտին մոյս թիրախորդութիւն
Մտաքը՝ ազատ
Յարեւալ մանրամասնութեանց Քամար Ռեռամայիսի

(818) 246-6468

ՓՐՈՓ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳԱՅԱՆԱՆ

Շարունակում է 8-էն

Օրը հասաւ, նորածին ոսկե- դարու տենչալի օրը, ուր ձեր փոթորիկները պայթեցան, ձեր հրա- բուխները ժայթքեցան, ջրվէժները խոյացան եւ դուք, պողպատին հետ եղբայրացած, շանթերու դաշ- նակցութեամբ գօտեպնդուած, թնդանօթներու շարականներէն մագնիսացած, վառօդին խունկովը արբիչիր, նպատակին միայն ակ- նապիշ՝ փայլաբոյն կ'արշաւէք դէ- պի փառքին յուռթի հորիզոնները, ձեր կրունկներուն հարուածներովը հայկուլ բռնապետութեան դազա- դին կափարիչը գամելէն: Համբոյր ձեր բարեբար կրունկներուն:

Ո՛վ Գաղափարի խնկելի գի- նուորներ, ո՛վ կամքի անհղաշուք մրրիկներ, ո՛վ խոշտանգուած Ազ- գին աստուածընտիր հերոսներ, ո՛վ փառքի, բարութեան, գեղեցկու- թեան գմայլելի ռահվիրաներ, ո՛վ հայ նսեհին սքանչագործ արարիչ- ներ, մեզի, մեզի ալ շնորհեցէք կաթիլ մը՝ ձեր վեհութեան, շամա- դաղ մը՝ ձեր առնական կամքէն, կայծ մը՝ ձեր հրաշալի սիրտերուն ատուշաններէն:

Ու ջրվէժօրէն կը յառաջա- նաք փառքին դաշտերուն վրայ. ձեր օծուած սուրբերուն ու սուրհմե- ռուն չկահիւնը, հայ հովիտներուն արձագանգի թեւերուն կառչած, փրկութեան ծնունդին աւետիսը կը փութացնէ տառապանքի ժողովուր- դին, հին եւ նոր նահատակներուն հաւատացեալ ոսկորները կը սարս- ուան, կը ցնծան, Արարատ, Մասիս, Տաւրոս կը խայտան, Արաքս, Տիգ- րիս, Եփրատ պար կը բռնեն, Մեծ ու Փոքր Հայք, Կիլիկիա, Արտա- սահման կը ծափեն, կը կայթեն, կը հրճուին, կու լան, կու լան՝ սգաւոր երանութեան արցունքներով թա- թաւուն...:

Եւ ո՛վ է ան, որ պիտի ժպտահ- խափան հանգիստանայ ձեր անտա- ռացած կուրծքերուն ներդաշնակ ծփանքներուն, ձեր հոգիներուն մէջ բիւրեղացած դարաւոր վրէժին շղթայագերծումին, ձեր արփիահ- րաշ աչքերուն շանթարձակումին, ձեր արդարագործ ոտքերուն ան- դառնալի վճիռին ու ձեր կամքին անգթօրէն հոյակապ նուաճումնե- ռուն: Ո՛չ ոք, եւ ո՛չ ինչ պիտի յանդգնէր կասեցնել ձեր հրաշա- գործ ուժին ջրվէժները՝ իրենց յաղթական թաւալումներուն մէջ...:

Յառաջ, ուրեմն ո՛վ Հայ կամ- քին շքեղ ու անաւոր կոհակներ, յառաջ ո՛վ երկիրաձօրէն երազ- ուած արշալոյսներ, գեղածիժող կեանքի ամենհի հեղեղներ. յառաջ, ո՛վ փրկութեան սուրհանդակներ, ո՛վ եղեմագործ ճարտարապետ- ներ, ո՛վ եղբարբախտ ազգին բախ- տաւոր անմահներ, յեղակարծօրէն սահմուկեցուցիչ ձեր խոյանքնե- ռուն մէջ մրրիկներուն ու փայլակ- ներուն հիացումը կորգելէն՝ յա-

ռա՛ջ անընդհատ յառաջ անվհատ:

Ու հեռուներէն խուժող ձեր քայլերգին սարսուռները կը դղրդեն մեր էութիւնը, կը խեն- թեցնեն մեր ջիղերը, ձեր վրէժին- դիր երիվարներուն սմբակներուն դոփիւնը թունդ կը հանէ մեր ծոյլ սիրտերը, անոնց ասպանդակնե- ռուն դաշնաւոր շուրջը ժողատ բռնակալութեան մահուան աւետի- սը կը դողանջէ, ձեր վառօդին բուրումնաւէտ ամպերուն մէջէն Նոր Օրուան փառքի արեւին քա- ռասմբակ խոյանքը կ'ընդնշմա- րենք... Ու անդէն Բախտը, Փառ- քին հետ ժամադիր, ճերմակ ձիու վրայ աշտանակուած, ոսկեղջիւղը ձեռքին մէջ, ճառագայթի մը պէս կը հասնի, վար կ'իջնէ ու ափ կ'առնէ Հայոց Աշխարհին դուռը...:

Լայնցէ՛ք, տարածուեցէ՛ք, գե- ղեցկացէ՛ք, ո՛վ փառքի պողոտաներ, արժանաւոր հանդիսաւորութեամբ ընդունելու համար հայ կամքին հրեղէն հեղեղները: Ասողեր ու ժայռեր, վիհեր ու սարեր, դաշտեր ու հովիտներ, բարեւի՛ կ'եցէք կամ- քի հայկազուն հերոսներուն առ- ջեւ...»:

Յ. Գայեանի թարգմանչական աշխատանքին որպէս արդիւնք լոյս կը տեսնեն «Ամէնօրեայ Առաջ- նորդ»ը, նշանաւոր քարոզիչ Ֆազ- տիքի «Աղօթքի Նշանակութիւնը» ինչպէս նաեւ հոգեւոր երգեր Հայ Աւետ. Հոգեւոր Երգարանին մէջ: (17) Սակայն, Յ. Գայեանի մտա- լոր աշխատանքին լաւագոյն ար- գասիքը կը մնայ «Բառարան- Գանձարան Հայ Լեզուի Հոմանիշ- ներու՝ աշխատութիւնը (Գահիրէ, 1938), զոր մեծապէս կը գնահատ- ուի հայ բառարանագէտներուն կող- մէ:

Փրոֆ. Յովհաննէս Գայեան կը մահանայ 1934-ին, Աղեքսանդր- իա:

Լայնախոհ եւ հանդարտաբա- րոյ հայ մշակութի նուիրեալն ու հին, վաստակաշատ յեղափոխակա- նը, իր կտակին մէջ կը գրէ. «Յիսուն տարի կեանքս նուիրեցի ազգիս, եւ աւելի ծառայեցի Լուսա- լորչական Համայնքին, քան՝ Բողո- քական. կարծեմ թէ այսքանին իրաւունք ունիմ. իմ միակ փա- փաքս է որ ամէն հայ եղբայրանայ ոչ միայն հաւաքական գործերու, այլ նաեւ կրթական լայնախոհու- թեան մէջ»: (18) Փրոֆ. Գայեան, իր ուսուցիչին, գործակիցին, գա- դափարակիցին եւ զինակիցին՝ Փրոֆ. Կարապետ Թումայեանին նուիր- ուած յարգանքի ու մեծարման նախաձեռնութեան կ'անդրադառ- նայ գեղեցիկ յօդուածով մը, որուն եզրափակիչ պարբերութիւնը խո- ըրիմաստ է՝ նոյնիսկ իմաստասիրա- կան, մանաւանդ երբ նկատի առն- ուի անոր պատմական շրջագիծը. ան կը գրէ. «Յարգելի յոբելեարը, 80-ի դուռը ափ առած, դեռ կը գործէ յուսալից, որովհետեւ, ինծի

նման շատ մը լաւատեններու պէս, կը հաւատայ որ, թէեւ մեր երազած Հայաստանը առանց Հայու մնաց, բայց Հայը չի կրնար առանց Հա- յաստանի մնալ...»: (18)

- ԾԱՆՕԹՍԳՐՈՒԹԻՒՆ
- 1. «Զարթօն», 2004, Յուլիս 24. Երուանդ Հ. Քասունի «Փրոֆ. Յովհ. Թ. Գայեան (1864-1934)»:
- 2. «Հայաստանի Կոչմակ», 1934, Օգոստոս 11. Ա. Կ. Կիւլպէնկեան «Փրոֆ. Յովհաննէս Թ. Գայեան»:
- 3. Արշակ Ալպոյանեան, «Պատ- մութիւն Եւրոպիոյ Հայոց», Գահիրէ, 1952, հրատ. Նիւ Եորքի Եւրոպի- յոյ Կրթասիրաց Միութեան, էջ 1143:
- 4. Արշակ Ալպոյանեան, «Պատ- մութիւն Հայ Կեսարիոյ», Գահիրէ, 1937, հրատ. Կեսարիոյ Եւ Շրջակա- յից Հայրենակցական Միութեան Գահիրէի մասնաճիւղի, էջ 1523:
- 5. «Հայրենիք», 1953, Յունուար թիւ 1 (323), Մ. Գ. Ֆերահեան «Յե- դափոխական Խմբուումներ (1890-1896)»:
- 6. Անգարայի դատավարու- քեան նիւթերը, իր օրին տպուած են «Ճէրիտէի Մէհաբիմ» («Դատա- րանային նիւթեր») պաշտօնաթերթին մէջ, որմէ թարգմանաբար ար- տատպած են «Արեւելք» եւ «Հայրե- նիք» (թիւ 521-565) թերթերը: Հա- յաստանի պետական արխիւին մէջ կը գտնուի դատավարութեան արեւ- ւելախայերէն մէկ թարգմանու- քիւնը (կրկնօրինակը հնչ. արխիւ): Դատավարութեան նիւթերը տպագրուած են Պետրոս Միմաս- եանի «Պատմագիր Կիւրիքի» գիր- քին մէջ (Պէյրուք, 1974, հրատ. Կիւ- րիքի Հայրենակցական Միութեան, էջ 352-363): Այդ նիւթերը լայնօրէն օգտագործուած են Փրոֆ. Թահա Նիազի Գարանայի Yozgatta Ermeni Ayaklanmalari: Birinci Yozgat Ayaklanmasi (6 ocak 1893)՝ «Ենդ-

- դատի Հայկական Ըմբոստութիւն- ները. Եոզղատի Առաջին Ըմբոս- տութիւնը») ուսումնասիրութեան մէջ. (Ermeni Arastirmalari 2003-2004, No 12-13): Անգարայի դատավարու- քեան նուիրում է նաեւ Հնչակեան Կուսակցութեան թիւ 10 հրատա- րակութիւնը եղող «Բնութեան Դէմ-Գաղատիոյ Դատավարու- քիւն» գիրքը (Աթէնք, 1894):
- 7. «Հայրենիք», 1928, Հոկտ. թիւ 12 (72), Ռ. Խանազատ, «Հայ Յեղա- փոխականի Յուշերից»:
- 8. Նոյն:
- 9. «Շրջաբերական Թիւ 2 Ուղղ- ուած Հնչակեան Մասնաճիւղերին».
- 1902 Յունիս 4: Հնչ. արխիւ (կրկնօ- րինակ):
- 10. «Հայաստանի Կոչմակ», 1934 Յուլիս 14. «Փրոֆ. Գայեանի Մա- հր»:
- 11. «Հայաստանի Կոչմակ», 1934 Օգոստոս 11:
- 12. «Հայաստանի Կոչմակ», 1934 Սեպտեմբեր 8. Յովսէփ Թրգրբեան, «Անհետացող Դէմքեր-Փրոֆ. Յով- հաննէս Թ. Գայեան»:
- 13. «Վէմ», 1934, Բ. տարի թիւ 3, Մայիս-Յունիս. «Փրոֆ. Յ. Թ. Գա- յեան»:
- 14. Նոյն:
- 15. Սարգիս Պողոսեան, «Թրքա- հայ Սպայի Մը Օրագիրը», Բ. հտ., Փարիզ, 1947, էջ 162:
- 16. Սուրէն Պարթեւեան «Արա- րա-Հայկական Լեզուներ», Աղեք- սանդրիա, 1919. Յ. Գայեան, «Հայ Կամաւորները»:
- 17. «Զարթօն», 2004 Յուլիս 25. Ե. Քասունի, «Փրոֆ. Յովհ. Թ. Գա- յեան»:
- 18. «Հայաստանի Կոչմակ», 1934 Սեպտ. 8:
- 19. «Հայաստանի Կոչմակ», 1930 Մայիս 17. Յ. Թ. Գայեան, «Փրոֆ. Կ. Թումայեանի Յոբելեանին Առ- թիւ»:

ՔԱՅԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵԹՈՒ ՍՐԿ. ԱՇԻ

Շարունակում է 7-էն

Վարժարանի ուսուցիչ եւ գործունե- եայ անդամ Հայց. Եկեղեցուց Երիտասարդաց Կազմակերպու- թեան: 2003ին Կիսասարկաւազ ձեռնադրուած է Թեմակալ Առաջնորդ՝ Գերաշնորհ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի ձեռամբ:

Կեանքի սպարէզնէն ներս աշխատած է տեղեկատուական

մասնագիտական գործով եւ ապա որպէս Փոխ Վարիչը Հայկական Համագումարի Արեւմտեան Շրջանի Գրասենեակին: 2004ի Առաջնորդա- րանէն ներս կը ծառայէ որպէս Երիտասարդաց Վարիչ՝ վերահս- կելով Երիտասարդաց Կազմակե- րպութեան աշխատանքներուն եւ առաքելութիւններուն, ինչպէս նաեւ կատարելով ա՛յլ պարտակա- նութիւններ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԵՐԶԱՆԱԿԱՅԻՆ ՅԱՆՉԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պատմագործակցութեամբ՝
Սան Ֆրանցիսկո Գոլֆիտի եւ
Օրէնք Բաունքի Մասնաճիւղերուն
կը ներկայացնէ

ՅԱՅՏՆԻ ՊԱՏԱՍԿԵՏ ԵՒ ՓՐՕՃԵՍՈՐ
ԴՊԿՏ. ՃՈՐՃ ՊՈՒՈՆՈՒԹԵԱՆՆԸ
ՈՐ ՊԻՏԻ ՄԵԿԱՆԱԲԱՆԵ ԻՐ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԳԻՐԸ

1823-Ի ՈՌԻՍԱԿԱՆ ԸՆՆԱՐԿՈՒՄԸ՝
ՂԱՐԱԲԱԴԻ ՇՐՋԱՆԻՆ

Այս գիրքը կը նկատուի հիմնական աղբիւր մը՝
19րդ դարու Սկզբնաւորութեան
Ղարաբաղի բնակչութեան եւ տնտեսութեան

Գիրքի ներկայացումը տեղի պիտի ունենայ հետեւեալ թուականներուն

ՓԱՍՏԻՏԻԱ
Գինգաթթի, 19 Ապրիլ 2012, ժամը 8:00ին
ԳՐԸՄ Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան Կեդրոն
2495 E. Mountain Street, Pasadena, CA 91104
ԳՐԸՄ Գրասենեակը (626) 794-7942

ՍԱՆ ՖԵՐԱՆԿՏՕ ԵՒ ՓԻՏ
Ուրբաթ, 20 Ապրիլ 2012, ժամը 8:00ին
ԳՐԸՄ Մանուկեան-Տնիթեան Վարժարանի Աղաճանեան Սրահը
6844 Oakdale Avenue, Canoga Park, CA 91306
Թարա էքսթրի (818) 313-9449

ՕՐԵՆՃ ԸՄՈՒՆԹԻ
Շաբաթ, 21 Ապրիլ 2012, ժամը 7:00ին
Սր. Աստուածածին Եկեղեցուց Յիւճեան Սրահը
148 E. 22nd Street, Costa Mesa, CA 92627
Վարուժան Թորիկեան (562) 691-3891

Գեղինակը պիտի մակագրէ իր գիրքերը:

Յաւելեալ տեղեկութեանց համար դիմեցէք
ձեր շրջանի վերոյիշեալ թիւին:

ՍՈՒՏԸ ԱՃՏ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՊԱՏԳԱՍԸ ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻ ԱՌԻԹՈՎ

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:
«Աստուած՝ որ եւ զՏէրն յարոյց, եւ զձեզ յարուցէ զօրութեամբ Իւրով» (Ա. Կորնթ. Զ 14):

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ,

Քրիստոսի հրաշափառ յարութեան տօնի արշալոյսն է վերստին բացուել եւ լուսագարդել աշխարհը: Տօնական բերկրանքն է թեւածում մեր հոգիներում, խնդութիւնն է պարուրել մեր սրտերը: Մեր ցնծութիւնն այսօր միախառնուում է առաքելների ուրախութեանը, ովքեր եղան առաջին վկաները Քրիստոսի յարութեան: Կիրակի էր օրը, կեանքն ընթանում էր սովորականի պէս, մարդիկ ապրում էին իրենց առօրեայով, բայց ամէն բան փոխուել էր աշակերտների ու նրանց համար, ովքեր տեսան թափուր գերեզմանը, լսեցին բարի լուրը եւ ընդունեցին Քրիստոսի յարութեան հրաշագարդ իրողութիւնը: Նրանք լցուեցին յարուցեալ կեանքի ու փրկութեան յոյսով, զօրացան հաւատքով եւ յարութեան կենսաբեր աւետիսը սիրեցին երկրի չորս ծագերում՝ ազգարարելով. «Աստուած, որ Տիրոջը յարութիւն տուեց, ձեզ էլ յարութիւն պիտի տայ իր զօրութեամբ»:

Աշխարհակեցոյց այդ օրը մարդն ու տիեզերքը նորոգուեցին: Մեր Տէրը՝ Քրիստոս, իր խաչելութեամբ ու յարութեամբ խորտակեց մահը, քաւեց մարդկային մեղքերը եւ հաշտեցրեց աշխարհը Աստծոյ հետ, որպէսզի այն մնայ այդ հաշտութեան մէջ հաւատքով ու պատուիրանապահութեամբ, խաղաղութեամբ, արդարութեամբ, սիրով ու ողորմութեամբ: Քրիստոսի հետ զատուած ենք հնից ու նոր արարած ենք (Բ Կորնթ. Ե 17), ինչպէս վկայում է առաքելը, որպէսզի երկրի վրայ յարուցեալ կեանքով ընթանանք դէպի մեր Հայրը, որ երկնքում է եւ ժառանգենք յաւիտեանական կեանքը: Քրիստոսի յարութեան աւետիսին ունկնդիր, սիրելիներ, այսօր երախտագէտ սրտով գոհութիւն ու փառաբանութիւն մատուցենք մեր Տիրոջը մեզ պարգեւած փրկութեան շնորհի համար եւ հայցենք Նրա յարութեան կենդանարար զօրութիւնը մեր կեանքին եւ համայն աշխարհին:

Աշխարհն այսօր էլ կարիքն ունի վերափոխման, կեանքի նորոգութեան, քանզի բեկուած է խաղաղութիւնը, անկատար է արդարութիւնը, անհասանջ են չքաւորութիւնը, պատերազմները, աղէտներն ու աւերները: Տակաւին ազգեր ու ժողովուրդներ քայլում են Գողգոթայի ճանապարհով, կրում գանահարութեան ու հայածանքների փշէ պսակը, գամուած հակամարտութիւնների ու արիւնահեղութիւնների խաչին: Աստուածամերժ այս ընթացքներում օրհնեալ, յարուցեալ կեանքի յոյսն ու լաւա-

տեսութիւնն է բերում առաքելի աւետաբեր խօսքը, որն այսօր էլ հնչում է նոյն արդիականութեամբ. «Աստուած, որ Տիրոջը յարութիւն տուեց, ձեզ էլ յարութիւն պիտի տայ իր զօրութեամբ»: Քրիստոսի պարգեւած փրկութեան շնորհներն ընդունելով, հոգով վերածնուելով է, որ մարդկութիւնը պիտի գտնի զօրութիւնը կեանքը վերափոխելու, վճռելու արդի աշխարհի խնդիրներն ու հրամայականները, յաղթահարելու փոթորիկները փորձանայ: Քրիստոսով նորոգուած հոգիներից առատօրէն պիտի բխի ու ծաղկի հաշտ ու խաղաղ, մերձատրի հանդէպ սիրով մերձադաս կեանքը եւ զօրանան ձգտումն ու ջանքերը՝ երկրի վրայ կերտելու այն երանեալ իրականութիւնը, որն ունենայ պատկերը երկնային թագաւորութեան:

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ, Քրիստոսի յարութեան տօնն այսօր հրաւէր է մեզ անդրադառնալու, թէ մեր հոգում որքա՞ն տեղ ունի մեր Փրկիչը, որքա՞ն է մեր կեանքը լոյս առնում Նրա յարուցեալ ներկայութիւնից, որքա՞ն է վերափոխուած մեր իրականութիւնը Նրա խօսքով ու պատգամներով եւ արդեօ՞ք Նրա ճշմարտութիւնը մեր ճշմարտութիւնն է: Այս հարցադրումները հարկ է, որ մշտապէս հնչեցնենք մեզ համար, որպէսզի մեր ընթացքը հաստատուն լինի Տիրոջ շաւիղներում եւ մեր կեանքը լոյսնայ Աստծոյ: Աստծոյ հաճութիւնն ունեցող ժողովուրդն ու երկիրն են ընդունում տէրունապարզօրհնութիւններն ու շնորհները: Արդ, սիրելիներ, զօրացնենք մեր հաւատքը եւ հոգեւոր իմացութիւնը, մեր հոգին ամրացնենք աղօթքով, մեր հայրերի հոգեշէն խօսքով, Տիրոջ Աւետարանի, Սուրբ Գրքի ընթերցանութեամբ, որպէսզի առաքելի խօսքի համաձայն՝ նորոգուի մեր ներքին մարդը օրըստօրէ (Բ Կոր. Դ 16): Նոր մարդիկ լինենք նոր երկիր ու նոր կեանք կառուցելու համար: Ինչպէս առաքելները Տիրոջ յարութեան աւետիսով փոխակերպուած ու զօրացած՝ աշխարհը վերափոխեցին, մենք էլ մշտապէս աճելով ու զօրանալով հաւատքի մէջ, պիտի վերափոխենք մեր իրականութիւնը, յաղթահարենք կեանքի դժուարութիւնները եւ դիմագրաւենք ժամանակի մարտահրաւէրներին: Մեր պատմութեան նոր աչգաբացն է՝ լեցուն մեր անկախացեալ երկրի եւ ազգային կեանքի զարթօնքի յոյսերով: Մեր հայրերը այս տեսիլքով վերապրեցին առաւել դժուարին ու բարդ ժամանակներ, համբերեցին ծանր փորձութիւնների, տոկացին հալածանքների ու նեղութիւնների մէջ,

տքնեցին ու ստեղծեցին արդար վաստակով եւ Հայրենիքի համար ելան անհաւասար մարտերի: Պարտք ունենք մեր հայրերի եւ սերունդների առջեւ՝ շէնացնելու մեր երկիրը, մարմնաւորելու ազգային մեր իղձերը: Մեր Տիրոջ կենարար խօսքին ու պատգամներին հաւատարիմ, Նրա ճշմարտութեամբ տոգորուած՝ ամէն հարցում ու գործում դրսեւորենք սէր ու նուիրում առ Հայրենին, նախանձախնդրութիւն, ազգային շահի գիտակցութիւն, որ մեր ջանքն ու եռանդը դառնան արդիւնք, առաջընթաց, նոր յոյս ու հեռանկար: Այս պատասխանատուութեամբ մասնակցենք նաեւ Հայաստանի Ազգային ժողովի առաջիկայ ընտրութիւններին, այն դարձնենք մեր երկրի եւ աշխարհասփիւռ մեր կեանքի զօրացման ու զարգացման ուժ ու յենարան: Մենք կարող ենք ունենալ քաղաքական ու տնտեսական հեռանկարների, ազգն ու երկիրը շէնացնելու տարբեր ծրագրեր ու ակնկալիքներ, դրանց իրագործման տարբեր ուղիներ, սակայն արդարութիւնը, օրինահարգութիւնը, միմեանց հանդէպ յարգանքը, համերաշխութեան, հասկացողութեան ոգին բոլոր պարագաներում, նաեւ՝ ընտրական գործընթացում, կենսական պահանջ են՝ միաւորուելու համար մեր նպատակների շուրջ եւ վկայելու կեանքը վերափոխելու մեր ձգտումն ու կամքը: Այսպիսի ընթացքով, հոգեւոր-բարոյական արժէքներն ու սկզբունքները կեանք դարձնելով՝ միշտ պիտի ունենաք առաքելի բերած քաջալերութիւնը, որ Աստուած, Ով յարութիւն տուեց մեր Տիրոջը, մեր կեանքն էլ պիտի օրհնի յարութեամբ ու զարթօնքով: Այս հաւատով ու յոյսով լեցուն, սիրելիներ, մեր հայեացքը հաւատոյ գործերով ուղղենք դէպի մեր վաղուայ օրուայ հորիզոնները, դէպի մեր լուսաւոր գալիքները եւ միշտ յիշենք ու կրկնենք առաքելի խօսքերը. «Աստուած, որ Տիրոջը յարութիւն տուեց, ձեզ էլ յարութիւն պիտի տայ իր զօրութեամբ»:

Չատկական տօնական աւիթով եղբայրական սիրով Մեր ողջօրն ենք յղում Առաքելական մեր

Սուրբ Եկեղեցու Նուիրապետական Աթոռներին Գահակալներին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Թորգոմ Արքեպիսկոպոս Մանուկեանին, Կոստանդնուպոլսի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս Մութաֆեանին, Քոյր Եկեղեցիների հոգեւոր Պետերին եւ մեր Եկեղեցու ողջ հոգեւոր դասին եւ հայցում Տիրոջ հանապազ զօրակցութիւնը տէրունապատուէր իրենց առաքելութեան մէջ:

Հայրապետական օրհնութեամբ ու բարեմաղթանքներով ողջունում ենք Սրբազան Պատարագի արարողութեանը ներկայ Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Տիար Սերժ Սարգսեանին առաջին Տիկնոջ հետ, ողջոյն ենք յղում Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Նախագահ Տիար Բակօ Սահակեանին եւ հայոց պետական ողջ աւագանուն՝ հայցելով հայրենաշէն նոր ձեռքբերումներ Տիրոջ ամենաուսուրէն շնորհների ներքոյ: Ողջունում ենք Հայաստանում հաւատարմագրուած դիւանագիտական առաքելութիւնների ղեկավարներին ու ներկայացուցիչներին՝ մաղթելով յաջողութիւններ մեր երկրների եւ ժողովուրդների բարեկամութեան ու համագործակցութեան ամրապնդման ջանքերում:

Հայրապետական Մեր սէրն ու օրհնութիւնն ենք բերում հաւատաւոր սիրեցեալ մեր ժողովրդին ի Հայրենիս եւ ի Սփիւռսս եւ աղօթք բարձրացնում, որ յարուցեալ մեր Փրկչի խաղաղութիւնն ու ողորմութիւնը եւ փրկարար շնորհները հոգիների վրայ եւ պարգեւեն զօրութիւն՝ կառուցելու անխռով ու բարօր կեանքը մարդկութեան: Հայցում ենք, որ Տէրն իր օրհնութեան ներքոյ անվրդով ու ապահով, պայծառ ու անասանն պահպանի հայրենի մեր երկիրը, Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցին եւ աշխարհասփիւռ ազգա հայոց, եւ մենք այսօր, միշտ ու յաւիտեան խնդութեամբ աւետենք.

Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տէր եւ Տիկ. Համբիկ եւ Վանի Գալթագճեան բախտաւորուած են առջինեկ մանչ գաւակով մը:

Մեր ջերմ շնորհաւորութիւնները եւ երջանիկ նոր կեանքի բարեմաղթութիւնները նորածինին եւ բախտաւոր ծնողներուն:

REQUEST FOR PROPOSALS

RFP 7560, RFP 7562 AND RFP 7561

The Housing Authority of the City of Los Angeles invites proposals from qualified agencies interested in the following opportunities:

RFP 7560 Project Based Voucher (PBV)

(Issue 3-26-2012; Due 4-24-2012)

To provide Permanent Supportive Housing under the Project Based Voucher Program.

RFP 7562 Section 8 Tenant Based Supportive Housing

(Issue 3-26-2012; Due 4-24-2012)

To provide Section 8 Tenant Based Supportive Housing Program services.

RFP 7561 Interpretation & Translation Language Service

(Issue 4-9-2012; Due 5-10-2012)

To provide translation and interpretation services.

Copies of the RFP's may be obtained via www.hacla.org/ps or call (213) 252-5405 or 252-1832.

4/5, 4/12/12

CNS-2284393#

MASSIS WEEKLY

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ ձեր տրամադրութեան տակ ունիք հայերէն գիրքեր, եւ կը ցանկաք զանոնք նուիրել Կայծ Երիտասարդական Միութեան գրադարանին՝ հաճեցէք կապ պահել մեզի հետ: G.Y.O. 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA, CA 91104

ՇՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՍ

ԱՒԱԳ ՍԱՐԿԱՒԱԳ ԱՐՇԱԿ ԵՂԱՅՐ ԳԱԼԵՆՏԻՐԵԱՆ

Հանգուցեալ Աւագ Սարկաւագ Արշակ Եղբայր Գալէնտէրեանի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի Ապրիլ 15, 2012-ին, Պըրպէնքի Սրբոց Ղեւոնդեանց տաճարին մէջ, 3325 Glenoaks Blvd, Burbank, CA 91504, յաւարտ սուրբ պատարագի:

- Սգակիրներ՝
- Զաւակը՝ Տէր եւ Տիկ. Գրիգոր եւ Սեդա Գալէնտէրեան եւ զաւակունք Տօքթ. Արշակ, Հռիփսիմէ, Սարգիս եւ Պարոյր Գալէնտէրեաններ (Լիբանան)
- Զաւակը՝ Տէր եւ Տիկ. Գէորգ եւ Սեւան Գալէնտէրեան եւ զաւակունք Թալին եւ Շահան Գալէնտէրեաններ
- Դուստրը՝ Նուէր եւ Ճօզէֆ Սէբիլեան
- Սարօ եւ Հուրի Սէբիլեան
- Տօքթ. Վիգէն Սէբիլեան
- Արա եւ Միշլին Սէբիլեան (Քուէյթ)
- Մարիա եւ Քարլ Սալիպա (Քուէյթ)
- Դուստրը՝ Վարդուհի եւ Տօքթ. Արշակ Գազանճեան Թոռները՝
- Տօքթ. Յուլակ եւ Մոնիքա Գազանճեան
- Նարեկ եւ Նարինէ Գազանճեան
- Եղբայրը՝ Տէր եւ Տիկ. Պաղտասար եւ Լիտիա Գալէնտէրեան եւ զաւակունք Դանիէլ, Սամուէլ եւ Հուրի Գալէնտէրեաններ (Աւստրալիա)
- եւ համայն Գալէնտէրեան, Նասանեան, Պալեան, Պազարեան, Թէլեան, Գրգեաշարեան, Սէբիլեան, Գազանճեան Գալֆայեան եւ Աւագեան ընտանիքներ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Այսու կու գանք մեր խորին շնորհակալութիւնները յայտնելու բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով եւ փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութեամբ ու գրութիւններով մասնակից եղան մեր սիրեցեալ հօր, մեծ հօր եւ հարազատին՝ ԱՐՇԱԿ ԳԱԼԵՆՏԻՐԵԱՆԻ մահուան առթիւ, ամոքելով մեր մեծ վիշտը:
Գալէնտէրեան, Սէփիլեան եւ Գազանճեան ընտանիքներու անդամներ

ՅԱՒԱՅՏԱԿԱՆ

ՄԴՀԿ Կեդրոնական Վարչութեան նախկին ատենապետ Ընկ. Յարութիւն Կուժունիի այրիին՝ Ընկերուհի ԱՆԺԷԼ ՃԵՐԷՃԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով, Մ.Գ. Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը իր խորագոգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն ողբացեալի ընտանեկան բոլոր պարագաներուն եւ մասնաւորաբար՝ Տէր եւ Տիկ. Ընկեր Տիրան եւ Մարգրիտ Ճէրէճեանին:
ՄԴՀԿ ԿԵՂՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

- ԱՆԺԷԼ ՃԵՐԷՃԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով փոխան ծաղկեպսակի «Մասիս»-ի ֆոնտին կը նուիրեն.
- Տէր եւ Տիկ. Վազգէն Գալթաճեան \$200
- Տէր եւ Տիկ. Պօղոս Մարգարեան \$100
- Տիրա Սարգիս Շիրինեան \$100
- ՀՄՄ-ի Տիկնանց Օժանդակ Մարմին \$100

Մեր հին եւ նոր բոլոր նահատակների յիշատակի ոգեկոչում
Նախաձեռնութեամբ՝
Պէլլանի Հայրենակցական Միութեան Վարչութեան
Կիրակի, 15 Ապրիլ 2012
Ժամը 12ին

Սուրբ Յովհաննու Կարապետ Եկեղեցում,
այնուհետեւ նոյն Եկեղեցու սրահում
1201 N. Vine Street, Los Angeles, CA 90038
Աուր պատշաճի խօսք, հոգեհաշտ,
Սիրով հրաւիրում է հայ հասարակութիւնը
Պէլլանի հայրենակցական Միութիւն
(818) 588-3038 (626) 590-3934

ԼԱԻՐՈՎԻ ԱՅՅԸ

Շարունակուած էջ 2-էն

Իւնքը չունեցան: Սակայն զուտ Հայաստանից նման պաշտօնական յայտարարութիւններ անելով չի կարելի սահմանափակուել: Ատրպէյճանն տարբեր մակարդակներով բողոքելով Մինկաի խմբից, ՄԱԿ-ին խառնելու ակնյայտ փորձեր անելով հանդերձ՝ յայտարարում է, որ պէտք է Մինկաի խումբը շարունակի իր գործունէութիւնը: Արդիւնքում ստեղծում է ինչ-որ տարերային վիճակ՝ իր ուշադրութիւնը կենտրոնացնելով միջազգային հանրութեան տեսակետը փոխելու ուղղութեամբ եւ օգտագործելով բոլոր հնարաւոր մեխանիզմներն ու մեթոդները:

Հետեւաբար շատ կարեւոր է ինտենսիվացնել աշխատանքները միջազգային կառույցներում, յատկապէս, որ փաստերն այնքան շատ են: Չի կարելի յոյս դնել, թէ բոլորն էլ տեսնում Ատրպէյճանի «սպակառուցողականութիւնը», կամ հանգստանալ յայտարարութիւններով, թէ միջազգային հանրութիւնն աջակցում է մեզ: Ի վերջոյ, նոյն միջազգային հանրութեան անդամների քուէարկութեան, այդ թւում ՀՀ ռազմավարական դաշնակից Ռուսաստանի քուէարկութեան արդիւնքում էր, որ Ատրպէյճանը դարձաւ ՄԱԿ-ի ԱԽ անդամ, չնայած ինչպէս նշում

է էդուարդ Նալբանդեանը. «Ատրպէյճանը լարուածութիւն է ստեղծում տարածաշրջանում, ամէն օր հնչեցնում է ռազմատենչ յայտարարութիւններ, աննախադէպ կերպով մեծացնում է սպառազինութիւնները, ստեղծում է վտանգ տարածաշրջանային եւ միջազգային կայունութեանն ու անվտանգութեանը: Իսկ Ատրպէյճանի կողմից ռասիզմի արտայայտումն անցնում է բոլոր սահմանները»:

Իսկ հենց երէկ Հունգարիայում մեկնարկել է «Ես երիտասարդ դեպքան եմ» ատրպէյճանական երիտասարդութեան միջազգային ֆորումը, որին մասնակցում են տարբեր երկրներում սովորող ու արդէն աւարտած Ատրպէյճանի երիտասարդներին: Երիտասարդներին ուղղուած հիմնական պահանջն է հնչեցրեց աշխատակազմի Քաղաքական հարցերի ու տեղեկատուական հարցերով բաժնի դեկավար էլիտը Ասլանովը. «Լեռնային Ղարաբաղի հարցով պրոպագանդա անելը իրենց երիտասարդ սերունդ համարող ամէն Ատրպէյճանի ամէն քաղաքացու ու ուսանողների պարտքն է: Միակ մեզ համար ընդունելի նորման այն է, որ շարունակենք պրոպագանդան ու պայքարը Լեռնային Ղարաբաղը հայերի օկուպացիայից ազատելու համար, - յայտարարել է նա:

«ԺԱՄ»

ՕՍԿԱՆԵԱՆՆ ԸՆԴԴԵՄ ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ

Շարունակուած էջ 2-էն

Թի: Ու հազիւ թէ ոեւէ մէկը վիճարկի, որ անկախ «սպագմների» առատութիւնից եւ յաճախակիութիւնից, ինդիւրը համակարգի բուն արտադրողը քաղցկեղը բուժելն է, այսինքն մոնոպոլիաները եւ օլիգոպոլիաները վերացնելը, տնտեսութիւնն ազատականացնելը, տնտեսութիւնն ու պիղնեսը տարանջատելը:

Այդ հարցում, հաւասարապէս անարդիւնաւէտ են եղել թէ Ռոբերտը Քոչարեանը՝ որի ժամանակ նախարար էր Վարդան Օսկանեանը, թէ Սերժ Սարգսեանը, որի վարչապետն է Տիգրան Սարգսեանը:

նր: Հետեւաբար, այն, ինչի մասին այժմ նրանք խօսում են, մեծ հաշուով նոյնքան սպեկուլիացիա եւ փուչիկ է, որքան շինարարութեան մէջ ներգրաւուած փողերն էին:

Դրանք կը դադարեն այդպիսին լինել, երբ մասնակիցները դադարեն իրավիճակի հատուածական գնահատականներից եւ ինդիւրները հասարակութեան առաջ դնեն ամբողջական, ու ներկայացնեն ամբողջական գնահատականներ եւ լուծման բանաձեւեր, որպէսզի հասարակութիւնն ունենայ անկեղծութեան չափման համեմատաբար աւելի մեծ հնարաւորութիւն:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ՇԱՐԵ ՄԱՆԿՐԵԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿԱԿԻՐ

Շարունակուած էջ 7-էն

չեն մեզի, որ շարունակենք օգտագործել, քաջալերել եւ ներմուծել արուեստը մեր յաջորդ սերունդին դաստիարակչական ծրագրերներուն մէջ», ըսաւ Մարք Սլաւքինը, որ փոխ նախագահն է Երաժշտական Կեդրոնի Ուսումնական բաժնին: Սոյն ձեռնարկին հանդիսավարն էր Կէրի Մարշըլը, որ արուեստի հանդէպ իր տաճած սէրը մօրմէն ժառանգած է: «Մայրս, որ պարի դասընթացներ կազմակերպած է եւ եղած է պարուստաց 50 տարիներ շարունակ, մեր Պրոնքսի տան ներկայարկին մէջ», ըսաւ ան զգացումով եւ յուզումով:

Հանդիսութիւնը փակուեցաւ իւրաքանչիւր թեկնածուի խօսքերով, որոնք վերահաստատեցին Պրաւօ ծրագրին բարեփոխելու ուժին կարեւորութիւնը: «Պրաւօ ծրագիրը վերահաստատեց ունեցած հաւատքս արուեստի հանդէպ», ըսաւ Մանկրեանը: «Իբրեւ դաստիարակ մենք մարտահրաւերի մը դէմ յանդիման կը գտնուինք, գոհացնելու մեր ուսուցողական փիլիսոփայութիւնը յարմար եւ պատշաճ մեթոտաբանութեամբ մը: Ես չեմ կրնար պատկերացնել որեւէ վարժարան, որուն ծրագրի մէջ ներմուծուած չէ արուեստը եւ մեծ կարեւորութիւն տրուած չէ անոր»:

SEROP'S CAFE
GREEK & LEBANESE FOOD
 SERVING BATON ROUGE SINCE 1979

In commemoration of the
97th ANNIVERSARY OF THE ARMENIAN GENOCIDE
and organized by
Gaidz Youth Organization

ՀՍԿՈՒՄ/ՔԱՅԼԱՐՇԱԻ CANDLELIGHT VIGIL/WALK **March to Remember**

Monday, April 23, 2012
Երկուշաբթի, Ապրիլ 23, 2012

Walk from
Pasadena City Hall to
St. Gregory Armenian Church for
Requiem Service

- 6:00 PM Gather/Parking at St. Gregory Armenian Church
2215 East Colorado Boulevard, Pasadena
- 7:00 PM Transportation to Pasadena City Hall from St. Gregory Armenian Church
provided by organizer (100 N. Garfield Avenue, Pasadena)
- 8:00 PM Walk (2.6 miles distance) begins
- 9:00 PM Requiem service (Hokehankisd) and program conclusion at
St. Gregory Armenian Church, Pasadena

